ALT KİMLİK/ÜST KİMLİK, ÜMMET/CUMHURİYET, BİLİM/İLÂHİYAT
HİLÂFET/DİYANET, SEKÜLARİZM/LAİSİZM, DEVLET/TERÖR

DEVLET VE KİMLİK

AYTUNÇ ALTINDAL

ULUSLARARASI ARAŞTIRMACI YAZAR

DESTEK

AYTUNÇ ALTINDAL

DEVLET VE KİMLİK

DESTEK
yayınları

Aytunç Altındal, 1945 yılında İstanbul'da doğdu. 1969-1977 arasında Gurnsey Writer's School ve Fransa'da Sorbon Üniversitesi'nde eğitim gördü.

1977'de Havass Yayınları'nı, 1980 yılında ise Süreç Yayınları'nı kurdu ve Süreç dergisini çıkardı.

1983'de İsviçre'de MODUS VIVENDI Kültür Merkezi'ni kurarak 10 yıl süre ile yönetti.

1989 yılında Moskova'da Sovyetler Birliği'nin Kültür Danışmanlığı'nı yaptı.

1992'de İngiltere Edinburg'daki INTERNATIONAL ACADEMY FOR EUROPEAN AND CHRISTIAN STUDIES'de PROJECT ACADEMIC BOARD'a seçildi. Aynı yıl İngiltere'de yayınlanan "THREE FACES OF JESUS" (Üç İsa) adlı kitabı dünyada büyük yankı uyandırdı ve 1993'te Rusça dahil birçok dile çevrildi. EUROPEAN SECULAR LEGACY Konferansı'nda bölüm başkanlığına seçildi.

Aynı yıl INTERNATIONAL SOCIETY FOR THE STUDY OF EUROPEAN IDEAS bilimsel kurulunda görev yapan ALTINDAL, aynı zamanda INTERNATIONAL ADVISOR COMMITTEE'nin de üyesidir.

İLK SÖZ

"Türklerin fakültesinde (medrese) kutsal metinler ile dünyevi hakları anlatan dersler vardır. Bunlar birbirlerinden ayrı ama ilişkili ve bağlantılıdırlar."

Salomon Schweigger,
"Zum Hofe des Türkischen Sultans" 1608, Nürnberg.

Dünya tarihine bakıldığında son 200 yıl içinde yaşanmış olan toplumsal değişikliklerin ve dönüşümlerin şaşırtıcı boyutlarda olduğunu görürüz. Yaklaşık 5000 yıl kadar sürmüş monarşizme dayalı hanedanlık, saltanat, kralcı devlet ve imparatorluk geleneği yıkılmış yerine, görünüşte de olsa *"Halk İradesi"*ne dayalı dünyevi (seküler) yönetimler kurulmuştur. Bugün büyük devlet statüsünde sayılan ABD, Rusya, Çin ve Fransa -ki bunlar BM Güvenlik Konseyi'nin daima üyeleridirler- bu şekilde kurulmuş devletlerdir. Son 200 yıl içinde, imparatorluktan Cumhuriyet rejimine geçen ülkeler arasında, en ilginç örnek Türkiye'dir. Ümmet toplumu olmaktan çıkıp Cumhuriyet rejimine geçen Türkiye, izlediği yol haritası itibariyle bugün dahi en ilginç ve tek örnek olma özelliğini sürdürmektedir. Bugünün Türkiye'si, *"Doğulu Devlet"* modeliyle, tamamen "Batılı" olan Cumhuriyet anlayışını*"Bütünleştirmeye"* (Unitarian) talip olmuş tek ülkedir. Takdir edilmelidir ki, böylesi bir girişim yapılmış ve yapılacak en gözü kara, en cesur atılımdır.

Bu kitapta, Cumhuriyet'i, Doğulu Devlet ve Ümmet'ten ayıran özellikleri okuyacaksınız. Ancak "İlk söz"de kesin bir dille ve bilimsel laf ebelikleri yapmadan şunu söylemek gerekiyor: *"Cumhuriyet, devlet aracılığıyla toplumsal kurumların sivilleştirilmesini öngören rejimin adıdır."* Diğer bir anlatımla Cumhuriyet, doğrudan doğruya bir toplumun yaşam tarzını sivilleştirme girişimidir. Bu sivilleştirme girişimi de *"Teocentric"* (Tanrı merkezli) değil, *"Sociocentric"* (Toplum merkezli)dir.

Cumhuriyet, devleti seküleştirerek (Dünyevileştirerek) toplumu da sivilleştirir. Cumhuriyet tarafından sivilleştirilmiş olan kurumları, bireysel hakları, görevleri/sorumlulukları topluma yayan ise Demokrasi'dir. Kısaca; Cumhuriyet, 'Sivilleştirici', Demokrasi ise 'Toplumsallaştırıcıdır. Cumhuriyet 'Rejim', Demokrasi ise 'Sistem (yaşam tarzı)' getirir. Bu nedenle de Cumhuriyet olmadan 'Sivilleştirme', Demokrasi olmadan da *'Sivil Toplum'* olamaz. Cumhuriyet, kurumlara ve bireylere 'Sivil Kimlik' kazandırırken, Demokrasi bu sivil kimliğin 'Toplumsallaşmasını' sağlar. Bu toplumsallaştırma görevi ve sorumluluğu da, siyasi partiler ve onlarla birlikte var olan çeşitli siyasi, mesleki veya vakıfsal örgütlenmeler aracılığıyla gerçekleştirir.

Doğulu Devlet modelini, Batılı Cumhuriyet modeli ile deyim yerindeyse "Evlendirip" mutlu bir yuva (vatan) kurabilmek çok ama çok zor bir deneydir. Günümüz Türkiye'si işte bu zor evliliği yaklaşık doksan yıldır sürdürmüş ve sürdürmektedir. Kendi alanında ilk ve tek örnek evlilik olan bu oluşum, her yönüyle incelenmesi gereken bir fenomendir. Türkiye'de yaşayan bizler ise, Kürt'üyle, Laz'ıyla, Çerkez'iyle vb. işte bu zor evliliği sürdürmeye gayret etmiş olan Doğulu Baba Devlet ile Batılı Anne Cumhuriyet'in çocuklarıyız. Onların arasında yaşanan gerilimlerden etkilenip, aralarındaki uyumdan da hoşnut olmuşuzdur. Her türlü en-

gele ve aksiliğe rağmen onlar bu evliliği sürdürebilmeyi bugüne kadar başardılar, şimdi sıra bizlerde. Doğulu Baba ile Batılı Anne'nin çocuğu olmak bizlerde bir *"Kimlik"* bunalımı yaratmıştı, ama artık erginleşmeye başladık. Bu çapraz evlilik bizler için artık *"Bunalım"* ve *"Kültürel Karamsarlık"* olarak bir engel değil, tam tersine bize dinamizm ve yaratıcılık verecek bir güç olmalıdır. Hiçbir Avrupa Devleti, böylesi bir şansı yakalayamamıştır. Bunun değerini bilelim. Aramızdaki kavgaların, çatışmaların kökeninde bu garip ama gerçek evliliğin bulunduğunu da bilelim. Bunun bizlere ne değerler kattığının farkına varalım ve dünya sahnesine işte bu "Farklı Kimliğimizle" çıkalım.

Umarım yararlı bir kitap yazmışımdır.

Aytunç Altındal
12 Ocak, 2010
İspilandit

İÇİNDEKİLER

KİMLİK SORUNSALI....13
1.1 Alt Kimlik/Üst Kimlik....13
OKUMA METNİ: ONİKİ MERYEM/BİR İSA....28
Hangi Meryem?....28
İsa evlendi mi?....29
Kadınlara yönelik yasak....30
Örgüt üyesiydi....31
Kilit adam: ARİMETEA....33
Judas hain değildi....33
1.2 Ümmet/Cumhuriyet....35
OKUMA METNİ: "BATILILARIN FİLİSTİN MESELESİNE OLAN YAKLAŞIMINDA HRİSTİYAN KÜLTÜRÜNÜN ETKİLERİ"....47
ABSTRACT....47
Giriş....48
Genelden Özele: 1....49
Genelden Özele: 2....53
Son Söz....55
Referanslar....56
DİN SORUNSALI....57
2.1 Bilim/İlâhiyat....57
Okuma Metni: "The Concept of Christendome and Human Rights Within the Context of European Union and Globalization"....69
1.2 Egyptian....71
1.3 Jews....74
1.4 Modifications by Jesus....79
1.5 Conclusion....85
2.2 Hilâfet/Diyanet....88
"Atatürk'ün vasiyetini saklamayın"....99

"İngiliz diplomata dikkat.....100
"ABD ve İngiltere'nin hilâfet projesi engellenmeli".....101
" İlerde güçlenirsek neden olmasın".....102
" Ekümenik olursa bileri de halifelik ister".....102
Belge: Hilâfet ve Saltanat Meselesi.....104
DÜNYEVİLEŞME SORUNU.....112
3.1 Sekülarizm/Laisizm.....112
"SECULARISM'DEN LAICISM'E BİR TÜRKİYE MODELİ İÇİN ÖNERİ".....114
NOTLAR.....127
Okuma Metni: Defoe bir Osmanlı Casusuydu.....129
3.2 Devlet/Terör.....137
Okuma Metni: The Proliferants and the Terrorists.....156
Son Söz.....162
Okuma Metni: 'Türkiye'de Sahte Genel Af'a Hayır.....170

KİMLİK SORUNSALI

"yalnızlığın sofrasına namuslarının
ekmeğini getirmişler yoksulluğun
altında kalmamak yetilerini
mutluluk umutlarını getirmişler
sendikacı hüviyetlerini"

Atilla İlhan/sendikacılar
Ben Sana Mecburum

1.1 Alt Kimlik / Üst Kimlik

Hangi yıl olduğunu tam anımsamıyorum ama 1963 veya 1964 olabilir, Atilla İlhan'a bir mektup göndermiştim. Genç bir yazar olarak ona hitaben yazdığım mektupta Türkiye'de kullanılan "dilin" bazı çevreler tarafından nasıl tekelleştirildiğini anlatıp; Türk Dil Kurumu'nun (TDK) ürettiği ve herkesi kullanmaya zorladığı 'Öz Türkçe' kelimeleri -TDK' ya göre sözcükleri- kullanmayanların nasıl "İlerici" ve "Devrimci" saflardan dışlandıklarından yakınmıştım. Bana göre TDK, günlük yaşamda kullanılan ve toplumsal hafızada

yer alan pek çok kelimeyi söküp atıyor, yerlerine de anlam kayması ve mantıksal bulanıklık yaratan uyduruk sözcükler koyduruyordu. Dahası TDK bu sözcüklerini üretirken Türk Dili'nin geleneksel kurallarını dikkate alarak pek çoğu toplumsal hafızaya ve gündelik dile giremeyen anlamsız sözcükler uyduruyordu. TDK'nın yarattığı anlam karmaşası ve anlam kaymalarına bir örnek olarak da "Faaliyet" kelimesini seçmiştim.

TDK, binlerce yabancı kelime arasından nedense günlük yaşamda en çok kullanılan kelimelerden biri olan "Faaliyet"e takmış ve bunu toplumsal hafızadan silmeyi kendisine görev edinmişti. TDK'ya göre "Faaliyet" kelimesini kullanmak gericilik ve dilde yobazlık sayılıyordu. TDK üyesi Ali Püsküllüoğlu daha sonra Öz Türkçe bir sözlük yayınladı ve bu tartışmalı kelimenin karşılığının "Etkinlik" olduğunu açıkladı. Böylece "Faaliyet" kelimesinin idam fermanı verilmiş oldu.

TDK'ya göre eğer devrimci, ilerici ve tabii ki Atatürkçü olmak isteyen herkes "Faaliyet" kelimesini atmalı ve "Etkinlik" sözcüğünü kullanmalıydı. Oysa "Faaliyet" ve "Etkinlik" kelimeleri anlam olarak bir değildi ve aynı eylemi ifade etmiyordu. Faaliyet (Activity) sözcüğü başka 'Etkinlik' (Efficiancy) başkaydı. Etkinlik doğrudan doğruya "Tesirli olmak" veya "Tesirini hissettirmek" idi. Felsefe ve mantık bilimi açısından ortada bir "Faaliyet" olmadan bir "Tesir(lilik)" olamazdı. Diğer bir anlatımla "Faaliyet", 'Sebep' -ki bu da TDK tarafından 'Neden' yapılmıştı- "Etkinlik" ise "Sonuç" idi. Bu iki kelime hiçbir şekilde 'Özdeş' değillerdi. Mektubumda işte bu ve benzeri çarpıtmalara dikkat çekmek istemiştim.

Attila İlhan dil konusunda kendi görüşlerini savunurken benim yazmış olduğum bu mektubu da kullandı ve bir ağabeylik yaparak benim adımı da zikretmeden geçmedi. (Atilla İlhan'ın "Hangi Sol" isimli eserinden bu bilgilere ulaşabilir-

siniz.)

Ancak genç bir yazar olarak benim TDK Türkçesiyle değil, gündelik hafızada ve dilde yerleşmiş olan kelimelerle yazmam ve TDK'yı ve o günkü haliyle Türk Tarih Kurumu'nu (TTK) eleştirmem bana pahalıya patladı. Şahsıma çok sayıda iftira atıldı ve ağza alınmayacak hakaretler, küfürler edildi ve nihayet 12 Eylül Askeri Darbesi yapılır yapılmaz TDK'nın kodamanlarından bir Profesör, beni Kenan Evren'e bizzat (açık imzalı bir ihbar mektubuyla) gammazladı. Askeri mahkemelerde yargılandım ve aklandım ama tezvirat durmadı. Bu Mason Prof. bozuntusunun sağda solda söylediği yalanlara ise yurtdışında olduğum için hak ettiği şekilde cevap veremedim. Ama ilginçtir; Arapça dilini ve edebiyatını Türkiye'de en yetkili şekilde bildiğini öne süren bu bozuntu Prof. zorunlu olarak girdiği Arapça uzmanlık sınavında tek bir soruyu bile doğru yanıtlayamadan "çaktı" ama hiç kimseden özür dilemeden ortadan kaybolup kendisini unutturmaya çalıştı.

Konuya niçin böyle bir anıyla giriş yaptım?

Kelimeler, kavramlar, deyimler ve terimler onlara yüklenilmiş ve toplumların hafızasına yerleşmiş olan anlamlarından saptırılırsa ve her aklına esen her kavramın içeriğini kendi çıkarlarına göre belirlemeye kalkışırsa işte o zaman toplumlarda teknik anlatımıyla "Entropy" denilen "Dil Kargaşası" çıkar. Çıkar da ne olur demeyin, tarih bu tür anlaşmazlıklardan kaynaklanan sayısız çatışma ve savaşla doludur. Bir kavramın içeriği ile oynanması aynı toplumda yaşayan, aynı değerleri paylaşan bireyler arasında ilkin sözel tartışmalara, ardından da askeri veya sivil müdahalelere ve darbelere giderek de iç savaşlara hatta uluslararası savaşlara neden olur. Bazen üzerinde yüzyıllarca anlaşmaya varılmış olan metinlerdeki kavramlardan birinde yapılan bir harflik -evet sadece bir harflik- değişiklik yüzyıllarca

sürecek çatışmalara, çekişmelere ve savaşlara yol açmıştır. Örneğin Katolik ve Ortodoks Kiliseleri 1054 yılında kendi kutsal metinlerinde taraflardan birinin yaptığı bir harf değişikliği -ya da tahrifatı- nedeniyle birbirlerine girmişler ve tam 950 yıl süreyle birbirlerini karşılıklı olarak dışlamışlardır. Oysa iki taraf da aynı cemaatin, yani Hristiyan Aleminin (Christendome) inançlı üyeleriydiler ama bir harf yüzünden birbirleriyle yıllarca savaşmışlar ve binlerce ölü vermişlerdi.

Benzer şekilde, Demokrasi kavramına da serencamı (serüveni) itibariyle uluslararasında farklı bir anlam yüklenmiş, bu da uzlaşmaz bir çelişki oluşturmuştu. DDR, yani Demokratik Almanya ile Federal Almanya arasında taraflardan hangisinin gerçekten "Demokrat" olduğu tam 50 yıl tartışılmıştır. Adı Demokratik olan Almanya'da 1970'li yıllarda -ki ben de oralardaydım ve bizzat tanık olmuştum- bırakın demokrasiyi veya sosyalizmi, üniversitede veya kendi evinizde mevcut rejime yönelik en küçük bir serzenişte veya eleştiride bulunmanız, Gizli Polis (Stasi) tarafından derhal derdest edilmenizle sonuçlanıyordu. O dönemdeki arkadaşlarımdan birinin deyişiyle 1970'lerin Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nde (USSR) ve Demokratik Almanya'da Faşist General Franco'nun İspanyası'ndaki kadar bile "Özgürlük" yoktu. Ortak kavram "Demokrasi" idi ama iki rakip ve kutup blokta da, bu kavramdan ne anlaşılması gerektiğini "İktidar" mensupları belirliyorlardı. DDR'da rejime ilişkin en küçük ve masumane bir eleştiri bile sizin "Demokrasi Düşmanı" olarak yaftalanmanıza neden olurken, Federal Almanya'da "Demokrasi" anlayışını eleştirmeniz halinde ya "Halk Düşmanı" ya da "Komünizm Ajanı" suçlaması boynunuza geçiriliyordu. Diyeceğim odur ki; belirli kişisel çıkarlar ve amaçlar güdülerek kavramlarla oynamak, onların alışılagelmiş, yerleşmiş ve ortak kabul görmüş içeriklerini boşaltmak, onlara kişisel veya grupsal/örgütsel özel içerikler yüklemek hem çok tehlikelidir hem de

toplumlarda onarılmaz yaralar açar.

Ama bu sözlerim kavramların eleştirilemez oldukları anlamına gelmez. İnsan beyni her olguyu sorgulamak ister. İyi ki de ister. Yoksa uygarlaşma olmaz, gelişme sağlanamaz. Dolayısıyla her konu, her kavram, her yasa eleştirilebilir ve sorgulanabilir. Kendilerine güvenen iktidarlar bundan korkmazlar, hatta yeterince deneyimli ve akıllıysalar bu eleştirilerden ve sorgulamalardan kendilerine dersler çıkarmasını da bilirler. Dini metinlerde yer alan bazı kavramların dışında, seküler metinlerde yer alan hiçbir kavram, deyim ve terim kutsal değildir. Kaldı ki bir cemaat için kutsal sayılan bir kavram başka bir din topluluğu için hiç bir şekilde kutsal değildir; örneğin Hac Hristiyanlar için kutsaldır ama Hristiyan olmayan milyarlarca insan için hiçbir kutsiyeti olmayan bir ödün parçasıdır. Burada dikkat edilmesi gereken husus sorgulamanın ve eleştirinin niteliğidir. Eleştirinin amacı ve kullanılan yöntemdir. Demagoji yaparak, kişisel veya grupsal/örgütsel çıkar ve üstünlük sağlamak için yapılan eleştiri ve sorgulamalar hiç kuşkusuz eleştiri olarak kabul edilemez. Benzer şekilde hiçbir bilimsel değeri olmayan veya bilimsel bir metodoloji ile yapılmayan, sırf ortalığı ve akılları karıştırmak, kargaşa çıkarmak ve bozguncu fikirleri topluma aşılamak amacıyla yapılan eleştiriler de kabul edilemez. Dediğim gibi; aslolan bilime sadık kalarak yapılacak olan sorgulamalar ve eleştirilerdir. Bu eleştirilerden devlet de, rejim de, ulus da, anayasa da vb. yararlanabilir. Eleştirilen Devlet de Ulus da olsa bu böyledir, bilimsel sorgulamalardan bu kavramlara bir kötülük gelmez ama bilimdışı, kasıtlı ve kötü amaçlı sorgulamalar ve eleştiriler Devlet ve Rejim açısından kabul edilemez. Çünkü eleştiriler sonrasında konulmuş bir kuraldır ki, hiçbir kurum veya kuruluş kendisini yıkmaya yönelik saldırılara ilelebet sessiz ve sakin kalmaz, kalamaz. Bu eşyanın tabiatına aykırıdır. Anlamları ve kullanım alanları farklı iki kelimenin tek kelimeyle özdeşleştirilmesi halinde -örne-

ğin, faaliyet+tesir(lilik) = etkinlik- toplumsal hafızadan bir kelime silinmiş olur ve bu durumun devam etmesi halinde birerli eksiltme yöntemiyle zincirleme bir reaksiyon oluşur.

Bu zincirleme reaksiyon sonucunda bireylerde düşünce üretimi kısırlaşır, bireyin kendisini ifade etme yetisi zayıflar ve anlatımlar bulanıklaşır. Bu olumsuz gelişmenin ilk sonuçları kuşaklar arası dil ve anlatım kopukluğu olarak ortaya çıkar, her nesil (kuşak) kendisinden öncekini veya sonrakini anlayamaz hale gelir. Bu da yine aynı zincirleme reaksiyonun bir sonucu olarak özellikle de siyasal düzlemde fikirlerin radikalleşmesine yol açar. Taraflar aynı kavram, deyim ve terimlere kendi farklılıklarını gözeterek yerine birbirlerine kendi özel anlamlı kavramlarını bazen zor kullanarak kabul ettirebilmenin yollarını ararlar. Anlatımların en belirleyici ve önemli hususlarından olan ayrıntılar ve nüanslar, bu tartışmalar sırasında kasten veya sehven (bu eski kelimenin Öz Türkçesini bilmiyorum) diyalog dışı bırakılırlar. Son 40 yılda Türkiye'de yasal ve yasadışı yollardan yayınlanmış olan tüm radikal siyasi bildirilerde kullanılan dil, bu kısıtlanmış ve kısırlaştırılmış dil anlayışının en belirgin kanıtlarıdır. Bu tür bildirilerde belki ilk bakışta hiç hissedilmez ama bireylerin yaşamları ve toplumsal ilişkilerini ve birtakım içerikleri kasıtlı dogmalara ve sloganlara indirgemiştir. Bireylerin geçmiş, şimdiki zaman ve gelecekleri 250-300 kelime içine hapsedilmiştir. Gündelik hayatlar olabilecek en basit ve en geçersiz kalıplara; kuru ama bireylerin gözlerini boyayan, onların akıllarına değil kızıştırılmış cesaret mekanizmalarına hitap eden kelimelere indirgenmiştir. Bu tür radikal siyasi veya dini bildirileri bir de bu gözle okursanız ister sağ, ister sol, ister dini, ister aşırı uç görüşlü olsun bu metinlerin tamamının en az 175, en çok 210 değişik kelimeden oluştuklarını hayret ve şaşkınlıkla gözlemlersiniz.

Tarih ve toplum birlikteliği sürecinde artık yıpranarak kullanım değerlerini yitirmiş olan kelimeler bireyler tarafından kendiliğinden tedavülden kaldırılır, tıpkı eskitilmiş

kullanım değeri kalmamış paralar gibi. Bu olması gereken doğal bir süreçtir, fakat bu toplumsal işleyişe dikkat edilmeyip dilde yaşamını ve varlığını sürdürmekte olan kelimeler zor kullanılarak o dilden atılırsa bu doğrudan doğruya bir tür, "dil-sizleştirme" cezası gibi bir uygulama olur. Bu cezanın bedelini ise, çok ilginçtir ki, ilk ödeyen o cezayı kesen iktidar değil, bizzat o toplumun Tarih'i olur. O toplumun üyeleri kesilen dil cezasının bedelini taksitler halinde kendi Tarihlerini okuyup anlayamaz hale gelerek ödemeye başlarlar. Her geçen yıl onları kendi öz Tarihleri'nden biraz daha uzaklaştırır ve sonunda da Tarih-sizleştirir. Zincirleme reaksiyon burada bitmez tabii. Önce Dil-sizleştirilmiş sonra da tedricen Tarih-sizleştirilmiş toplumlarda bir süre sonra, "Kendinden Nefret" psikolojisi ve ters empati diye bilinen kendi tarihsel-toplumsal ve ulusal kimliğinden çıkıp başkaları tarafından empoze edilen sahte (fake) kimliklere bürünme eğilimleri güçlenir, bu eğilimler özellikle gençler arasında yaygınlaştırılarak, Moda (trend) haline gelir.

Bir toplumda veya cemaatte "Kendinden Nefret ve Ters Empati" psikolojisinin bilerek ya da bilmeyerek dilde ve yazıda -bu da ayrı bir konudur ama ona şimdilik girmeyeyim- yaygınlaştırılmış olması o toplum için çok tehlikeli gelişmelerin başlangıcı olur. O topluma veya ülkeye veya devlete karşı şu ya da bu nedenlerle husumet, kin ve intikam duygularıyla hareket eden bir takım yabancı devletler veya güçler, oluşturulan bu ortamda kendi "Asimetrik Psikolojik Savaş Taktiklerini" uygulamaya sokarlar. Nasıl olsa o toplumda artık kimse kimseyi dinlememekte ya da dinlemek istese de anlayamamaktadır. Kimse kimseye güvenmemekte, kurumları ise artık işlevsiz görmektedir. Bu açmazın sonunda kavramlara kendi örgütsel ve cemaatsel ama kesinlikle bilimdışı yorumlarını yüklemiş olan taraflar birbirlerine her soydan ve boydan araçlarla saldırırlar ve kendi kavramlarını kabul ettirmeyi "Tek Yol" olarak meşru savunma addederler. Son

40 yılın Türkiye'si, özetin özetiyle aktardığım şu oluşumun canlı kanıtıdır.

Bu bölümün başında Attila İlhan'ın bir şiirinden yapılmış bir alıntı okudunuz. Şiirde emekçileri temsilen görüşme masasına oturan kişilerin "sendikacı hüviyetleri" olduğu anlatılmıştı. İşte bu Osmanlıca "Hüviyet" kelimesi TDK tarafından "Kimlik" sözcüğü yapılarak Öz Türkçeleştirilmişti ve günümüzde de bu nedenle bu sözcüğü kullanıyoruz.

Kimlik sorunsalını incelerken işe ister istemez dil konusundan başlamak gerektiği için yukarıda anlattığım bazı hususlara dikkat çektim. Çünkü "Kimlik Sorunsalı" aynı zamanda bir dil sorunudur. Bu açıklamalar "Kimlik Sorunsalını" anlamamıza yardımcı ve yararlı olacaktır.

Kimlik kavramı toplumsal-tarihsel bir anlandırmadır. Hüviyet anlamında kullanılan kimliklerde dünyanın neresinde olursa olsun ortak bir özellik vardır. Bu ortak belirleyici özellik kimlik ibraz eden veya kendisine kimlik verilmiş olan kişinin nereye veya neye, örneğin hangi mesleğe aidiyet bağı olduğunu gösterir. Diğer bir anlatımla kimlik, taşıyıcının hangi Devletin adını vermekte olduğu keyfiyetidir. Ait olduğu Devletin adının yazmadığı bir kimlik yoktur ve olamaz. Kimlik, dolayısıyla Devlet ibraz edemeyen kişi uluslararası ve ulusal yasalar çerçevesinde 'Var Değil' (Fransızcasıyla, *n'existe pas* statüsündedir. Bu vatansız demek değildir kişi yeryüzünde değildir, yoktur anlamındadır) konumundadır.

İlginçtir ki, ilk kimlik edinme veya edindirme girişimlerine ilkin inanç sistemleriyle başlanmıştır. Yazılı tarih öncesi topluluklarında büyü ve sihir aracılığıyla toplumsal hafızaya alınan anlamlandırmalar, özellikle de kişilerin hangi doğa unsuruyla özdeşleştirilmiş olduğunu işaretliyordu. Örneğin klan adları topluca tüm üyeler için geçerliydi, yani aidiyet klanın adıyla belirlenmişti. Klanı oluşturan her unsur o klanın kendisine aldığı doğasal tanım ne ise onunla anılıyordu.

Bu adlandırma faaliyeti ise büyü ve sihir diye tanımlanabilecek olan anlamlandırma girişimleri sonucunda belirleniyordu.

Günümüzde kullanılan kimliklerde yer alan aidiyet ve adlandırma ise Batı toplumlarında özellikle Monoteist(Tektanrıcı) Dinlerin ortaya çıkmasıyla başlamış ve bazı evrelerden geçerek günümüze intikal etmiştir. Kimliklendirme üç Tektanrıcı dinin vazgeçilmez ön kabulü konumundadır. Hiç kuşkusuz Tektanrıcı olmayan inanç veya felsefi sistematiklerde de ad ve kimlik verme önemli bir unsurdur ama bunlar kelimenin teknik ve bilimsel anlamlarıyla birer "Din" değildirler. Budizm, Taoizm, Gnostisizm gibi inanç sistemlerinde yapılan kimliklendirme Tektanrıcılıktan çok farklıdır. Konumuzun dışına çıkmamak için bunlara girmeye gerek görmüyorum.

Tarihte ilk kez Monoteizm'de Doğasal değil Doğaüstü bir güç (Tanrı) bir insana kimlik ve ad vermiştir. Tektanrıcı dinlerde kendisine Doğaüstü ad ve kimlik (aidiyet) verilmiş olan ilk kişi Adem ve Havva'nın üçüncü oğlu Enoch'dur. Ancak Tanrı'nın klan tarafından konulmuş adını değiştirerek kendisine yeni bir ad ve yeni bir kimlik verip Klan toplumundan ayırdığı ilk kişi ise Müslümanların Hazreti İbrahim, Yahudi ve Hristiyanların ise sadece Abraham dedikleri adamdır. Tanrı seçtiği bu kişiyi bundan sonra kendisine verdiği Abraham adıyla ve Tanrı'ya bağlılık (aidiyet) kimliği ile tanıyacağı onunla bir sözleşme yaparak (buna Covenant denilir) bağlamıştır. Geçerken belirtmekte yarar vardır ki, bu kişinin kendi klanındaki adı Abram idi ve bu klan da günümüzde Türkiye sınırları içindeki Harran'da konuşlanmıştı, Tanrı'nın verdiği yeni ad ve kimlik onun artık kendisiyle başlayacak olan soyunun atası olmak anlamına geliyordu. Tanrı, Abraham'ın adını değiştirdiği gibi onun karısı olan Sara'nın adını da sonunda bir (h) harfi ekleyerek Sarah, yani Abraham'dan gelecek olan soyun anası

haline getirmişti. (Genesis, 17). Şu hususu da belirtmeden geçmeyeyim ki; Müslümanlar için Peygamber statüsünde olan Abraham/İbrahim, Yahudiler için bir Patriyark (Kabile Atası) ve Hristiyanlar için de sadece İsa Mesih'in atalarından biridir ve hiç bir şekilde Peygamber sayılmamaktadır. Tanrı ile akdedilen bu sözleşmeyle adın ve kimliğin belirlenmesi geleneği günümüzde de sürmekte ve üç Tektanrıcı dinde inançlı çevreler çocuklarına kendi kutsal kitaplarından seçtikleri adları vererek geleneği sürdürmektedirler.

Günümüzde Yahudi-Hristiyan Batı uygarlığı içinde Kimlik ilkin yukarıda belirttiğim üzere, Kutsal Kitap'a dayandırılarak geliştirilmiş bir kavramdır. Hristiyanların Kutsal Kitabı'nda (Yeni Ahit) İsa Mesih'in ağzından aktarılan sözlerde -ki yapılan teolojik açıklamalara göre gerçekte bunların sadece %15'inin ona ait olabileceği gerisinin çeşitli dönemlerde din adamlarınca metinlere eklemlendirildiği bilinmektedir- onun daha çok birinci tekil şahıs, yani, 'Ben' veya 'O Benim' çekimiyle konuştuğu görülür. Bu anlatım Yahudilerin Kutsal Kitabı olan Tevrat'taki 'Biz' olarak kullanılan anlatımla uyuşmaz. Öyledir ama Hristiyanlar, İsa 'ben' diye konuşarak Kimliğini açıkladığı için Tanrı ve Tanrı'nın Biricik Oğlu'dur öyle olmasa Yahudi olduğu için böyle konuşamazdı, derler. Diğer bir deyişle İsa'nın Kimliği, onun "Ben" ve "O Benim" diye konuştuğu varsayılarak Tanrısallaştırılmış. Çünkü Yahudilerin Tanrısı Jahweh kimliğini 'Ben, Ben Olanım' diyerek açıklamıştı Musa'ya.

Kimlik kavramının Batı dillerindeki karşılığı 'Identity'dir. Bu sözcük sadece hüviyet anlamında değildir. Başta felsefe, mantık, psikoloji ve sosyal bilimler olmak üzere her alanda içeriği diğerinden biraz daha farklı olarak kullanılagelmiştir. Örneğin ilâhiyatta Mutlak kimlik -(absolute idendity) Tanrı demektir ama mantık dalında Geçişken=Transitive Kimlik, Syncretic (eşuyumsal) Kimlik ve Reflective (yansıtmacı) Kimlik gibi değişik kullanımları vardır. Matematik alanında ise identity, sayısal (niceliksel) kimliğin karşısında-

ki Niteliksel (qualitative) Kimliği işaretler. Bunlara ek olarak sosyal bilimlerde Kültürel Kimlik, Etnik Kimlik, Toplumsal Kimlik olarak sınıflandırılmıştır. Marksist literatürde ise Sınıf kavramı belirleyici olmuş, toplum ve tarih başta olmak üzere yaşamın tüm alanları bu bakış açısıyla değerlendirilmiştir. Dolayısıyla yukarıda sayılan bu kimlik tanımlarına son yüz yıl içinde bir de Sınıfsal Kimlik (class idendity) eklenmiştir.

Kimlik, felsefe bağlamında 'Ayniyet = Sameness' olarak kullanılır. Bu bağlamda kimlik, Özdeşlik anlamına gelir. Buna göre bir birimi (entity) 'O Birim' yapan ve onu diğerlerinden ayıran tüm kaliteleri ve karakteristiklerin birlikteliğini (Unity) işaretler. Bu diğerinden 'Farklı' olmayı içerir. Dolayısıyla fark içermeyen bir Özdeşlik (İdentity) ve/veya Kimlik yoktur, olamaz. Felsefe ve psikolojide Kimlikdeki Farklılığı simgeleyen kavram Kişilik=Personality'dir.

Yahudi-Hristiyan ilâhiyatında, inanca göre Tanrı insanı kendi suretinde ve benzerliğinden (Likeness) yaratmıştır. Bu ilâhiyat anlayışında Kimlik, Spiritual= Ruhani, Manevi bir değerdir. Her insan bu manevi değerle donatılmış, ayrım yapılmaksızın ve bir tek bu bakımdan dinen eşittirler. Engels'in belirttiği gibi 'İnsanlar sadece bir bağlamda eşittirler: hepsi bir kadından doğmuştur ve ölümlüdür, bunun dışında hiçbir alanda eşit değillerdir'. İşte bu bağlamda tüm İnsanlık Tanrı'nın ALT KİMLİĞİ olarak onun yeryüzündeki temsilcidir. ÜST KİMLİK ise sadece ve sadece tanrıdır, Allah'tır. Bunun dışında insanların Alt Kimlik ve Üst Kimlik ile donatılması ve ayrıştırılması mümkün değildir. Çünkü kadın-erkek tüm insanlık Yüce Tanrı'nın (Elohim/Allah) Alt Kimliğidir. İslam dininde ise, insanoğlu benzer şekilde Allah'ın yeryüzündeki Halifesidir. Allah'ın suretinin izleyicidir ve her insan -Yahudi, Mecusi, dinsiz, sakat, fahişe vs. ayrımı yapılmaksızın- İslam'a göre Allah'ın yeryüzündeki Halifesidir.

Kişilik kavramı ise kimlik kavramından çok farklıdır. Dinen Kişilik Hayatiyet/Canlılık (Soul) un bedenselleştirilmesidir. Bir tür sonradan edinilmiş (a apriori) bir olgudur. Ruh'un (Spirit) Hayatiyet (Soul) kazanarak bedenselleşmiş, diğer bir anlatımla giysi ve/veya maske takmış olan halidir. Bu nedenle her insanda doğuştan Kimlik vardır ve sonradan Kişilik oluşur. Persona sözcüğü Latince özgün tanımında "Maske" anlamındadır. Her insan "Kimlik ve Kişilik"den oluştuğu için, zaman zaman birinin diğeri üzerindeki baskı kurmasıyla bunalımlar yaşayabilir. İnsanın kişiliği toplumsal tarihsel verilerle -kültür, dil, ahlak, din, uygarlık vb.- belirlenirken insanın kimliği doğuştan edinilmiş yetenekler ve özelliklerle belirlenmiştir. Geçerken belirtmekte yarar vardır ki, Marksist metodolojide Kişiliğin önce mevcut ahlak, uygarlık, kültür, din ve dil vb. tarafından değil doğrudan doğruya insanın içine doğduğu sınıf ve o sınıfın a) üretim tarzı b) üretim araçları, c) üretim ilişkileri ve d) üretim güçleri tarafından belirlendiğini gösterir. Kültür, din, dil, ahlak gibi olgular hep sınıfsal nitelikdedir ve sınıfların konumlarına göre biçimlenmiş, konuşlanmışlardır.

Kimlik (Identity) ve Kişilik (Personality) birbirleriyle en çok karıştırılan kavramlarıdır. Bunları Faaliyet ve Etkinlik örneğinde olduğu gibi Özdeş saymak yanılgısı yaygındır. Doğrusu kimlik 'Sebep=Neden'dir, Kişilik ise 'Sonuç'tur. Aralarında Sebep-Sonuç ilişkisi vardır. Özdeşlik İlişkisi felsefi anlamda yoktur.

Alt Kimlik/Üst Kimlik tartışmaları, 2009 yılında Türkiye'de başbakanın danışmanları tarafından hazırlanıp kendisine verilmiş olan bir metinle ve onun ne olduğunu belki de anlamadan TBMM'de okuyarak dile getirdiği bir konuşmayla başlamıştır. Toplumları Alt Kimlik/Üst Kimlik diye ayırmak başta İslam Dini'ni hiç içselleştirmemiş olmaktır. (Başbakan R.T. Erdoğan'ın kendisini daima önce Müslüman sonra Müslüman olarak tanıttığı anımsanmalıdır.)

Tarihte Roma İmparatorluğu'nda Yahudiler, Latinlerden ve Romalılardan ayrı sayılmışlardı ama Roma Vatandaşı olmak gibi bir ayrıcalıkla da donatılmışlardı. Yahudiler, Latin değillerdi ama Roma Devleti'nin vatandaşlarıydılar. Bu statü, onları Alt Kimlikli yapmıyordu tam tersine İmparatorluğun egemen olduğu diğer cemaatlerden farklı ve ayrıcalıklı yapıyordu. Kuşkusuz Üst Kimlikli de yapmıyordu. Statüleri itibariyle doğrudan İmparatora bağlıydılar. Ünlü Aziz Paul bu statünün en ilginç kişisidir. Osmanlı'da ise gayrimüslimler Alt Kimlik değil bir millet (Nation) statüsündeydiler. Her cemaatin kendi Millet başı vardı, örneğin Hahambaşı, Etnark (Rum Milleti adına) ve Katalikos (Ermeni Milleti adına) gibi, Osmanlı din, dil ve etnisite ayrımı yapmaksızın tüm kullarını -ki Müslümanlar da İslam ümmeti ve Dar-ül İslam adına Padişah'ın kullarıydılar- Alt Kimlikliler ve Üst Kimlikliler diye ayırmazdı. Mesleki ayırımlar vardı ama alt ve üst ayırımı, sınıfsallığın dışında yoktu. Osmanlıda esas alınmış olan sistem Transitive = Geçişken Kimlikli (Hüviyet bağlamında) toplum modelidir.

Yakın tarihte Alt Kimlik/Üst Kimlik ayırımını yapan tek ülke Nazi Almanya'sı olmuştur. Hitler Almanyasında peş peşe çıkarılan (1934, 1935, 1936) yasa ve yönetmeliklerle 'Alman Soyundan Gelmeyen Yahudiler' Alman Devleti'nin vatandaşları oldukları halde Alt Kimlikli sayılmışlardı. Burada Hitler ve Nazi Partisi (NSDAP) Soy derken (Race) Hristiyanlığı -ki esas itibariyle Hristiyanlık Race=Soy kabul edilir dinen- atlayarak kadim Pagan/Barbar ve Teutonic Almanlığı kast ediyorlardı. Yahudiler hiçbir zaman Pagan olmadıkları, daha doğrusu Pagan bile olamadıkları için Nazilere göre Alman Soyu'ndan sayılmaya layık görülmemişlerdi. O dönemin Almanya'sında Üst Kimliği belirtmeye gerek yok tabi ki Üstün Alman Soyu idi. (Bu konular gayet iyi bilinmektedir, dolayısıyla uzun uzadıya yazmaya gerek yok. Ayrıntılı bilgi isteyenler benim Bilinmeyen Hitler kitabıma bakabilirler.)

Nedir ki, Türkiye'nin başbakanı için Alt Kimlik/Üst Kimlik başlıklı bu metni hazırlayan aklıevvel danışmanlar Başbakan'a seslendirttikleri bu kavramları Hitler ve şürekâsından bile daha yanlış yorumlamışlardı. Şöyle ki, bu mucit (!) danışmanlara göre Alt Kimlik denildiğinde anlaşılması gerekenler Türk, Çerkez, Laz, Arnavut, Arap, Pomak, Boşnak, Kürt vb. kökenli kişilerdi. Üst Kimlik ise Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Anayasası tarafından hiçbir ayrım gözetilmeden ZATEN Vatandaş statüsünde sayılmalarıydı. Kökenleri ne olursa olsun bu insanların ve nüfusun tamamı Vatandaş sayılmak için MUTLAKA Türk, Laz, Çerkez, Kürt vb. gibi birer Alt Kimlik sahibi olmaları gerekmiyordu. T.C. Devleti'nin Vatandaşı olabilmek için kişilerin kendilerine mutlaka Kürt, Çerkez, Laz vb gibi Alt Kimlikler bulmaları GEREKİR diye bir ifade içermez. Tam tersine vatandaş olabilmenin koşulları olarak hiçbir dinsel, cinsiyetsel, dilsel, renksel, ırksal ayırım YAPILAMAZ diye yazmaktadır. Türkiye'deki her inançlı kişiden bile daha inançlı, daha Müslüman olduklarını gerine gerine, bağırarak iddia edenler öncelikle Seküler nitelikli T.C. Devleti Anayasası'ndaki bu hükmün İslam dininin de temelinde bulunduğunu öğrenmeleri gerekiyor. Çünkü Müslüman olabilmek için belirli bir ırktan, kökenden, dinden, dilden, renkten ve cinsiyetten olmak gerekmez.

Türkiye'de -veya Çağdaş ülkelerde- belirli bir etnik kökene sahip olmak ne suçtur, ne de ayıptır. Bu tür ülkelerde, insanlar kökenlerine bakılarak küçümsenemezler, aşağılanamazlar ve ayrımcılığa tabi tutulamazlar. Etnik köken her insan için dünyanın her yerinde gereklidir ve vardır. Kökensiz insan yoktur. İnsanın kökeni, onun Kişiliğinin vazgeçilmez bir öğesidir. Bu vazgeçilmez öğe, o kişinin birey olarak 'Kültürel Kimliği'dir. Hemen belirtmek gerekiyor ki Kültürel Kimlik kişilerin başta anadil olmak üzere alfabesini (varsa) özgün yazısını, gelenek ve göreneklerini, yaşam tar-

zını (modus vivendi) ve yaşamsal icraatını (modus operendi), Pathos'unu (deneyimleri ve duygularını) Habitatı'nı ve Autoctonic (belirli bir bölgedeki yerleşim düzenini) değerlerinin tümünü yansıtır (reflexive identity).

Hangi dinden, hangi ırktan olursa olsun belirli bir kültürel kimliğe sahip olmak her insanın doğal hakkı ve gururudur. Her çağdaş ülkede Anayasalar insanların Devlet ile olan Vatandaşlık bağını belirleyen belgelerdir, soyunu, ırkını, dinini, rengini, cinsiyetini belirleyen değil. Bizim Anayasamızda -dikkat çok önemli- Türk Cumhuriyeti Anayasası yazmıyor, Türkiye Cumhuriyeti Devleti Anayasası yazıyor. Bu laf olsun diye konulmamıştır. Türkiye bir bütünün, sınırları belirlemiş ve uluslar arası yasalarla tanımlanmış bir bütünün adıdır, bir ırkın veya belirli bir etnisitenin adı değildir. İbraz ve beyan edilen Kimlikte de Türkiye Cumhuriyeti Devleti vatandaşıdır diye yazar; bu kadın Kürt'tür, bu adam Laz'dır diye yazmaz. Bu bağ sayesinde bir Devlet'in vatandaşı olunur.

Sözün özü: Türkiye'de Alt Kimlik/Üst Kimlik ayrımı yapmak örtülü faşizme giden yollara taş döşemeye benzer. Bu tür ayırımcı ve kasıtlı görüşleri savunmak sadece Türkiye için değil, her ülke için çok tehlikeli ve zararlıdır. Devlet adına konuşanlar veya Devlet'i temsil ettiklerini söyleyenler öyle ulu orta, aklına estiği gibi beyanlarda bulanamazlar. Bunlar çok hassas konulardır. Gün gelir bu sorumsuzca yapılmış beyanlar, bu beyanların sahiplerinin başlarına çok dert açarlar. Başbakan R.T. Erdoğan'ın kendisini Padişah sandığı dönemlerde kullanmayı çok sevdiği bir ibare vardır. Baba Osmanlı'nın bu sözünü, Erdoğan çok sever sıkça tekrarlar. Ben de bu bölümü, Baba Osmanlı'nın dillendirdiği bu ibareyle bitireyim; Kimlik konusu da böyle biline!

OKUMA METNİ

Daha önce yayımlanan On iki Meryem/Bir İsa isimli yazım, Hristiyan Tanrı-Bilimi dalında mevcut Kimlik tartışmalarını işler.

ONİKİ MERYEM/BİR İSA

İncil'de Meryem Ana'nın yanı sıra başka Meryemlerin de adı geçer. Mecdelli Meryem (Maria Magdalena), Yohanna'nın annesi Meryem, fahişe Meryem, Betanyalı Meryem ve Mısırlı Meryem ilk akla gelenlerdendir. İncil'de adı geçen tam on Meryem vardır ve bunlardan İsa'nın annesi olarak gösterilen 'Bakire Meryem' dışındakilerin kimlikleri koyu bir sis perdesinin ardına saklanmıştır. Bu on Meryem'den hangisinin Maria Magdalena olduğu da belli değildir. Hatta Maria Magdalena'nın, İsa'yı yetiştirmiş olan bir sütanne olduğu bile iddia edilmiştir. İsa Mesih, annesini dışında tutarsak bu dokuz Meryem'den biriyle gerçekten de evlenmiş miydi acaba? Günümüzde çok bilinen ve tartışılan bu konu Hristiyanlığın 2000 yılına damgasını vurmuştur. Bu tasarımsal evlilik konusunda daha ilk yüzyıldan başlayarak kitaplara konu olmuş sayısız tartışma yaşanmıştır. Şimdi kısaca bu tartışmalardan bazılarını görelim.

Hangi Meryem?

İlkin İncil'de yer alan şu on Meryem'i görelim. Bunlar sırasıyla, İsa'nın annesi Kutsal Bakire Meryem, Havari James'in annesi Meryem, Evangelist=İncil'in dördüncü kitabının yazarı Yohanna'nın (John) annesi Meryem, kim olduğu bilinmeyen ve esrarengiz bir kadın olarak kalan ve sadece 'ÖTEKİ' (Other) diye tanıtılan Meryem, fahişe Meryem, Mary Jacoby diye adı ve soyağacıyla belirtilmiş olan Meryem,

Maria Magdalena (Mecdelli Meryem), Mark'ın yazdığı ikinci kitapta adı geçen Bethany'li Meryem ve son olarak da Mısırlı Meryem'dir. İlginçtir ki 16.yüzyılda iki Meryem daha eklenmiştir bu listeye. Şöyle ki, İsa'nın annesi Meryem'in annesi Hannah (Anna) İncil'de anlatıldığına göre kısırdı. Bu aynı zamanda tüm Kutsal Kitap'taki beşinci kısır kadındır. Daha sonra, Tanrı'nın lütfüyle hamile kalıp Meryem'i doğurmuştur. 16.yüzyılda bu klasik anlatım bir hayli tartışılmış ve bazı din adamları bunun doğru olmadığını, üçüncü yüzyılda uydurulduğunu ve amacın da İsa'nın annesine kutsiyet atfedebilmek için Kutsal Kitap'taki Abraham (İbrahim Peygamber) ve eşi Sarai'yi örnek alarak Hannah'ı da kısır yaptıkları şeklindeki iddiaydı. Özellikle Protestanlığın ilk kuruluş yıllarında ortaya atılan bu iddiaya göre Hannah kısır değil tam tersine üç evlilik yapmış ve her kocasından bir kız çocuk evlat edinmiş ve üçüne de Meryem adını vermişti. İsa'nın annesinin bu hesaba göre kendisinden yaşça çok genç neredeyse İsa ile yaşıt iki de 'Bebek Teyzesi' vardı. Protestanlar bu nedenle Bakire Meryem'e hiçbir kutsiyet atfetmezler ve onun sadece Tanrı'nın 'Biricik' Oğlu'nun yeryüzüne gönderilmesinde kullanılmış bir araç, daha doğrusu bir tekne (Vessel) olduğunu öne sürerler.

İsa evlendi mi?

Bu on iki Meryem'den Mısırlı ve Bethany'li Meryemler 17.yüzyıldan itibaren Maria Magdelena ile özdeşleştirilmişler ve bazı din adamlarına göre bu şekilde anılmışlardır. Nedir ki bu konuda tam bir anlaşma sağlanabilmiş değildir. Bunlara ek olarak yine bu on iki içinde yer alan ve toplumsal statüsü itibariyle Yahudi cemaatinde daha üst bir düzeyde olan Haham Cleophas'ın eşi Meryem vardır. Bu Meryem de İncil araştırmacıları için bir sorundur. Çünkü bunun işte yukarda sözünü ettiğim Hannah'ın üç kızından biri

olma olasılığı vardır. Bu durumda İsa'ya en çok karşı çıkan Haham'ın karısı İsa'nın küçük teyzelerinden biri olmaktadır. Özellikle de 20.yüzyılda yapılan bilimsel araştırmalara göre İsa'nın, tabii eğer böyle birisi yaşadıysa evlenmiş olabileceği Meryem'in, Maria Magdelena olması gerektiği konusunda genel bir kabul vardır. Yine de bazı araştırmacılar evlilik adayı olarak Bethany'li Meryem'i de göstermektedirler. Onlara göre Maria Magdalena ile Bethany'li Meryem iki ayrı kadındırlar ve ikisi de İsa ile evlenmek istemişlerdir.

Kadınlara yönelik yasak

Çok gerilere gitmeden çağımızdaki tartışmalara bakarsak İsa'nın 'Evlilik' yapıp yapmadığı sorunu ile doğrudan bağlantılı ilk bilimsel çalışmanın 1970 yılında Protestan ilâhiyatçı William E. Phipps tarafından gerçekleştirildiğini görürüz. Bu Protestan ilâhiyatçı 20. yüzyılda İsa'nın evli olup olmadığını sorgulayan ve 'Evli' olduğunu öne süren ilk akademisyendir. Prof. Phipps, kitabında ilk dönem Kilise Babaları'nın bu gerçeği örtbas ederek İsa'ya Tanrısal bir görev (Mesihlik) atfedebilmek için onu 'Evlilik ve Kadın' düşmanı gibi takdim ettiklerini iddia etmiştir. Gerçekten de İncil'in Herüstik ve Hermeneutik (iki ayrı bilimsel okuma yöntemi) okumalarında İsa, gerçekte olmadığı ve olamayacağı kadar evlilik aleyhtarı ve kadın düşmanı gibi sunulmuştur. Özellikle de Aziz Pavlus (Paul) tarafından yazılan metinlerde kadınlardan uzak durulması istenmiş ve ilginçtir ki kadınların Kilise'ye geldiklerinde en arkada ve başları ve yüzleri örtülü olarak sessizce oturmaları istenmişti. Yine Aziz Paul'un koyduğu bir kurala göre kadınların kutsal metinlere el sürmeleri ve kutsal kabul edilen objelere yaklaşmaları yasaklanmıştı. Bu öylesine sert uygulanmıştı ki, Hristiyan kadınlar yüzyıllarca İncil'i okuyamamışlar ve ona el süremişlerdi. Bu saçma yasağı kaldıran ilginçtir ki eşlerini öldürmekle ünlenmiş

olan İngiltere Kralı VIII. Henry olmuştu. VIII. Henry, Katolik Kilisesi ile bağlarını kopartarak bağımsız bir Kral olabilmek için mücadele etmişti ve ilk kez bu kral kızını karşısına oturtarak tüm saray mensuplarının önünde Papa'nın yasağını kaldırdığını ve kızının (Elizabeth) İncil'i tutarak okuyacağını açıklamıştır. Böylelikle İncil'in kadınlar tarafından okunabilmesi ilk kez 16.yüzyılda önce İngiltere'de, sonra da yavaş yavaş Avrupa'da yaygınlaşmıştır!

Örgüt üyesiydi

İncil'de Mecdelli Meryem'in adı, pişman olmuş fahişe olarak geçer. Buna göre, İsa bir gün havarileriyle dolaşırken mesleğini icra etmekte olan bu kadına rastlar ve ona hiçbir söz söylemeden bir süre bakar. Kadın (MM) birden silkinir ve fahişeliği bırakarak İsa'nın aradıkları arasına katılıverir. Bu İsa'nın mucizelerinden biri olarak gösterilmiştir. Oysa özellikle 1960'dan sonra Harvard'lı ilâhiyatçılar bu fahişelik meselesinin de tıpkı diğer birçok uydurma gibi İncil'e sonradan ve özellikle de İmparator Konstantin'in isteğiyle kararlar almış olan İznik Konsülüyle birlikte eklendiğini saptamışlardır. Bu ilâhiyatçılara göre Mecdelli Meryem, bırakın fahişe olmayı, gizli bir ezoterik örgütün 'Baş Rahibelerinden biriydi. Dahası, İsa'nın bilmediği birçok sırrı bu Meryem İsa'ya aktarmış ve onu hem eğitmiş hem yönlendirmişti. Bu iddia özellikle İngiliz ve Amerikalı kadınlı erkekli çok geniş bir ilâhiyatçılar topluluğu tarafından savunulmaktadır. Vatikan ise onların bu istekleri ve iddiaları karşısında şimdilik sessiz kalmayı her zamanki gibi- seçmiş görünmektedir. Yine de İncil'in düzeltilmiş yeni basımının hazırlandığı şu dönemde hiç değilse İsa'nın annesi Meryem'in hamileliği ile ilgili bazı düzeltmelerin yapılacağı tahmin edilmektedir. Mecdelli Meryem'in, fahişe değil gizli bir -Mısır kökenli ve Isis çıkışlı- örgüt üyesi olduğuna dair kanıları güçlendiren belgeler

1947'den sonra bulunan ve/veya ortaya çıkartılan bazı ilk dönem İncillerinden ve yine o yıllarda yazılmış ama Kilise tarafından yok edilmeye çalışılmış olan bazı GNOSTİK İncil'lerden kaynaklanmıştır. Bunların en önemlisi işte bu yeni bulunun 'Mecdelli Meryem İncili'dir. Klasik İncil'de fahişe olarak tanıtılan bu Meryem'in Gnostiklerce yazılmış olan yaşamında bambaşka bir profil vardır. Bu İncillerde Meryem 'Dişil İlkeyi' (Sofya=Hikmet) temsil eden bir tür Bilge Kadın ve Baş Rahibedir. Bu iddia İncil terminolojisi ve literatürü için çok tehlikeli bir belgedir, çünkü İznik Konsülü'nde İsa, 'Logos' adı verilerek 'Tanrı'nın Kelamı ve Hikmeti' yapılmıştı. Dolayısıyla dişil ilke 'Eril=Logos' yapılarak İsa'ya mal edilmişti. Bu Gnostik İncil'den sonra 1990'larda bu kez bir de 'Gerçek' Markus İncil'i bulundu. Kısaca 'Markus'un Gizli İncil' diye bilinen bu metinlerde de Bethany'li Meryem'in İsa ile olan ilişkileri anlatılmıştı. Klasik İncil'de anlatılandan çok farklı olan bu anlatımda ayrıca 'Öteki' diye adlandırılan kişi olan esrarengiz Meryem'in İsa'ya yardım için uzak bir yerden gönderildiği şeklinde pasajlar vardır. Kısacası klasik anlatımda yer alan fahişelik olayı 'Kadın Düşmanı' Kilise Babaları'nın bir uydurmasıdır, diyebiliriz. Kaldı ki, kesin olan, Mecdelli Meryem'in ve/veya Bethany'li Meryem'in İsa'nın gömüldükten sonra mezarının 'Boş' olduğunu gören ilk kişi olduğudur. Gnostik yazarlara göre ise Üç Meryem bunu birlikte görmüşlerdir. Üçüncüsü Havari James'in annesi Meryem'dir. Bu sonucu Meryem'in ardında İncil'deki 'En' esrarengiz kişi sayılan zengin ve kültürlü bir Yahudi vardır. Bu esrarengiz adam, Joseph Arimeteadır. Gerçekte İsa'nın gömülmesi için yapılan mezar bu adama aitti ve Meryemlerin 'Boş' buldukları mezar buydu -çünkü Joseph Arimetea ölmemişti ve İsa'nın bedenini Çarmıh'tan indirme hakkını Romalı garnizon komutanı ona vermişti...

Kilit adam: ARİMETEA

Joseph Arimetea'yı ilginç ve esrarengiz yapan husus adının Havariler arasında geçmemesine rağmen Dört İncil'de de (Gospellerde) tartışmasız geçmesi ve dördünde de hiçbir değişiklik yapılmadan aynı şekilde zikredilmesindedir. Adıyla ve sanıyla anlatılan bu adam kimdi? Romalı Komutan, İsa'nın Çarmıh'tan indirilme hakkını -bu o dönemde çok önemliydi- niçin İsa'nın annesine veya Havarilere değil de bu adama vermişti? Bu sorular çok önemlidir. Çünkü İsa'nın Çarmıh'tan erken ve henüz ÖLMEMİŞKEN indirilmiş olması olasılığı vardır. Bunu bilen tek kişi işte bu Arimetea idi. İlginç olan Arimetea'nın İsa'yı idama gönderen Yahudi Yaşlı Yargıçlar Kurulu Sanhedrin'in 'En Saygın' Başdanışmanı olmasıdır! Gnostik İncillere göre, Arimetea, İsa'yı henüz ölmeden Çarmıh'tan indirmiş ve İsa kendisine çok gizli bir sır vererek onun bu sırra uygun davranmasını istemiştir. İşte bu sır daha sonraki yıllarda Tapınak Şövalyeleri'nin ve Gül ve Haç Kardeşliği Örgütü'nün kurulmasına yol açmıştır.

Judas hain değildi

Prof. Phipps'in kitabı 1970'li yıllara damgasını vurmuştu. Bu kitaptan sonra İncil araştırmacıları başka uyduruk eklemelere ve İsa'nın ağzına söyletilmiş yalanlara rastlamaya başladılar. Bunlardan en ilginci ise 12. Havari diye bilinen Judas Iscariot ile ilgili olandı. İncil'de anlatıldığına göre bu Havari Romalılardan 30 gümüş sikke alarak İsa'yı ihbar etmiş ve onun öldürülmesine yol açmıştı. İlâhiyatçılar günümüzde bunun kesinlikle yalan ve uydurma olduğunu kanıtlamışlardır. Diğer bir anlatımla Judas, İncil'de anlatıldığı gibi bir hain değildir. Ne Yahudilerden ne de Romalılardan rüşvet almıştır. Onu intihara götüren nedense, İsa'nın Çarmıh'a gerilerek ölmesidir. Judas da diğer Havariler gibi İsa'nın

asla ölmeyeceğine çünkü İnsan Üstü olduğuna inanmıştı. Onu intihar ettiren bu derin düş kırıklığıydı. Kilise Babaları ise Judas'ı, eski bir kehanet doğrulansın diye 'Hain' ilan etmişlerdi... Tıpkı Mecdelli Meryem'i de 'Fahişe' ilan ettikleri gibi...

1.2 Ümmet/Cumhuriyet

"Turk take a step forward
and you Christian take a
step backward"

"Türk'sen bir adım ilerle
ve sen Hristiyan bir
adım geri at."

Önceki bölümde de belirttiğim üzere, Türkiye toplumu "Dilsizleştirilmiş" ve "Tarihsizleştirilmiştir. Batı'dan ödünç alınmış kavramlar, tam karşılıkları, ayrıntıları ve nüansları belirtilmeden, belki biraz da el çabukluğuyla hayatımıza sokulmuşlar ve tüm duyuş, düşünüş ve davranışlarımızı belirler hale getirilmişlerdir. Ümmet ve Cumhuriyet kavramlarını karşılaştırabilmek ya da hiç değilse biraz olsun, daha önce üzerlerinde durulmamış özelliklerini anlayabilmek ve tartışabilmek için yine Batı'dan ödünç alınmış başka bir kavramın üzerinde durmak gerekmektedir. Bu kavram günümüz Türkiye'sinde en çok kullanılan "Siyaset"tir.

Türkçede "Siyaset" olarak kullanılan kavram, aslında kadim Grek literatüründe belirleyici rol oynayan üç ayrı anlamda ve bağlamda kullanılıyordu. Bunların günümüz Batı literatüründeki karşılıkları, bizim Türkçede kullandığımız "Siyaset" kavramından çok farklıydı. Bu üç anlatım sırasıyla, "Policy", "Holitics" ve "Politique"dir. Şimdi sırasıyla bunların üzerinde kısaca duralım.

"Policy" tüm Batı dillerinde ve literatüründe özel bir yere ve anlama sahiptir. Bir yönetimin "Policy"si olabilir ama

"Politics"i olmayabilir. Buna göre "Policy", işleri ve olayları basiret ve hikmet (wisdom) kullanarak yönetmek ve yönlendirmektir. Verilen/Verili koşulları olabilecek en sağlam şekilde tahlil ederek ve hesaplayarak bunları arzulanan hedefleri gerçekleştirmek amacıyla kullanmaktır. Türkçede belki "Siyasa" sözcüğü bu durum anlatmaktadır. Belirleyici olabilsin diye söylüyorum, Ümmet'in kendine özgü bir "Policy-Siyasası" vardır ama Cumhuriyet "Politics" esas alınarak işletilir.

"Politics" kavramı gerçekte çoğuldur ama çekimi itibariyle tekil kabul edilir. Batı literatüründe ve ilâhiyatında çoğul yazılıp tekil çekimi yapılan sözcükler vardır. Bunların arasında Tevrat'ta yer alan Tanrı (Elohim) kavramı gelir. Tevrat'ın açılış cümlesinde (Genesis 1.1) yer olan ve yeri, göğü, insanı ve her şeyi yoktan var ettiğine inanılan Elohim, gerçekte Tanrı değil, Tanrılar (çoğul) anlamındadır ama cümle içinde tekil çekim yapıldığı için Bir ve Tek Tanrı olarak anlaşılmıştır ve böyle bilinir. İşte "Politics" sözcüğü de böyledir. Birçok "Siyasayı" bir arada içeren ama bir "Bütünü" işaretleyen bir kavramdır. Örneğin tarım, eğitim, parlamenter sistem vb. bir bütün oluştururlar ve tek başına "Politics" olarak bilinirler. Politics kahvehanelerde konuşulan siyaset değil, bilimsel bir bütünün yansıttığı karmaşık ilişkiler ağını işaretler. "Politics" sahibi olan kişi, kurum veya kuruluşlar, hükümetler tarafından izlenen "Policy"yi denetim altına alabilir veya tutabilirler. "Policy" iktidar olmaya yeter ama o iktidarın derinlemesine yapılmış ve hayatın her alanını kapsayan "Politics"i yoksa "Muktedir" olabilme şansı ve olanağı da olmaz. Kısacası "Policy" bir siyasi partinin belki "iktidar" olmasını sağlar ama "Muktedir" olmasına yetmez. Bunun için mutlaka "Politics"e ihtiyacı vardır. "Politics"in karşılığı "Politika"dır.

"Politique" kavramı ise başlı başına diğerlerinden farklıdır ama Türkçede biz buna da "Siyaset" deyip çıkmışızdır.

Bu kavramın tam olarak neler ve nasıl durumları içerdiğine bakmamışızdır. "Politique" kavramı çok netamelidir ve resmi metinlerde yer aldığı zaman üzerinde en az iki kez durulması gereken bir kavramdır. Onu önemli yapan, özellikle de Roma Hukuku'nda mülkiyet ve kişilik haklarını belirleyen dört ana kuralla çok sıkı bağlantılı olması keyfiyetidir. Bu dört kural da Roma'da Cumhuriyet döneminde konulmuş ve günümüzde başta Fransa olmak üzere tüm Batı toplumlarını belirleyen "Politique"in içeriği durumundadır. Bu dört kural sırasıyla a) do ut des, b) do ut facias, c) Facio ut des ve d) Facio ut facias'tır.

Şimdi bu dört Latince ibarenin ne anlama geldiklerini ve nerelerde kullanıldıklarına bir göz atalım.

a) Do ut des, Roma mülkiyet hukukunda, "Veriyorum ki Verebilesin" anlamında kullanılan "Politique" bir deyimdir. Örneğin, Devlet vatandaşlarına mülkiyet edinebilme hakkını vermiştir, buna karşılık vatandaş da bu edindiği mülkü evlatlarına ve/veya başkalarına verebilme hakkına sahiptir. Ümmet'te "do ut des" ilkesi geçerli değildir çünkü İslam dininde başta "Toprak" olmak üzere tüm mülk Allah'a aittir. Onu devlet değil, Allah kime istemişse ona vermiştir. Cumhuriyette ise "Toprak" özel mülkiyete alınabilir ve nedenle Cumhuriyet "Politique"inde Roma hukukunun "do ut des" kuralı yürürlüktedir.

b) Do ut facias, Roma hukukunun bu önemli kuralı, "Veriyorum ki Yapabilesin" anlamındadır. Örneğin, Devlet seçme ve seçilme hakkı vermiştir, vatandaş da seçimlere katılarak oy verir veya kendisine oy verilmesini isteyebilir. Bugün çok basitmiş gibi algılanan bu kural gerçekte Parlamentarizm'in ve Demokrasi'nin temelini oluşturur. Bu kural değişik bir şekilde olsa da Ümmet sisteminde de gerekli görüldüğü takdirde kısmen uygulanır.

c) Facito ut des, Roma hukuk anlayışında yer alan bu

kural, "Yapıyorum ki Verebilesin" anlamındadır. Örneğin yasalar, Anayasal yönetmelikler vb. bu kuralla işlerler ve mülkiyet ile bağlantılı "Politique"in tamamlayıcı unsurlarındandır. Devlet yasaları yapar, vatandaş yapılmış yasalar çerçevesinde mülkiyet ve özgürlük ilişkilerini sürdürür.

d) Facio ut facias, dört kural içindeki en güçlü "Politique" unsur budur. Türkçesiyle, "Yapıyorum ki Yapabilsin" anlamındadır. Bu kuralda Devletin "Yapabilme" (Yaptırım gücü) Mutlak vatandaşın "Yapabilme" hakkı görecelidir. Diğer bir anlatımla Devlet, Yaptırım gücünü mutlak uygular ama vatandaşının Yaptırım gücü Devlet'in ona tanıdığı haklar ve ödevlerle sınırlandırılmıştır. Diğer bir anlatımla Devlet, özellikle de mülkiyet alanında Yaptırımlar koymuştur ve bunlar hak olarak görülmüştür, vatandaş ise bu hakları kullanırken kendisinden istenilen "Ödevleri/Görevleri" yerine getirmek zorundadır. Devlet tarafından tanınmış hakların kullanabilmesi, ödev/görevlerin yerine getirilmesine bağlıdır. Ümmet sisteminde "Facio ut facias" dinsel bağlamda yürürlüktedir. Cumhuriyet'te ise bu kural "Politique"in vazgeçilmez bir öğesidir.

Policy, Politics ve Politique sözcükleri Türkçede sadece Siyaset kelimesiyle karşılanmıştır. Osmanlı'da Siyaset kelimesi küçümseme ile ve at cambazı, at terbiyecisi anlamında kullanılırdı. Günümüzde ise, ne yazık ki, Meclis koridorlarında yumruklaşmak ve/veya kahvehanelerde itişip kakışmak ve gazetelerin köşe yazarlarında rakiplerine saldırmakla "Özdeşleşti".

Bu kısa düşünce turundan sonra Ümmet kavramını ele alabiliriz.

Günümüz Türkçesi'nde Ümmet şeklinde yazılan ve kullanılan kelimenin aslı Arapça "Umma"dır. Bu kelime de kökeni itibariyle "Umm" kelimesinden türetilmiştir. Umm, Arapçada "Doğurganlık ve Anne" anlamında kullanılır; do-

layısıyla Umma analık özellikleri taşımayı, besleyen, yetiştiren, büyüten, eğiten gibi hassasiyetleri yansıtan bir kavramdır. İslam dininde Ümmet'in kurucusu ve var edicisi doğrudan doğruya Allah'tır. Ümmet, bu nedenle Allah için/Allah adına yönetilir.

Ümmet'te Müslüman kişi "Kul" statüsündedir. Nedir ki, bu statü aşağılayıcı, küçümsetici bir anlam taşımaz. Tüm Müslümanlar sadece Allah'a Kulluk etmekle görevlendirilmişlerdir (Facio ut facias). Bu görevlerini tam olarak yerine getirebildikleri takdirde Kul olabilirler. Kul olabilmenin ön-koşulu İslam dini ile şereflendirilmiş olmaktır. Çünkü İslam dinine göre Müslüman olmayan kişi Ümmet'ten olamaz. Kuran'a göre Allah insanoğlunu yarattığı canlıların en "Şereflisi" kılmıştır. Ve bu "Şerefle" donatılmış olan insanoğlu yeryüzünde Allah'ın Halifesi olmak Hakkına ve Görevine sahiptir. Dolayısıyla Kulluk İslam dininde Kölelikten çok farklı ve anlamlı bir mevkidir, bir Aidiyet ve Onur meselesidir. İslam dinine göre her isteyen Kul olamaz.

Ümmet kavramı İslam "Fıkh" (Batı'daki karşılığı Jurisprudence) kavramı ile çok sıkı bağlantılıdır. Bu bir hukuk anlayışıdır ve üç temel dayanağı vardır. Bunlar sırasıyla Kuran, İcma ve Kıyas'tır. Ümmet işte Fıkıh'ı -yani İslami "Policy"yi oluşturan hukuki temel- doğuran ve besleyen bu üç direğin üstünde yükselir.

Ümmet ayrıca Cihat, Kıtal, Dar-ul-Harp ve Dar-ul-İslam kavramlarıyla da çok sıkı bağlantılıdır. Cihat, kendi içinde ikili bir yapı gösteren bir girişimdir. Kolay kavranılabilmesi için Küçük ve Büyük Cihat diye ikiye ayrılmıştır. Küçük Cihat her Müslüman'ın kendi "Nefsi" ve "İradesi" arasındaki çatışmada yapması gereken "Özeleştiri" (Autocritic) gibi bir girişimdir. Hristiyan dünyasındaki karşılığı "Penance" olarak geçer. Büyük Cihat ise İslam dininin, her ne koşul altında olunursa olunsun, korunması anlamındadır. Ancak

Büyük Cihat'ı ilan, ibraz ve beyan edilebilmesi çok ayrıntılı olasılıklara bağlanmıştır. Buna göre İslam dinine, İslam dışı güçler tarafından toplu bir saldırı ve "Kıtal" (Öldürme) yapılmış olması gerekir. İlk ve belirleyici ön-koşul budur. Bu saldırı ve öldürmenin karşılığının Fıkh'daki yeri araştırılır ve bulunabilinirse, ancak o zaman Büyük Cihat çağrısı yapılabilir. Bu çağrı yapıldığı takdirde tüm Müslümanları bağlar ve onlardan İslam uğruna can vermek dâhil her türlü fedakârlıkta bulunmaları istenir.

Ümmet kavramını Dar-ul-Harp ve Dar-ul-İslam kavramlarıyla da çok sıkı bağları vardır. Bunlardan ilki, İslam dışı olan tüm coğrafi alanları ve nüfusları gösterir. İkincisi ise, İslam Ümmeti'nin yaşadığı ve Ümmet'in hükümlerinin tek, mutlak ve yekpare yürürlükte olduğu coğrafi alanı ve Müslümanları gösterir. Dar-ul-İslam'da Müslüman kulların özgürlükleri Allah'ın güvencesi ve koruması altındadır. Darül-İslam'da yaşayan Müslümanlar Dar-ül-Harp'te yaşamak zorunda kalmış olanlardan farklı statüdedirler, çünkü Darül-İslam'dakiler İslam Şeriatı altında yaşarken diğerleri Darül-Harptekiler İslam Şeriatı'nın dışında yapılmış yasalara ve kurallara tabidirler.

Ümmet, Allah'ın açıklanmış iradesi olan Şeriat'tan çıkan bir kurala uygun yönetilir. Bu kural, "Emri bil Maruf, nehyi anıl munker" diye bilinir. Buna göre Ümmet, artık kullanım değeri ve itibari kalmamış olan yasaları, kuralları, gelenek ve görenekleri atıp, kullanışlılık kazanmış ve tutulmuş yeni gelişmeleri benimsemek zorundadır. Ümmet'teki Kul'un Özgürlüklerini belirleyen Kural da budur (do ut des gibi). Ümmet'te Allah'ın açıklanmış iradesi sayılan Şeriat neyse Cumhuriyet'te de Devlet'in açıklanmış iradesi sayılan Anayasa odur.

Ümmet'te eski deyimiyle "Hâkimiyet" yeni söylenişiyle "Egemenlik" kayıtsız şartsız Allah'a aittir. Cumhuriyet'te ise "Egemenlik" kayıtsız/şartsız Milletin/Ulusundur.

Birincisinde Egemenliğin sahibi ve mutlak uygulayıcısı Allah iken, ikincisinde Egemenliğin mutlak sahibi ve uygulayıcısı insanlar (Ulus)dur.

Ümmet kavramının Batı Hristiyan literatüründeki karşılığı "Christendome" ve "Ekumene"dir. Bunlardan birincisi tüm Hristiyan âlemi anlamında kullanılırken, ikincisi, yani Ekümene, arasındaki fark da burada ortaya çıkar. Ümmet'in kurucusu Allah Evrensel olmaya ihtiyaç duymayan Yaratıcıdır. Kendisine Yaratılmış değildir. Hristiyanlık'da ise Kilise Evrenseldir. Ekümene Kilisesi'nin ve onun dogmalarının, kurallarının ve uygulamalarının Evrenselliği anlamındadır. Allah Evrensel (Zaman ve Mekâna bağlı) bağlı olamaz, Evrensellik iddiasında bulunan Kilise'dir. Ümmet'te Cami'nin ne böyle bir iddiası ne de böyle bir işlevi vardır.

Ümmet'te, dini ve Allah'ı tekeline almış bir Ruhban Sınıfı yoktur. Hristiyanlık'ta ise insan ile Tanrı arasında "Aracılık" üstlenmiş ve "Clergy" denilen bir Ruhban Sınıfı vardı. Bu sınıf da kendi içinde "Sacerdotal" denilen bir hiyerarşiye sahiptir. Ümmet'te Allah'a ait olan "Egemenlik" Hristiyanlık'ta "Sacerdot" (din adamları) aracılığıyla Kilise'de toplanmıştır. Cumhuriyet yönetiminde ise böyle bir Egemenlik devri söz konusu bile değildir. Cumhuriyet'te Egemenlik ne Allah'a ne de Kilise'ye -veya Cami'ye- aittir.

Şimdi kısaca Cumhuriyet kavramına bir göz atalım.

Cumhuriyet kavramı da kadim Grek literatüründen önce Latinceye oradan da Batı dillerine geçmiş bir anlayıştır. Latincesi "Respublica" Grekçesi "Politea"dır ve o dönemde küçük "Kent Devleti" anlamında kullanılmaktaydı. Latince "res-publica" sözcüğündeki "res" Türkçeye "Nesne/Şey" olarak çevrilebilir. Diğeri, "Publica" ise tam olarak "Kamusal" olandır. Dolayısıyla Cumhuriyet denildiğinde anlaşılması gereken "Kamuya-Ait-Olan Nesne/Şey" olarak çevrilebilir. Nedir bu nesne denildiğinde bunun tek ve değiş-

mez -ve değiştirilemez- bir karşılığı vardır. Bu Egemenliktir. Cumhuriyet kavramı bu nedenle "Egemenlik" demektir ve bu Egemenliğin sahibi de Ulus'tur. Ancak Türkiye'de bir dönem çok tartışılmış olan "Kamusal Alan" kavramı başka bir bağlamda ve anlamdadır. Buna kitabın "Laiklik" bölümünde değineceğim.

Cumhuriyet olgusu, Ümmet'in aksine "Policy-Politics-Politique" üçlüsünü içerir. Tabiidir ki, bu Teorik Plan'da böyledir, Türkiye'de mutlaka bu anlayışla işletilmektedir anlamında değil. Buna rağmen Türkiye'deki Cumhuriyet modeli kuruluşu itibariyle Batı'daki modellerinden çok farklı bir oluşumdur ve çok farklı bir zemin ve ortamda ortaya çıkmıştır. Günümüzde T.C. Devleti kendisini resmi söylemde dillendirirken 16. ve son Türk Devleti olarak göstermektedir. Cumhurbaşkanlığı forsunda da 16 yıldız vardır, bu anlatımı ve iddiayı işaretleyen. Nedir ki, ilk 15 devlet gerçekte Saltanat ve Hanedan Devletleriydiler, Cumhuriyet değillerdi. Cumhuriyet, Monarşik (saltanata dayalı Hanedan Devleti) yapının içinden çıkmış olan alternatif Devlet modelidir. Eski Roma'da Krallık ve İmparatorluk arasında kurulmuş olan siyasal yapılanmadır. Plato'nun ünlü "Republic" adlı kitabı -gerçek adıyla Politea- bu tip Devlet örgütlenmelerinin niteliğini açıklar. Türkiye'de Cumhuriyet Batı'da olduğu gibi ihtilaller (Fransız ihtilali, 1789) ve/veya Rusya'daki gibi darbe (Bolşeviklerin Menşeviklerin devirmesi) ve halk ayaklanmasıyla değil, bir İstiklal (Bağımsızlık) Savaşı verilerek kurulmuştur. Aradaki temel fark Fransa'da ihtilal Fransa'yı yöneten Kral'a ve onun temsil ettiği rejime karşı, Rusya'daki darbe ise yine kendisi içinde ve Rusya'da seçim yoluyla işbaşına gelmiş bir Rus hükümetini devirerek -zor kullanımla- gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de ise Cumhuriyet, fiilen işgale uğramış ve parçalanmış vatan topraklarının işgalci güçlerden temizlenmesi ve yeni bir "Vatan" bütünlüğü oluşturularak kurulmuştur. Türkiye'de Cumhuriyet'in temel işlevi

"Vatanın Bütünlüğü" esasına dayanmaktadır. Fransa'daki gibi bir sınıfın (Burjuvazi) diğer bir sınıfın yetki ve sorumluluklarını (soylular) devralması nedeniyle değildir. Bu açıdan bakıldığında Fransa'daki Cumhuriyet numaralandırılabilir, ama Türkiye'deki Cumhuriyet, bazı şöhret budalası kişilerin "ünlü" ve "ilginç" olmak adına yaptıkları gibi "Numaralı Cumhuriyet" haline getirilemez, dolayısıyla sıradanlaştırılamaz. Türkiye'deki Cumhuriyet kendi başına bir örnektir ve bu haliyle dünyada başta Çin olmak üzere birçok "işgal" altındaki ülkeye hem model hem de esin kaynağı olmuştur.

Ümmet'te Kul olan kişi Cumhuriyet'te "Birey" statüsündedir. Buna göre hakları, görevleri ve özgürlükleri Allah ve onun açıklanmış iradesi olan Şeriat tarafından değil, bizzat Ulus'un kendisi tarafından hazırlanmış olan Anayasa ve buna bağlı hukuk anlayışı (Fıkıh değil) tarafından belirlenmiş olan kişidir. Bireysel hakları, ödevleri ve özgürlükleri Şeriat'ın değil, Anayasa'nın teminatı altındadır.

Ümmet, sınırları belirsiz (amorf) bir yapıdır. Oysa Cumhuriyet öncelikle Devlet olabilme özelliklerine sahiptir. 1933 tarihli Montevideo Sözleşmesi, bir "Politea/Rebuplic"in diğer devletler tarafından "Devlet", statüsünde tanıtabilmesi için gerekli olan üç temel unsuru öne sürmüştür. Bunlar sırasıyla sınırların belirlenmesi ve tanınması, nüfusun bilinmesi ve Egemenlik hakkının Ulus adına sivil bir Hükümet tarafından kullanılıyor olmasıdır. Ümmet'te bunların hiçbiri yoktur, nüfus dâhil.

Avrupa'da örneğin Fransa'da ve Avrasya'da örneğin Rusya'da Cumhuriyetler daima bir halk ayaklanması veya Darbe ve İhtilallerle kurulmuşlardı. Türkiye'de Cumhuriyet ise İstiklal Harbi, yani Bağımsızlık Savaşı verilerek kurulmuştur. İşgal ve taksim edilmiş bir vatanın düşmandan temizlenerek yeniden bütünleştirilmesiyle kurulmuştur. Bununla da yetinilmemiş ve yenik Devlet -1. Dünya Savaşı- statüsü kabul edilmeyerek (Sevr ve Mondros Sözleşmeleri)

sanki galip devletmiş gibi kendi şartları, nüfusu ve sınırları gerçek galip devletlere dikte ettirilmiş ve kabul ettirilmiştir. İşte Türkiye'deki Cumhuriyeti diğer Cumhuriyet modellerinden ayıran en temel özellik budur. Cumhuriyetin bu temel özelliği (unique) dikkate alınmayıp Cumhuriyet sayılarla ifade edilmeye başlanırsa Türkiye Cumhuriyeti'nin bu örnek vasfı ortadan kaldırılmış olur ve sıradanlaştırılır. Fransa'da Cumhuriyet sıradanlaştırılmıştır çünkü bu ülkede Cumhuriyet, özellikle de III. Cumhuriyet ülke yabancı güçlerin işgalindeyken değil imparatorlukken kurulmuştur. Ayrıca Fransa'daki Cumhuriyet bir sınıflar arası mücadelenin ürünüdür, bir İstiklal Harbi'nin değil. Burjuvazinin soyluları ve onların haklarını ilga etmesiyle gerçekleşmiş ve Fransa'da yeni bir sınıfın iktidarına ve egemenliğine hizmet edebilsin diye kurulmuştur.

Fransa'daki Cumhuriyet modeliyle Türkiye'deki Cumhuriyet modeli arasında hiç bir benzerlik yok mudur? Diye sorulabilir. Olmaz mı elbette vardır. Özellikle de III. Cumhuriyet ile bizdeki Cumhuriyet'in hedeflerinden bazılarında nerdeyse örtüşür durumdadırlar. Fransa'daki Katolik Kilisesi'nin toplum, tarih ve hukuk üstündeki tartışılmaz etkisi ve ağırlığı işte bu dönemde ancak kırılabilmiş ve Katolik Kilisesi belirli sınırlar içinde kalması kaydıyla faaliyetlerini sürdürebilmiştir. Fransa bu gelişimi Masonlara borçludur. Fransa'da Masonluk tarihi konusunda en önde gelen isimlerden olan Emmanuel Thiebot'un belirttiğine göre Masonlar sanıldığının tersine Fransız İhtilali'nde değil ondan sonra yaklaşık 90 YIL SONRA GERÇEK ETKİLERİNİ GÖSTEREBİLMİŞLER ve Kilise'nin üstünlüğüne son verebilmişlerdi. Fransa'da Masonlar III. Cumhuriyet'te tam dokuz bakanlığı almışlardı. O dönemin Fransa'sında 28 milyon kişi yaşıyordu ve çoğu Paris'te olan 1500 Locada kayıtlı 30000 Mason vardı ve bunları %28'i ordu içindeki üst rütbeli subaylardan oluşuyordu. Bu dönemde Fransa'da yürürlü-

ğe konulan slogan şöyleydi: "Fransa'yı Cumhuriyet yapın, Cumhuriyeti de Laikleştirin". Bu fikir Türkiye'de de yürürlüğe konulmuştur. Yeni Türkiye Cumhuriyetleştirilmiş, Cumhuriyet de Laikleştirilmiştir. Fransa ile aramızdaki benzerlik bundan ibarettir.

Bu kadar mı denirse evet bu kadardır derim. Yeni Türkiye'de dikkat edilirse Sivil/Medeni Kanun; Fransa'dan değil İsviçre'den, Ticaret Kanunu; İtalya ve Almanya'dan ve Ceza yasaları ise; Almanya'dan (ağırlıklı olarak) alınmıştır. Anayasa ve seçim yasalarının sadece bazı maddeleri Fransa'dan aktarılmıştır. Türkiye'deki Cumhuriyet'i Fransa ve daha sonra Rusya/Sovyetler Birliği'ndeki Cumhuriyet modellerinden ayıran en temel özellik ise Türkiye'de kullanıldığı şekliyle Devlet Olma kavramında gizlidir. Bu konuyu ilerdeki Devlet bölümünde ayrıntılarıyla göstermeye gayret edeceğim.

Ümmet ve Cumhuriyet farklılığını iyi kavramak özellikle genç kuşaklar için çok önemlidir. Belirli ve sınırlı hakları olan bir Ümmet'te mi yoksa her şeye rağmen yine de çağın isterlerine daha yakın olarak onlara Bilim'in yol ve yön göstericiliğinde ilerlemeye gayret eden Cumhuriyet sisteminde mi yaşamak istersiniz, diye sorulduğunda seçimin Cumhuriyetten yana olacağına inanıyorum. Özellikle de kadınların kendilerini Cumhuriyet yönetimi içinde Ümmet yönetimi altında olmaktan çok daha rahat hissedeceklerini düşünüyorum. Ama Cumhuriyet'in hataları olmamış mıdır? Olmuştur tabii. Avrupa'da böylesi durumlar için söylenegelmiş bir atasözü vardır. Onu tekrarlayarak bitireyim: "Hiçbir iş yapmayan kişi hata da yapmaz."

Cumhuriyet Türkiye'de çok büyük işler yapmıştır. Bunu Cumhuriyete en çok düşman olan Ümmetçi çevreler bile kabul etmek zorundadırlar. Bakın günümüzde Minareler süngümüzdür diyen İmam Hatipli bir kişi

CUMHURİYET'İN SAĞLADIĞI İMKÂNLAR SAYESİNDE BAŞBAKAN, REHBERİMİZ İSLAMDIR, DİYEN BİR KİŞİ DE CUMHURBAŞKANI OLABİLMİŞTİR. Türkiye'de Saltanat ve Hilâfet kalsaydı bu kişilerden biri şimdi Kasımpaşa'da sucuk satıyor, diğeri de Kayseri'de bezirgânlık yapıyor olacaklardı. Ve ilginçtir ki, ikisi de "Padişahım Çok Yaşa" diye avazları çıktığı kadar bağırarak İslam Ümmeti'nin başı sandıkları kişiyi salâvatlarla uğurlayacaklardı.

OKUMA METNİ

Masonlar, son yüzyılın dünyasında belirleyici rol oynamış olan Jeopolitik gelişmelerin bazılarını planlamış ve uygulamaya sokmuşlardır. Bunlardan biri de Avrupa'daki Yahudilerin Filistin topraklarına göç ettirilmesi projesidir. Bu konuda verdiğim bir Tebliğ, Uluslararası Filistin Sorunu Paneli'nde okunmuş ve çeşitli yabancı dillere çevrilerek yayınlanmıştır. Bu bölüme Okuma Metni olarak bu Tebliğ'i koydum.

"BATILILARIN FİLİSTİN MESELESİNE OLAN YAKLAŞIMIDA HRİSTİYAN KÜLTÜRÜNÜN ETKİLERİ"

ABSTRACT

"To begin, with, Palestinian-Zionist conflict is a constant. It has been with us for a long time and presumably will continue for some more years, if not decades. We live in a time that has become deeply obsessed with diplomatic manipulations, sustained misconducts, political conspiracies, and other forms of unjustified clandestine and overt militaristic aggressions. After World War II Americans and their protégée, Zionists institutionalized clandestinely on a large and permanent scale, as did their so-called archrival Soviet Union. This paper offers a particularized analysis of the certain patterns of clandestine activity and its socio-historical impact in order to clarify some of the underlying convoluted backdrops of the Palestinian-Zionist Conflict. After the general paradigm I will talk about two unnoticed episodes, one institutional and one cultural. I will also draw attention to something too often forgotten: This constancy of conflict

is actually not an Arab-Israeli War, incomprehensively interpreted as a "War of Faiths" by the Christian Majority. This is, essentially a Territorial Problem between the Patriotic Palestinians and the Irredentist Zionists, and not the subject of "Theo politics".

Key Concepts: Theorize, Freemasonry, CIA, Zionism.

Giriş

Konu başlığı itibariyle değerlendirilince, "Batılıların Filistin Meselesine olan Yaklaşımında Hristiyan Kültürünün Etkileri" şeklindeki bir tebliğ ister istemez genel, soyut ve spekülatif olacaktır. Bu nedenle konuyu somuta, özele indirgemek gerekmektedir. Çünkü Batı Hristiyan Kültürü çok parçalı ve çok inançlı bir sistemdir. Filistin meselesinde Filistinlilerin tezlerini destekleyen Hristiyanlar -örneğin Hristiyan Araplar- olduğu gibi tam anlamıyla Siyonistleri destekleyenler de -Fundamentalist Evangelistler- vardır. Tebliği sunmadan önce şu hususu da vurgulamak istiyorum. Türkiye'de kendilerini "Liberal Taraf" olarak tanımlayan bir çevre, "Filistin Sorunu bizi ilgilendirmez, Araplardan uzak duralım" demektedirler. Bu şaşkın görüş Türkiye'ye de ecdadımıza da hakarettir. Filistin bizi, birinci dereceden ilgilendiren bir sorundur. Filistin, sadece Osmanlı İmparatorluğu'nun ve İslamiyet'in bir mirası olmasından dolayı değil, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temelini oluşturan Anti-Emperyalist "Kuruluş ideolojisiyle" bağlantılı olduğu için de bizimle ilintilidir. Toprakları işgal edilmiş olan Filistin'de yaklaşık 90 yıldır bir "İstiklal" (Bağımsızlık) Mücadelesi sürdürülmektedir. Bu "İstiklal" Mücadelesinin anlam ve önemini en iyi anlaması ve yorumlaması gereken ulus da 90 yıl önce toprakları işgal edilmiş olan Türkiye'dedir. Kaldı ki, pek bilin-

mez ama Filistin'de süren "İstiklal Mücadelesi"nin başlatıcıları arasında Müslüman ve Hristiyan Arapların yanı sıra "Filistin Türkmenleri" (Merci İbn-i Amir Oğulları)[1] ile sayıca az da olsa Arapça konuşan Çerkezler ve Kürtler de vardır. Bu topluluklar da Bağımsız Filistin uğruna şehitler vermişlerdir. Bu topluluklar ile Türkiye Anakarası arasında kandaşlık, kardeşlik ve dindaşlık bağları mevcuttur. Dahası 70'li yıllarda aynı ülkü uğruna birçok Türkiye kökenli Devrimci genç Filistin'e giderek Siyonistlere karşı savaşmış ve şehit düşmüştür. Sözde "Liberal Tarafçılar" ne derlerse desinler, o Devrimci gençlerin kanları, anıları ve hayalleri de bizi ilgilendirmektedir, bizimdir. Dolayısıyla, sözün kısası şudur: Filistin sorununda bizim ABD'den ve AB'den daha fazla söz hakkımız vardır. Bu tebliğ işte bu bilinçle hazırlanmıştır.

Genelden Özele: 1

Batı Hristiyan Kültürü, kendi kutsal kitaplarında anlatılan olaylardan hareketle Yahudiler için bir sıfat üretmiştir. Bu, "Theocide"dir. Theocide, Latince iki kelimenin "Theo=Tanrı" ile "Cide=Katletmek" birleştirilmesiyle oluşturulmuş bir kavramdır. Kısacası "Tanrı Katili" anlamında kullanılır. Tüm Hristiyanlık tarihi boyunca Batı Hristiyan Kültürü Yahudileri, kendi Tanrıları İsa Mesih'i çarmıha gerdirerek öldürdükleri gerekçesiyle "Tanrı-Katilleri" diye adlandırılarak anmıştır. Hristiyan Kültürü ve Batı Medeniyeti içinde yaşayan Yahudiler 19 yüzyılın ortalarına kadar Avrupa'da "Yurttaş" statüsünde değillerdi. Başta bugünkü AB'nin kurucusu olan 8 ülkede ve Rusya'da 19 yüzyılın ortalarına kadar Yahudilerin toplum içindeki statüleri, yasal olarak erkek Hristiyan fahişelerin bile altındaydı. O dönemde Avrupa'da ve Rusya'da en çok konuşulan konu Yahudilik Sorunu idi. Bu sorunu çözmek için Napolyon başta olmak üzere -ki Napolyon hiç bilinmez ama Yahudilere Avrupa

topraklarında soykırım uygulayan ilk imparatordur- birçok kral ve devlet başkanı Yahudileri bugünkü Uganda'ya göndermeyi, kimileri Madagaskar Adası'na hapsetmeyi, kimileri de topluca katletmeyi istiyordu.

İşte bu çalkantılı dönemde Rusya'daki gizli Mason Localarının en büyük ve en etkilisi olan ASTREA Locası'nın üstatlarından biri Pavel Ivanovich Pestel (1793-1826) Yahudilik Sorunu'nun Kökten (Fundemental) çözümü adlı bir rapor yazdı. Pestel, albaydı ve 2. Ordu Komutanı Mason Üstadı Kont Witgenstein'in I. yaveriydi. Locası'nın isteği üzerine Çarlık Rusya'sının ilk GİZLİ ANAYASASI'NI hazırlamıştı. Yahudilik Sorunu işte bu ANAYASA'NIN bir maddesiydi. Bu gizli ANAYASA, Rusya'da Çarlık rejimine son vermeyi ve Cumhuriyet ilan etmeyi öngörüyordu. Pestel'in ANAYASA'sını hayata geçirmek için 1825'te düzenlenen "Decembrist" darbesi başarısız oldu ve 121 kişi yargılandı ve bazıları idama mahkûm edildi. Çar I. Nicolas, Pestel'in iple idamını kurşuna dizilerek idam hükmüne çevirdi.

Pestel 19. yüzyılda Yahudilerin Uganda'ya veya Madagaskar'a değil, Osmanlı'nın Filistin'ine tehcir edilmesi gerektiğini dile getiren ilk Mason'dur.

Pestel Anayasa'sında, "Tüm Avrupa ve Rus Yahudileri, onlara bunca zamandır hoşgörü gösteren Osmanlı İmparatorluğu'nun Filistin topraklarına TEHCİR edilmelidirler. Burada ilerde bir DEVLET kursunlar ve böylece Avrupa ve Rusya Yahudilerden ARINDIRILMIŞ olur"[2] diye yazmıştır. Bu plan ilkin İsveç Localarından olan "Üç Erdem", "Seçkin Michael" ve "Jordon/Ürdün" localarında okundu ve kabul edildi. Bu Localar, 1819'da St. Petersburg'da özel bir "Filistin Locası" (Lozha Palestiny) kurdular. Bu Loca, Ana Loca olan ASTREA'ya bağlıydı ve üstadı da Ivan Nikoleyevich Khotidintsev (1785-1863) idi. Böylelikle ilkin Rusya'dan, sonra da sırasıyla; İsveç, Hollanda, Polonya, Fransa, İngiltere ve Almanya'dan Osmanlı İmparatorluğu'nun Filistin toprakla-

rına toplu Yahudi tehciri, göçleri başlatıldı. Bu göçler tüm Avrupa ülkelerinin Mason Localarınca desteklendi ve masrafları da Masonların yönettiği Rus-Amerikan Ticaret Örgütü tarafından karşılandı. Bu ticaret örgütü gerçekte Rusya'daki Masonluğun gizli karargâhlarından biriydi. En üstten en alt memuruna kadar tamamı Mason kadrosuydu. Bunların arasında Baron Vladimir, Amiral N. Mordinov (1754-1845) ve Kondratï Ryleev ile Ivan Gorbacevsky sayılabilir.

Ne var ki; zorla göç ettirilen Rus Yahudilerinden bazıları çölde yaşayamayacaklarını düşünerek Osmanlı topraklarında kalmayı, bazıları da Amerika'ya gitmeyi başardı. Osmanlı'da kalan Yahudiler Edirne, İstanbul, Trabzon ve İzmir gibi bölgelere yerleştirildiler. Günümüzün ünlü ABD'li şarkıcısı Bob Dylan'ın ailesi de Kağızman'a yerleşen bir Rus Yahudi grubundandı. Sultan Abdülhamid 1906'da bu göç-tehcir olayını durdurdu. 1917'den sonra göç yine başladı. 19. yüzyılda bu göçleri Rusya'nın Osmanlı'ya gönderdiği Büyükelçi Kont Alexander Ribeapierre (1781-1865) yönetmişti.

Farmasonluk akımı (Freemasonry) Rusya'ya Büyük Peter (1695-1725) diye bilinen Çar döneminde girmiştir. Bu Çar (Peter I) 1698 yılında İngiltere'de bulunduğu sırada ünlü Occultist Sir Christopher Wren tarafından insiye edilmişti ve ilk Mason Locası da bir yıl sonra St. Petersburg'da gizli faaliyetlerine başlamıştı. 1731'de Captain John Phillips Rusya için Büyük Üstad tayin edilmişti. 1741'de onu İskoç Francis Edward Keith (1695-1758) izlemişti. Bu kişi Türk-Rus savaşı sırasında Rus tarafı için çok yararlı çalışmalar yaptığı için Çar tarafından Mareşal rütbesiyle onurlandırılmıştı.

Çar I. Peter'den sonra Rusya'yı kızı İmparatoriçe I. Elizabeth (1741-1761) yönetti. Onun döneminde Masonluk Rusya'da soylular arasında yayıldı. Bu soyluların en ünlüsü Prens Alexander Mihailovich Golitsyn (1718-1783) idi. Bu dönemde Avrupalı zengin Yahudiler, Rus ve yabancı soylu-

lar için kurulmuş olan Localara değil, onlar için ayrılmış olan "Uranis" Locası'na alınmışlardı. Bu dönemde Rus Ortodoks Kilisesi, Masonları "Ateist" ilan etmiştir. Nedir ki, İngiliz, Fransız ve Alman Masonları Rusya'da çok etkili olamamışlar ve 1801-1826 yılları arasında Çarlık yana I. Alexander döneminde Rusya'da çok ilginçtir ki, İsveç Kralı Gustav tarafından temsil edilen ve Kont Zinzendorf'un başlattığı 8 dereceli İsveç Masonluğu tam bir egemenlik kurmuştur. Bu dönemde resmi kayıtlara göre Rusya'da 150'den fazla loca ve 10000'den fazla Mason vardır.

Sözün özü: 19 yüzyılın ortalarına değin "Theocide" olarak nitelendirilen Yahudilerin, Osmanlı İmparatorluğu'nun toprakları içinde yer alan Filistin'e Hristiyan Avrupa'dan topluca atılarak gönderilmeleri (TEHCİR) fikri tarihte ilk kez Rusya'da ve orada etkili olan Mason Localarında kararlaştırılmış ve daha sonra İngiliz, Fransız, İsveç, Avusturya ve Alman Mason Locaları'nda kabul edilerek uygulamaya konulmuştur, diyorum. Yahudilerin Avrupa'dan atılarak topluca Filistin'deki Müslüman (Dar-ul-İslam) topraklarına yerleştirilmesi, bu nedenledir ki, bir MASONİK Plan'dır. Siyonistlerin kendi fikri değildir. Öylesine değildir ki, ünlü Siyonist Herzl'in oğlu Hans Herzl, İsrail vatandaşı olmayı reddederek intihar etmiştir. Bu planın en güçlü destekçisi ise Rusya'da faaliyet gösteren Rus-Amerikan Ticaret Odası olmuştur.

Osmanlı Devleti'nde ilk Siyonist örgütlenme 1908 Meşrutiyet olayından hemen sonra 1909'da "Maskala" adlı bir gizli örgütlenmeye başlamıştır. Bu gizli Masonik örgütlenmeyi başlatan kişi Victor Jacobson (1869-1935) adlı Rusya'daki İsveç Masonluğu'nu işleyen Uranis Locası üyesi bir Yahudiydi. Ve hayret ama gerçektir ki, Jacobson, Osmanlı'nın başkentinde Rus geleneğine uygun örgütlenme yapmıştı. Jacobson, şu işe bakın ki, Rusya ve İngiltere ile Osmanlı (Levant) ticaretini düzenleyen ve Galata

Bankerlerinin döviz/faiz transferlerini gerçekleştiren Anglo-Levantine Banking Company'nin müdürü olarak İstanbul'da yaşamıştı. Rus Yahudi'si Jacobson, Filistin'e göç, daha sonra tehcir fikrinin en ateşli savunucularındandı.

Genelden Özele: II

Batı Hristiyan Kültürü'nün içinden çıkmış olan başka bir kurum da, "Gizli ve Özel" Devlet İstihbarat teşkilatlarıdır. İngiltere Majestesi'nin M15 ve M16'sı, Rusya'nın ünlü KGB'si ve ABD'nin CIA'si bu Hristiyan Kültür ve Medeniyeti'nin insanlığa yaptığı "Hayırsız" armağanlardan bazılarıdır.

1961 yılının 15 Aralık Cuma günü Helsinki'deki CIA İstasyonu Şefi Frank Friberg'in evinin kapısı çalınmıştı. Gelen kişi kendisini Anatole Klimov olarak tanıtan bir Rus'tu. Friberg, Rus'u evine aldı. Anatole Klimov gerçekte KGB'nin Finlandiya'daki merkezinde müsteşar yardımcısı olarak görev yapan Ukrayna asıllı Yüzbaşı Anatoly Golitsyn'di. Hani şu ünlü Mason üstadı Prens Golitsy'nin ailesine mensuptu ve ABD'ye iltica etmek istiyordu. Etti de. CIA onu Washington'a getirdi ve Golitsyn CIA'de göreve başladı.

Golitsyn, sadece CIA başkanlarının varlığını bildirdikleri EN GİZLİ birim olan SOG (Special Operation Group) bünyesinde James Jesus Angleton adlı bölüm başkanının başdanışmanı oldu. Angleton CIA tarihindeki EN KARANLIK ve EN TEHLİKELİ kişi olarak tarihe geçmiştir. 1917 doğumlu Angleton, II. Dünya Savaşı sırasında o zamanki adı OSS olan (CIA'nın babası) ABD istihbarat servisinde çalıştı ve NATO'nun ünlü Gizli Ordusu GLADYO'nun kurulmasında başrolde yer aldı. Angleton, 1951'de Başkan Truman'dan gizli bir emir aldı. Buna göre İsrail Masasına o bakacaktı. İşte Batı Hristiyan Kültürü'nün İsrail konusundaki tüm diplomatik ve siyasal kararlarını son kırk yılda Angleton'un ba-

şında olduğu ve Golitsyn'in danışmanlığını yaptığı bu gizli birim yönetti.

Tüm Yahudilerin Avrupa'dan ve Rusya'dan atılmaları projesini onaylayan Prens Golitsyn gibi onun torunlarından Anatoliy Golitsyn de "tüm Müslüman Filistinlilerin topraklarından atılmaları gerektiği" şeklindeki tezini CIA'ya kabul ettirdi. Golitsyn de Angleton da Masondular. Angleton, Katolik bir aileden geldiği için Malta Şövalyesi de yapılmıştı. Yani ikisi de Tapınakçıydı.

Golitsyn ve Angleton tam 30 yıl süreyle hiç kimseye fark ettirmeden İsrail Masasını yönettiler ve ABD dış politikasında sorgusuz sualsiz Siyonistlerin desteklenmesi ve Filistinli Müslümanların topraklarından atılmaları gerektiğini fikrini yerleştirdiler. Bağımsız Filistin Devleti kurulması tasarılarına karşı çıktılar ve BM'de Filistin lehine olan tüm önerileri engellenmesini sağladılar.

James Jesus Angleton, alkolik ve paranoyak bir adamdı. Her taşın altında "konspirasyon" arardı. Öyle ki, Golitsyn'den aldığı bilgilerle İngiltere Başbakanı Harold Nilson'un KGB ajanı olduğunu Kraliçe'ye giderek bizzat açıklamıştı. Mc Carthy ve Barry Goldwater gibi aşırı sağcı politikacılara gizli bilgileri o aktarırdı. Angleton'un en büyük etkisi ise Başkan Richard Nixon döneminde oldu. Angleton-Golitsyn ikilisi tam 173 gizli dosya oluşturarak ABD'ye sızmış olan KGB ajanlarını açığa çıkartmışlardı. 1990'larda CIA içinde yürütülen gizli soruşturmada bu 173 "zanlıdan sadece 2 kişinin bazı istihbarat olaylarına karıştıkları, gerisinin ise tamamen "Masum" oldukları anlaşıldı. Ne var ki, bu kişilerin hayatları Angleton-Golitysn ikilisi tarafından karartılmıştı. Düzmece raporlar, iftira ve yalanlarla hayatları karartılmış olan bu insanlardan bazıları intihar ettiler, bazıları alkolik ve hasta oldular. Ama tümünün de aileleri dağıldı ve perişan oldular.

James Jesus Angleton, SOG içindeki grubunu "Fundamentalists" (Köktendinciler) olarak kodlandırmıştı. Daha sonra işte bu Köktendinciler Baba Bush'un, başkanlık döneminde tüm Orta Doğu siyasetini perdenin arkasından yönettiler. Angleton, Henry Kissenger'in de KGB Ajanı olduğunu CIA Başkanı Allen Dullas'a bildirmişti. Angleton 1987'de öldü. Golitsyn ise gözden düştü. Ama gözden düşmeden önce yazdığı bir raporda 1980'lerin Sovyetler Birliği'nde Michael Gorbaçev adlı kişinin CIA tarafından dikkate alınması gerektiğini belirtmişti. Daha sonra SSCB Başkanı olan Gorbaçev'in ailesi de ünlü Mason General Gorbacevsk'ye dayanıyordu ve rastlantı mıdır bilinmez ama Golitsyn'in de, Gorbaçev'in de ataları 19. yüzyılda Rusya'daki aynı gizli Mason örgütünün üyeleriydiler.

Son Söz

Biri alkolik ve paranoyak, diğeri ise düpedüz ajan provokatör olan bu iki CIA görevlisi, 1963-1984 yılları arasında ABD'nin Filistin politikasını en çok etkileyen kişiler oldular. BM'de ve diğer alanlarda yapılan tüm barış görüşmeleri onların yazdıkları düzmece gizli raporlar nedeniyle akım aldı. Binlerce Müslüman öldürüldü. Binlerce ocak söndü. Hazindir ki, hiç kimse bu iki adamdan hesap sormadı. Tıpkı Irak'ta öldürülen 100.000 masum Müslüman'ın katilleri hakkında bir soruşturma yapılmamış olduğu gibi...

Referanslar:

1) Filistin Türkmenlerinin varlığı pek bilinmez ama El-Fetih'in ve Hamas'ın kurucuları arasında aslen Türkmen olan Filistinliler de vardır. Bu konuda çok az bilimsel inceleme vardır. Bunlardan biri; "Filistin Türkmenleri / Merci İbn-i Amir Oğulları Üzerine İnceleme" Ulya El-Hatip (Arapça) Turan, 2005/1.

2) Rusya'daki Masonluk üzerine yazılmış özel inceleme ve araştırmalar azdır. Bunların arasında, ABD'de yayınlanmasına izin verilmemiş olan bir Doktora tezinde, birinci el Rus kaynaklarını kullanılmıştır. Halen sadece mikrofilm olarak Üniversite'nin arşivinde bulunan bu metin Michael Krupensky adlı soylu bir Rus ailesinin ABD'ye göç etmiş olan üyesi tarafından kaleme alınmış ve 1966'da Doktora Tezi olarak Üniversite yönetimince kabul edilmiştir. Bu tebliğde yer alan bilgilerin bir kısmı bu kaynaktan (mikrofilm çözümü) aktarılmıştır. Mikrofilm Nr: 66-12, 823, Thesis: 2899. Tezin yazarı ünlü Monarşist Mason General Krupensky'nin yeğenidir.

3) CEMOTI, Nr. 28, 199, Ester Benbassa, pp. 19-30.

4) James Jesus Angleton ve Golitsyn için özel izinle yayınlanmış belgeler bulunmaktadır. Bunlar CIA arşivindedir. Bir kısmı Tom Mangold adıyla 1991'de yayınlanmıştır. CIP 91-15084.

5) Yahudilerin Batı Hristiyan Kültürü içindeki tarihsel yeri ve rolü ile ilgili olarak bkz: "Three Faces of Jesus" by Aytun Altındal, Sussex, 1992. "Why Did God Change His Mind?" by Aytun Altındal, Paris, 2008. "Bilinmeyen Hitler", A. Altındal, 18. Baskı, Alfa, İst. 2009.

DİN SORUNSALI

"There is grandeur in this
View of life, with its several
Powers, having been originally
Breathed by the Creator..."

Charles Darwin
"On the Origins of Species by Mean of Natural Selection"
1859, Ist Ed. London, Ch. 15

2.1. Bilim / İlâhiyat

Türkiye'de kavram kargaşası sorununu, izninizle, biraz daha sürdürmek istiyorum. Bu kargaşayı en iyi yansıtan kelimelerden biri de "İlâhiyat"tır. Yıllar önce, aklımda yanlış

kalmadı ise 2001'de Marmara İlâhiyat Fakültesi'nin düzenlediği bir panelde konuşmacıydım. Diğer konuşmacılardan biri de halen (2010) AKP'den Din İşleri'nden Sorumlu Devlet Bakanı olan Prof. Mehmet Aydın'dı. Bu ilâhiyat kavramının bir dil kargaşasından doğduğunu ve yanlış kullanılmakta olduğunu ilk kez bu panelde dile getirmiştim. Neydi bu kargaşa ve niçin yanlış anlam yüklenerek kullanılmıştı bu İlâhiyat kelimesi?

Hristiyan terminolojisinde "Theology" (Türkçeye kabaca Teoloji diye aktarılmıştır) kavramı İlâhiyat olarak değil "Tanrı-Bilim" olarak kullanılan bir tanımdı. Hristiyan âleminde Tanrı'nın (İsa Mesih) hem insan hem Tanrı olduğuna iman edilir ve bunun bilimsel olarak ele alınabileceği, dolayısıyla İsa'nın Tanrısallaşmış olmasının bilime aykırı olmadığı ve olamayacağı anlatılır. Hristiyanlıkta Tanrı, Bilim'in konusu yapılmıştır. Bu nedenle de özel olarak bir Teoloji Bilim (Science of Theology) disiplini kurulmuştur. İlâhiyat ise Teology'den farklı bir dal ve fakülte olan "Divinity" dir. İşte Türkçe İlâhiyat'ın karşılığı gerçekte bu Divinity kelimesidir ama Türkiye'de ne yazık ki durum tersine işletilmiş ve İlâhiyat karşılığında Theology kelimesi kullanılmıştır. Bu ise gerçekte İslam Dini'nin (Yahudilik için de geçerli olmak kaydıyla) tüm esaslarına ve ruhuna aykırı bir çeviri hatasıdır çünkü İslam'da ve Yahudilikte "Tanrı-Bilim" yoktur ve olamaz. Allah, Bilim'in araştırma konusu değildir; her şeyin olduğu gibi Bilim'in yaratıcısı ve sahibi Allah'tır, İslam'a göre. Batı'daki Divinity ise işte bu nedenle Tanrı'yı Bilim'in araştırma konusu yapmaz çünkü Allah Bilimsel yollardan değil Vahiy ve İman yollarıyla kavranılabilen bir Yaratıcı konumundadır, Kimyasal, Biyolojik ve/veya Fiziki deneylerle (Laboratuar çalışmalarıyla) tanımlanabilecek ve bilimsel bir yöntemle defalarca denenerek varlığı Bilimsel olarak kanıtlanabilecek bir kurumda değildir. Ek olarak belirtmekte yarar vardır ki, "Bilim Tanrı'nın Varlığını Kanıtlıyor" şeklin-

deki uyduruk ve ilkel görüşlerin ne ilâhiyatta ne de İslam'da yeri vardır. Ama 1960'lı yıllarda bazı cahil ama kurnaz kişiler etraflarına topladıkları, kendilerinden daha cahil ama saf insanlara, "Bakın Bilim bile Allah'ın Varlığını İspat Ediyor" diye palavra vaazlar atarak topladıkları paraları Allah'ın inayetidir deyip cukkalıyorlardı. İslam Dini'ne göre Bilim Allah'ın Varlığını Kanıtlasa ne yazar kanıtlamasa ne yazar, aslolan Allah Bilim'in Varlığını Kanıtlıyor mu? Olay budur, gerisi el çabukluğuyla, dil cambazlığını birleştirip saf ama inançlı insanları dolandırmaktır.

Yeri gelmişken belirteyim ki, Türkçeye Kitabı Mukaddes (İncil) adıyla çevrilmiş olan "Bible"da, önceki bölümde gördüğümüz "Politics" gibi gerçekte çoğulluk ifade eden fakat çekimi itibariyle tekil olan bir sözcüktür. İngilizce, Fransızca ve Almancada "Bible" kelimesi "Kitaplar" anlamındadır. Bunun teknik karşılığı "Ta Biblia"dır ve günümüzde kullanılan İncil 66 ayrı kitabın (37 Eski Ahit ve 29 Yeni Ahit) tek kitap haline getirilmiş halidir. İncil, kendi bütünlüğü içinde sayısız çelişki ve atıflarla dolu bir kitaptır. Bu kitaplarda adları geçen kişilerin gerçekten de yaşamış ya da uydurulmuş kişiler olup olmadıkları bile tarihsel ve bilimsel olarak belli değildir. Bunun yanı sıra bazı din adamlarına göre belirli bir kişiyi temsil eden bir ad başka tarihçi ve Tanrı-Bilimciler tarafından farklı bir kişinin adıdır. İşte bu karışık ilişkiler nedeniyle Hristiyanlık'ta bir Tanrı-Bilim dalının kurulmasına ihtiyaç duyulmuştur. İncil'deki ad ve kimlik kargaşasını inceleyen ve daha önce yayınlanmış bir yazımı bu bölümün sonuna okuma metni olarak ekledim, dileyenler bu yazımı okuyarak İncil'deki karışıklıklara ilgili ayrıntılı bilgi edinebilirler.

Şimdi Bilim konusuna dönelim.

Osmanlı literatüründe Bilim yerine kullanılan kelime "İlm" idi. Arapça olan bu kelime münhasıran Kuran'ı öğ-

renmek, Sünnet'i (Peygamberin yaşam tarzı) uygulamak ve Tefsir (Yorum) yapabilmek amacıyla bilgilenmek demekti. Hukuksal karar beyanı olarak çevirebileceğimiz Arapça "Ra" ile önceki bölümde söz ettiğim "Kıyas" (Anology) dallarında "İlm" geçmezdi, kullanılmazdı. Ne var ki, Osmanlı fikir dünyasında, Bernard Lewis'in de belirttiği gibi, "İlm" kavramına, bugünkü "Bilim" kavramına en yakın gelen bir anlam daha yüklenmişti ve buna göre "İlm" daha sonraki yıllarda kısaca "Fen" diye tanınan teknolojiyi de kapsamaktaydı. Benim gençliğimde üniversite mezunları için daima, "İlim irfan sahibi bir bey" denilirdi. Böylelikle işin içine irfan (Teknik eğitim) katıldığı için söz konusu kişinin bakkal, kasap, manav vb. olmadığı anlatılmış olurdu.

Bilim ile İlâhiyat arasında uzlaşmaz bir çelişki olduğu hep vurgulanmıştır. Diğer bir anlatımla Bilim, Din'i dışlar; Bilim dindar kişiler için değildir, şeklinde kalıplaşmış, neredeyse şablon haline gelmiş tekerlemeler vardır. Bilim ile İlâhiyat'ın (Dinin) birbirlerine zıt ve karşıt kutuplar oldukları hep söylenegelmiştir. Buna karşılık sofu dindarlar da "Bilimin bittiği yerde iman başlar," diye kendilerini avutacak bir klişe edinmişlerdir.

Bu Bilim/Din karşıtlığı günümüzde de tüm hızıyla sürmektedir. Günümüzde Batı dillerinde kullanıldığı anlamıyla Bilim sözcüğü "Science" olarak geçmektedir. İlk kez İngiliz diyalektiğinde bu yazımla 14. yüzyıl'da rastlanmıştır. İngiliz diyalektiğinde dedim çünkü o dönemde ve 16. yüzyılın başlarına kadar İngiltere tek kelime bile İngilizce bilmeyen Fransız krallar tarafından yönetilmiş ve bu krallar İngilizlerin kendi diyalektiğini dil olarak kabul etmiyorlardı. O dönemlerden başlayan İngilizce-Fransızca çekişmesi günümüzde de hızını hiç yitirmeden sürmektedir.

Latince "Scientia" sözcüğünden türetilen "Science" o dönemde genel hakikatlerin bilinmesi ve öğrenilmesi anlamındaydı. Bu hakikatlerden anlaşılması gereken ise, tıpkı

İslam'da olduğu gibi Kilise yasalarını ve genel hukuk kurallarını öğrenmekti. O yüzyıllarda okuma/yazma Kilise'nin tekelinde olduğu ve bu kurumun istemediği kişilerin eğitim alamadığı gerçeği göz önünde tutulursa "Science" edinebilen kişilerin ayrıcalıklı bir statüde oldukları anlaşılır. Kaldı ki o yüzyıllarda Avrupa'da birçok derebeyi ve küçük krallıklar ve prenslikler vardı. Bu kişilerin çoğu okuryazar değildi ve aralarındaki toprak sorunlarını, mali sorunları, borçları, alacak verecekleri ve diğer sorunları çözebilecek okumuş bilgili kişilere ihtiyaçları vardı. İlginçtir ki Soylu/Soysuz bu kişilerin kendi aralarındaki sorunları "Bilgi" aracılığıyla çözümleyebilecek kişiler ise bu özel konularda Kilise tarafından eğitilmiş olan papazlardı. Avrupa'daki ilk avukatlar papazlardı ve ilk baro da yine bu papazlar tarafından Kilise'nin verdiği izinle bugünkü İtalya'nın Bari kentinde 11. yüzyılda kurulmuştu. (Not: Önceki bölümde söz ettiğim *'do ut facias'* yasası gereği olarak Baro kurulmuştu. Yani "Yapıyorum ki Yapabilesin" yasası. O yüzyıllarda Avrupa'da Kilise, Devlet demekti. Öyle ki 16. yüzyılda ünlü 8. Henry'e kadar İngiltere bile bugün Vatikan denilen Roma Kilisesi'ne bağımlı, bir tür Tımar (Fief) statüsündeydi. Biz yine Bilim/İlâhiyat ilişkilerine dönelim.

Özellikle Sanayi Devrimi'nin başlangıcı kabul edilen 17. yüzyılın sonralarından itibaren Bilim ve Din arasında giderek hızlanan bir kopuş, uzaklaşma başladı. Biraz atlayarak söyleyeyim 19. yüzyılın ortalarında ise Charles Robert Darvin'in (1802-1882) kendinden de ünlü kitabı *"On the Origin Of Species By Means Of Natural Selection"*in 1859'da yayınlanmasıyla birlikte bilimle din arasındaki kopuş hız kazandı. Darvin'in adı ve kitabı, günümüzde Evrim Teorisi diye bilinen hipotetik anlamın ve akımın öncüsü olmuşlardır.

İyi de, günümüzde Evrimcilerin ısrarla vurguladıkları gibi Darwin, Ateist miydi?

Bu soruya Evrimciler, "Kesinlikle Ateistti", diye yanıt verirler ama Darwin'in kendisi bu bölümün başında okuduğunuz özgün sözlerinde bir "Yaratıcı"nın sonsuz gücünden söz ediyor ve tüm eserler onun verdiği solukla oluşmuştur, diyor. Evrimciler için onun bu sözleri, kendine yapılan saldırıları karşılayabilmek için söylenmiş siyasi amaçlı açıklamalardı ve gerçek Darwin'i yansıtmıyordu. Evrimcilerin bu iddiası doğru mudur? Kanımca değildir. Darwin, İngiltere'de Anglikan Kilisesi'ne üyeydi. Bu Kilise'de ona karşı husumet besleyenler onun Kilise'den istifa etmesini istemişlerdi ama o etmemişti. Kaldı ki, Anglikan Kilisesi'nin en güçlü liderlerinden Oxford Başpiskoposu onu desteklemekteydi. Dahası Darwin *"Türlerin Kökeni"* adlı ünlü araştırmasını yazarken "Evolution (Evrim)" kelimesini kullanmamıştı, ya hangi kavramla düşünmüştü? Darwin'e yol göstermiş olan kavram Transformation (Dönüşüm) idi. Darwin'in özgün elyazmalarında bu kelime vardır ama (Evolution) Evrim yoktur. Bu kelime daha sonra yayıncı tarafından eklenmiştir. Araştırmacı Richard Stevens'in de belirttiği gibi Darwin de tüm ünlü teorisyenler gibi (örneğin Freud) başkalarının omuzlarının üstünden yükselmiştir, onların fikirlerini kendilerine mal etmişlerdir. (Mindshapers, 2008)

Darwin'in tezleri, "Creationist (Yaradılışçı)" dindar çevre ile "Evolutionist (Evrimci)" çevreyi açık düşmanlar haline getirmişti. Yaradılışçı çevre, Tanrı'nın her şeyi yoktan var ettiğini, diğerleri ise tüm evrenin ve canlıların Evrim sonucu ortaya çıktıklarını vurguluyordu. Yaradılışçılar özellikle de Kilise'ye bağlı din adamları evrimcileri Tanrıtanımaz (Ateist) olarak sunuyorlar, karşıtları da onları "Yobaz" ve "Bilim Düşmanı" olarak lanetliyorlardı.

Evrimcilere göre insan denilen yaratık, milyonlarca yıl önce günümüzde kısaca "Primat" denilen, artık goril mi, şebek mi, makak mı ne olduğu henüz tam bilinmeyen bir yaratıktan Evrim yoluyla ortaya çıkmış ve günümüzde Brad

Pitt ve Rene Zellweger haline dönüşmüştü. Buna karşılık Yaradılışçılar da Pitt'in ve o güzelim Zellweger'in ilk ebeveyninin Âdem ile Havva adlı kişiler olduklarını ve Tanrı'nın (Elohim) onları topraktan yarattığını öne sürüyorlardı. Bu ilginç tartışma özellikle ABD'de okul sıralarına kadar inmiş ve eğitimde Evrimci görüşler ağırlık kazanmıştı.

Bu tartışmada Evrimciler; İlerici/Devrimci, Yaradılışçılar da; Gerici/Çağdışı ve Bilim Düşmanları olarak tanımlana gelmiştir. Bu keskin kampların dışında kalmak isteyenler var mıdır? Elbette vardır. Bu satırların yazarı da onlardan biridir. Bunu açıklamam gerekiyor.

Birincisi: birilerinin bana İlerici/Devrimci demesi de, Yobaz/Çağdışı demesi de beni zerre kadar bağlamıyor ve ilgilendirmiyor. Kim nasıl görmek ve değerlendirmek isterse öyle değerlendirsin, görüşlerimi olabilecek en net ve açık sözlerle dile getirdim bugüne kadar, bu yaştan sonra da birilerinden icazet bekleyecek değilim. Bugüne kadar gerçek görüşümü söylersem acaba ne derler diye korkular ve endişeler yaşamadım, neyi doğru biliyorsam onu söyledim ve savundum. Kırk beş yıllık yazarlık hayatımda hiçbir kişiden ve kuruluştan izin alarak yazmadım, konuşmadım. Yıllarca 141. 142. ve 163. maddelerin kaldırılması için yapılan mücadelede fiilen yer aldım. Bunu yaparken insanın başına neler gelebileceğini de başından beri bilerek bu mücadeleye katıldım ve doğal olarak da birçok yazar gibi işkencelerden geçtim, yargılandım bazen aklandım bazen de ağır cezalar aldım. Ama sonunda bu mücadele kazanıldı. Benim de kendi çapımda bir katkım olduğu için mutluyum. Doğrudur, bu maddeler kaldırıldı ama yerlerine başkaları konuldu denilebilir. Ama buna rağmen aydınlar, bir zamanlar Dr. Hikmet Kıvılcımlı'ya yapıldığı gibi üç yazı yazdı diye, dile kolay 21 yıl süreyle Sinop zindanlarına atılmıyorlar. İşkence tam olarak değilse bile artık cahil polis memurlarının ellerindeki silah olmaktan büyük ölçüde çıktı; fikir suçluluğu gibi bir

kavram tam olarak değilse bile büyük ölçüde gündelik hayattan dışlandı. Dr. Kıvılcımlı, o dönemin ünlü Ho Shi Min Amcası'ndan sonra dünyada fikir suçlusu olarak en uzun süreyle hapis yatırılmış kişiydi. Bugün binlerce gencin hayatını söndürmüş olan Apo denilen rezil Yassıada'da sefa sürüyor, tek eksiği onu ve onun gibileri sinsice hazırlanmış gizli istihbarata dayalı planlarla vatan hainliğine sürükleyen Karen Fogg gibilerin daha sık ziyaret etmiyor olmasıdır, herhalde.

İkincisi; eğer Evrimcilerin öne sürdükleri gibi insanlar o ne oldukları henüz tam olarak bilinmeyen Primatlardan Evrimleşerek geldilerse, bu Evrim olgusunun sürekliliği var demektir. Bu böyleyse eğer şu soruyu sormak da gerekir: O Primatların ataları kimlerdi veya nelerdi? Öyle ya Primatlar da herhalde tıpkı bizler gibi birtakım yaratıkların geçirdikleri Evrim aracılığıyla önce Primat sonra da biz insanların Büyük Babası haline gelmiş olmalılar. Ben kendi adıma bu sorunun yanıtını 2008'de İngilizce yayınlanan "Why Did God Change His Mind?" adlı kitabımın önsözünde vermiştim. Aynen aktarıyorum. "Bu durumda Primat-Gorillerin ataları da Amazon ormanlarında LSD çekerek seks orjileri düzenlemiş olan kurbağa türü olabilir." Benim bu yanıtım ne denli uçuk ve gerçek dışı ise, Evrimcilerin, özellikle de kendisini yaşayan en büyük Ateist diye yutturan Richard Dawkins'in Primat Büyük Baba Kuramı (biyolojik) da o kadar mesnetsiz ve uçuktur, inanın. Dawkins, ölümüne yakın dönemde "Tanrı varmış" derse hiç şaşırmam.

Üçüncüsü; Evrimcilerin bazı tezleri uçuk ve kaçıktır ama bunları Mutlak doğrularmış gibi ciddiye alıp onları Tanrı'nın baş düşmanları olarak lanetlendirme de yanlıştır. Bırakın birileri de Büyük Babalarının şebek ve makak olduğunu düşünsünler, söylesinler, ne çıkar! Günümüzde Hindistan'da milyonlarca insan (Lingham) kendilerinin farelerden türediklerine, başkaları da makaklardan geldiklerine ve yine

onlara dönüşeceklerine inanıyorlar da, dünya batıyor mu? Batmıyor ama Yaradılışçılar Evrimcilerin Tanrı'yı inkâr ettiklerini ve günah işlediklerini söyleyerek onları neredeyse giyotine yollamaya kalkışıyorlar. Oysa özellikle de biyoloji dalında Yaratıcı bir gücü (varlığı değil) hiç bir şekilde inkâr etmeden Tek-Hücreli Mutation Kuramları üzerinde çalışan ve insanlığın kendisini tanıması için emek harcayan pek çok bilim adamı ve kadını vardır. Herkes de Bilim yapmak için mutlaka Ateist olmak zorunda değil ya! Dawkins'e göre Ateist sayılan ünlü Isaac Newton bile Tanrı-Bilim karşısında kendisinin bir matematikçi olarak ne denli zavallı olduğunu açıkça yazmıştı.

Dördüncüsü; öte yandan Din adına konuşma hakkını sadece kendinde gören, kendilerinden ayrı düşünenleri Dinsiz, Kitapsız, Allahsız diye suçlayıp Orta Çağ'da Kilise'nin yaptığı gibi canlı canlı yakmayı planlayan Yobaz Yaradılışçı çevre de ısrarla bir yanlışı Mutlak Hakikatmiş gibi durmaksızın tekrarlayıp durmaktadır. Onlara göre Kutsal Kitap Tevrat'ta Tanrı her şeyi "Yoktan Var etmiştir". Bu iddiada kaynak Tevrat'tır ama çok ilginçtir ki bu kitabın HİÇBİR YERİNDE Tanrı her şeyi yoktan var etti, diye bir anlatım yoktur. Şaşırtıcıdır ama gerçek böyledir. İlâhiyatı çocuk oyuncağı bir uğraş, hokus pokusçuluk sanan Radikal Evrimciler de Yobaz Yaradılışçılar da bu gerçeği bilmezler. Yaradılışçıların yoktan var etme tezi "creatio ex nihilo" diye bilinir. Nedir ki, dinlerine bugünkü Yobaz (Bigot) kadrodan daha büyük hizmetleri geçmiş, katkılar yapmış birçok Yahudi ve Hristiyan (Kilise Babaları) din adamları da bu "ex nihilo" görüşünü inkâr etmişlerdi. Kimler mi? Bir kaç ad sayayım. Yahudi felsefeci Philo (1. yy) buna kesinlikle inanmıyordu. Rabbi (Haham) Schneur Zalman of Liodi, o da açıkça yazmıştı bu görüşe katılmadığını. Rabbi Zalman, en tutucu Yahudi cemaati olan Hasidler'in (Sadıklar) en önemli önderlerindendir. Kilise Doktorları ve Babalarından ünlü Justin Martry (inan-

cından sapmadığı için idam edilmişti), Athenagoras, Origen of Alexendria ve felsefeci din adamı John Duns Scotus, bu teze hiç mi hiç inanmıyorlardı. Tekrarlamakta yarar var, saydığım bu din adamları kendi dinlerine çok büyük katkılar yapmışlardı fakat o dönemde ortaya atılmış olan "ex nihilo" tezini hiç ikna edici bulmamışlardı. Bu tezi savunanlar ise koskoca "Bible"dan sadece üç cümleyi eğip bükerek, kendi tezlerini doğruladığı inancındaydılar. Bunlar sırasıyla, Genesis, 1.1-2; Proverbs, 8:22-2 ve Hebrews 11.3'tür. Bu iddia da doğru değildir çünkü söz konusu bu cümlelerde de (ayet diyelim) Tanrı ben her şeyi Yoktan yarattım dememiştir ama Yaradılışçılara göre Tanrı onların isteğini yerine getirmiş ve her şeyi Yoktan yaratmıştır!

Şurası çok önemlidir ki, Tevrat'ta ve Yeni Ahit'te "ex nihilo" yoktur ama "Tohu Bo hou" diye anlamı tam çıkartılamayan Aramice/İbranice bir deyim vardır özgün metinlerde. Bu kavram İranlı Kabbalist bir Yahudi olan Joseph Hamadani (öl. 1301) tarafından tüm evren ve yaratılmış her şey başlangıçta Tanrı'daydı, onun içindeydi, şeklinde yorumlanmıştı. Bu açıdan bakılırsa, Tanrı, bu nedenle her şeyi kendinden vererek yaratmıştı denilebilir. Yani tam ve mutlak Yokluk olamaz çünkü her ne varsa Allah'tandır. Dolayısıyla da Allah, tam ve mutlak Yokluk olmadığına göre yaratılmış olan her şeyin kaynağıdır da diyebiliriz, rahatlıkla.

Beşincisi; şu ünlü ebeveynimiz Adem ile Havva'ya gelince... Bilmeyenler doğal olarak şaşıracaklardır ama Yahudi Kutsal metinlerinin hiçbir yerinde bu adlar GEÇMEMEKTEDİR. Çünkü Genesis 1.1'de Tanrı (Elohim, Jahweh değil) bugün Adem dediğimiz Erkek'i Toprak'tan yaratmıştır. Kutsal metinde Toprak kelimesinin karşılığı "Adama-h" olarak ve geçer ve Erkek için de "Isch" kelimesi kullanılmıştır. Havva denilen Dişi için ise "Isch-a" denilmektedir. Havva Batı dillerinde "Eve" diye bilinir. Bu sözcük özgün Yahudi metinlerinin yazılışından yaklaşık bin yıl sonra Hristiyanlığın ilk

yüzyılında ortaya getirilmiştir ve "Yaşam" anlamında kullanılması kaydıyla sadece Hristiyanlar için geçerli sayılan Yeni Ahit'teki iki ayette geçmektedir. Yahudiler için olan Eski Ahit'te özgün metinlerdeki şekliyle Adem ve Havva adları yoktur, "Isch ve Isch-a" vardır. Pekiyi de bu neyi kanıtlar diye sorulabilir. Şunu işaretler, erkek ve dişi belirli ve Tek bir çiftten değil Tanrı tarafından topluca yaratılmıştır. (Bu tartışmalar için yukarıda adını verdiğim kitabıma bakılabilir.)

Kısaca bilim adamı olarak ne Darwin bazı kişilerin kafalarımızı ütüledikleri gibi Ateist ve Din düşmanıdır, ne de Tanrı her şeyi "ex nihilo" yaratmıştır. Yaradılışçılarla Evrimciler arasındaki tartışma gerçekte Teist, Ateist ve Deist sistemleri savunanların arasındaki mücadeledir. Şimdi bu Teist ve Deist kavramlarını da biraz açmak gerekiyor.

Teist kavramı; Tek Tanrı'ya, Kutsal Metinlere, Din'e, Kilise'ye ve Din adamlarına, Azizlere, Papalara vs. mutlak ve a priori inanmayı öngörür. Teistler için bunlar Tanrı'nın varlığını kanıtlayan kişi, kurum ve metinlerdir. Her sözde ve kelimede hatta her harfte bir keramet gizlidir. İnsanın hayatı bunlara kesin inanç besleyerek geçmelidir. Bunlardan birini kabul etmeyen kişi zındıktır, kâfirdir, dinsiz ve imansızdır vs. Teist, bu nedenle yukarıda sayılan kişi, kurum ve metinler olmadan kendisinin akıl yürütemeyeceğini ve yürütmeye kalkışırsa da Tanrı tarafından cezalandırılacağından korkar. Bir Teist için yeryüzündeki en kötü felaket hayatına yön vermesini istediği bu unsurları tek tek veya topluca yitirmek endişesidir.

Deist ise, tüm Evren'i ve her şeyi kendiliğinden (ex nihilo değil) ortaya çıkartan ve insan dâhil her ne varsa yaratmış ve yaratmaya devam etmekte olan Mutlak ve Yaratıcı bir Güç'ün bulunduğunu kabul ve beyan eden kişidir. Deistler için Tanrı, Yaradan ve/veya Yaratıcı kelimesiyle

adlandırılmıştır. Bu nedenle tüm yazı ve araştırmalarında Creator=Yaradan/Yaratıcı kelimesini kullanmayı yeğlemiş olan Darwin de, Newton da, başkaları da Deisttirler, Ateist değillerdir. Çünkü A-teist demek Monoteizme ve onun Tanrısı'na itiraz halinde olmaktır. A-teist, gerçekte yukarda anlattığım Teizm ile kavgalı olan kişidir, Deistler için bu kavganın hiç bir anlam ve önemi yoktur. Kaldı ki, A-teist olabilmek için önceden ve a apriori Hristiyan Tanrı'sını (İsa Mesih) kabul edip sonra bunu reddetmek gerekir. Deistler için İsa Mesih'in Tanrı olup olmadığı tartışması zorunlu ve geçerli değildir. Bu nedenle de Evrimciler ile Yaradılışçılar arasındaki bu anlamsız tartışmada taraf değildir ve Bilim ile İlâhiyat'ın birbirlerinin gırtlağına sarılması gerektiğine inanmazlar.

Gerçekte Bilim de, insanoğlunun duyguları da birlikte yaşar. Hiçbir baba kızını Teknolojik verilere göre sevemez ve hiçbir anne de oğlunu Bilimsel olarak bağrına basamaz. Ama hayata yön veren en önemli unsurlardan biri, belki de birincisi de Bilimdir. Bilim tüm insanlığın yararınadır. İster Deist, ister Teist, ister Laik, ister Seküler, ister Agnostik, ister Dinsiz (Irreligious) olsun bilim adamı olmayı seçmiş olan kişi bu duyuş, düşünüş ve davranış tarzlarını bir kenara koyduktan sonra laboratuara girmeli ve elde ettiği biyolojik, fiziksel, kimyasal vs. gibi teknik sonuçları Mutlaklaştırmadan tüm insanlığın tartışmasına açması gerekir. Unutulmasın ki Bilimsel Kuramlar için Mutlak Gerçeklik yoktur; Bilim, insani bulgularının götürebildiği yere kadar götürebilir ama insanoğlu daima ondan ötesini merak eder ve öğrenmek ister. İşte bunun için öncelikle kendisine güvenmesi gerekir. Kişinin kendisine güven duygusunu oluşturan unsurların başında da İnançlı olması gelir. Neye inanmak istiyorsa ona inanmalıdır insan. Bu, Tanrı da olabilir, Madde de olabilir, İnsan da olabilir. Hiç fark etmez, aslolan inançtır. Bilimi ilerleten de, İnsana Tanrı'yı daha derinden anlama olanağını sağlayan da, İnançtır. Bu akıldan hiç çıkartılmamalıdır.

OKUMA METNİ

Christendome ve Ekümeniklik ile bunların Globalisation ve AB politique'i içindeki anlamını ayrıntılı olarak anlatan İngilizce yayınlanmış bir yazımı okuma metni olarak ekledim. Niçin İngilizce metin denirse bu İngilizce yazımın özellikle internetten indirilerek Avrupa'daki genç okurlar arasında dağıtıldığını ve bu yazıyı kullanarak gençlerimizin fikirlerini daha rahat savunabildiklerini bildiğim için koydum.

THE CONCEPT OF CHRISTENDOME AND HUMAN RIGHTS WITHIN THE CONTEXT OF EURPEAN UNION AND GLOBALIZATION

Relations with the European Union (EU) have been one of the most predominant issues determining the economic, political and historical agenda for the last 15 years in Turkey. To some, the EU was a Christian club, to others it was not. The political economy of the EU has been discussed in detail in Turkey yet the "cultural" architecture and backbone of this institution have not been sufficiently examined and discussed in my opinion. With this consideration in mind, some background information regarding the "cultural" heritage of the EU needs to be disseminated.

The official name of the geographical region called Europe today was not Europe in the past. According to historian Peaeok, the geographical area known as "Europe" in the past was, perhaps surprisingly, the name of the narrow coastal line stretching from Dardanelles to Datcha in today's Turkey, including the Aegean coast of today's Greece. In the past, Romans called Chiristaniatas and Greeks called Oikoumene (Ecumene) to the region outside the aforementi-

oned Europe that is what the continent of Europe today. As historian Judith Herrin has shown, it was the Anglo-Saxon King Alfred who defined this region as Christendom (the dome of Christianity) for the first time in AD 893 and introduced it as such to the literature. Today, that definition is still employed to refer to "the state and condition of being Christian" in line with its original meaning.

King Alfred's definition was two-sided and to this day it has been entertained and expressed within the mindset that falls under the scope of this definition. King Alfred's definition was directed to the past on the one side, and to the future on the other. Two old definitions existed on the side that was directed to the past. These were by Orbis-Mundis (mundane-secular) and Orbis-Eccleais (sphere of influence of the Church) by the Catholic Church. In AD 800, Carl the Magnificent, Holy Roman Emperor, adopted the idea of the "Universality of Christianity" as his principal strategy and declared that he would institute Orbis-Ecclesia (sphere of supremacy of Christianity) in Orbis-Mundis (on earth). One side of King Alfred's Christen dome reflected this imperial strategy and politics of Carl. The other side of Christen dome symbolized Christianized geographical areas against the Dar-al Islam (geographical areas under the sovereignty of Islam and the Islamic civilization) concept of Islam, which was rapidly expanding at that time. As Islam emerged as the rival religion, Christen dome acquired the meaning Christian nation and race. Hence, all Christians had become a Single Nation, and all Muslims became the Single Umma. This religion-political division and conflict has unceasingly continued either below or above the surface up until the dissolution of the Ottoman Empire (1918) and the abolishment of the Caliphate (1924).

Briefly, Turkey exists in the history of the EU but not in its culture. Today, the EU is a project devised with the purpose

of developing the Western civilization. However, this project is imposed on Turkey as a "project to alter its civilization". Indeed, modern European Union is not a Christian club in the cultural sphere yet it has always been Christen dome in the sphere of civilization.

One thing should never be forgotten; EU history cannot be composed without the Turks. Catholic clergyman and scholar Nicolaus Von Ceus had mentioned this conclusion in his book named "Inter-religious Peace" (De Pace Fidei) written after the conquest of Istanbul by Mehmed the Conqueror. Should European enemies of Turkey re-read Von Ceus, they shall learn that in the 21st century, they lag behind a scholar who lived in the 15th century in terms of open-mindedness and that they are more fanatical than him...

1. 2. Egyptian and Roman Pagans

In every geographical region where human life flourished, it is possible to talk of dignity attributed to humans and rights granted to humans embedded in cultural values alongside certain societal and traditional values but the same does not hold for Human Rights in an institutionalized form, humanistic value systems or sociological doctrines since, in simplest terms, no such development was institutionalized in any part of the world say in the 10th century.

Humanistic Values and Human Rights have first appeared as religious themes in history. However, rather than humanistic values or human rights, it can be dealt with as tolerance (or indulgence to be more consistent).

First, we shall look into tolerance and "belief" concepts in monotheism and pagan societies before that.

We can introduce the subject with Egypt and pharaohs. In ancient Egypt lived the monotheistic pharaoh: Akheneten

(1.0.1350). This pharaoh is considered to be the first representative of the type of monotheism known as solar monotheism. Akheneten recognized the sun, which he labeled as Aton or Aten as the single God that exists and destroyed all others in those regions of Egypt he controlled. Akhenaton, having prohibited worshipping any other deity than the sun, has been as documented as the first atheist in history by his son-in-law who later on toppled him to become pharaoh himself. In this new era, all deities recognized by the state were respected once again as was the case in the past. In the age of pharaohs, State-Gods were prevalent in Egypt. Furthermore, some pharaohs were attributed the status of God. People were requested to respect and worship them as well as to make offers to them. Hence, as a requirement of polytheism, people could worship more than one deity and had to respect those others they did not worship. In anthropocentric terms, tolerance (indulgence) has first emerged here in Egypt. Later on, it spread out to the entire Mediterranean region and countries. As no Pharaoh-God despised the other, a very balanced system of polytheism had established itself in Egypt.

Miscellaneous forms of polytheism were exercised amongst the Roman Pagans, Ionians and the ancient Greek (Gentile). Pagans and Gentile who had a tendency toward forming absolutist systems in cities were not only polytheistic; amongst them were Epicureans (hedonists), cathenoteists (those who devote themselves to some of deities), henotheists (those who devoted themselves to one deity from time to time) and atheists along with certain marginal segments who were not monotheistic per se yet still so in a Platonic sense.

As the modus vivendi established by Romans between individuals and deities prohibited the exertion of pressure of by one deity on all others in a way that denies their sepa-

rate existences, all worldly and otherworldly matters were in the final analysis determined by the emperor with the title Pontifex Maximus (Chief Monk). In other words, just because one deity requested so, people were not granted the right not to recognize other deities. Roman modus vivendi created an area for freedom of discussion, reflection and behaviour in the world. This was the reason why the Romans were able to expand their imperial borders to a vast area mostly without war. Tolerance was a civic institution in Rome. Senate was the guardian of this, and the emperor was its executor. Of course there were no human rights in the modern sense of the term yet there was a right to acquire Roman citizenship. Those who were not Roman citizens had the right to apply to Roman officials who represented worldly authority to obtain a final decision on matters concerning their own communities once they failed to secure agreement amongst themselves.

Concepts of "sin" and religion in Rome need to be mentioned briefly. For the Romans and the Gentile, there was no such concept as the first sin. Thus, there was no single-god to enforce that either. Gentile were not bound by shari'a law but by a Moral Code based on conscience. In accordance with this code, entire humanity was united in Fortuna, not in sin. As far as Rome was concerned, Fortuna would treat anybody as it wished. Sometimes, even deities would comply with the requests of Fortuna. Among Pagans, Faith was a Western concept and it was known as a value peculiar to the illiterate. Wealthy and educated classes were not tied to "faith" but to religio. It is this concept of religio that later on turned into religion together with Christianity in its modern meaning. Religio was a legal arrangement in Rome, which referred to rational ties between deities and citizens. With the advent of Christianity, it has first been made Religion to mean "Our Religion", and later on it was transformed into the

obligation to submit to any kind of dogma and the obligation to have faith when Christianity has become a state-religion. Religion as envisaged by Christianity at that point in time took its final shape with the introduction of the concept of Trinity (Father, Son and Holy Spirit) by the Synod (religious council) that was convened in Kadikoy, Istanbul in the year 451. Christians before that date had not heard of the dogma in the form of Godfather, Son and the Holy Spirit. If one of them had put forward that idea in the 1st century, he would have undoubtedly been stoned to death by early Christians who observed Jewish shari'a as required by it.

1. 3. Jews

The only religious community, which resisted the Roman concept of tolerance, was the Jews. In legal terms, the Jews were not an enslaved nation but had friend of the empire nation status. Despite this, the Jews were governed with the status of a closed community totally by their own religious laws. They had the right to apply to Rome and Caesar regarding their own religious problems yet this was not a frequently used right. However, Semitic-origin Jewish kings from the Herod family were appointed by Rome. As far as the Jews were concerned, they hated the Herod family more than they hated the Romans as Herods were not anointed by Jehovah but appointed by a human (the emperor).

Jewish community was not urban or civic but agrarian. Hence, a Jew was not "urban" in the way a Pagan or a Gentile was and was governed not by urban laws - laws geared toward the norms and needs of urban life- but by self-prescribed laws. As against the Roman Senate, the Jews had the Sanhedrin (Council of Trustees). Jews had one single law as distinct from the Romans' endless laws under the heading fex: Shari'a.

According to Jewish shari'a, the entire life of a Jew was under the supervision of God. God separated the life of the Jew into two: On the one hand, there was the holy and on the other was the profane. No third way existed except for these two, there could not be. The profane could show up in any part of life yet would end in front of the doors of the synagogue.

Jewish God Jehovah was a very jealous one in his own terms and favouritism was recognized only to himself. This deity who ruled the Jews like a furious judge concluded a covenant with the Jews. In accordance with the terms of this covenant, the Jew did not need to worship God, it would suffice if he recognized the supremacy of God and understood that this was something to be feared. Judaism does not require complete and absolute submission to God like Islam does stemming out from this particular reason. A Jew is aware that there is no escape from the power and anger of God and knows that he has no other option than to fulfill the requests of God, and eventually opts for loyalty. Thus, the Jew is responsible for fearing the power and anger of God, not for subjection to God. Moreover, the Jew is not under an obligation to subscribe to a religion as in Islam or Christianity. The Jew is someone who merely Walks Together With His God, Not With Religion. There is no right or tradition of integration with God. So long as the Jew is able to walk, he has to be with his God, there is no need for faith, because God has chosen and separated him from other tribes and made him sacred. The Jew marks this (circumcision). The Jew is faith himself. Thus, he cannot "upgrade" by pretending not to have faith even if he wants to. Religion starts with faith. In this sense, the Jew is not religious; he is an individual chosen by God. According to Judaism, God has only created the universe and the human, and gave an end to his creation activities after that. Consequently, God has not created a religion

for humans within the six days as explained in Genesis in the Old Testament.

As is known, Judaism is the first religion with a Holy Book. Yet the Jew is one who "trains" by reading the Holy Book; unlike the Muslim or the Christian who reads to pray. The Jew only reads to learn the stages the universe went through, hence the stages of his own history, and to acquaint himself with the power and anger of the Jewish God. He doesn't read to appeal to God or to pray like to Muslim or the Christian does. He reads and comprehends that he has no other choice and right but exhibit loyalty to God.

In allegoric terms, the relationship between the Jew and God is analogous to the relationship between the sniper and the cunning fox trying to spare itself from the sniper. The Jew runs away, God pursues him.

At the same time, Jehovah presented a gift to the Jew. This is wisdom. Jewish God asked the Jew to be the advocate of all humanity before himself - or the Jew had to interpret it in this way. Therefore, the Jew has acquired an attribute to perceive himself as different from anybody else. He cannot behave and think in the way adherents of other religions and cultures do. Ultimately, he does not share say the Roman view with respect to tolerance, he is confined by his own spiritual world and borders defined by his God. God asked to Jew to kill anybody who insults his name be it a woman, child or an elderly. The Jew cannot be tolerant in the face of this order even if he wanted to. Because he thinks that he himself would be destroyed should he challenge the will of God and acts accordingly. The Jew can only be tolerant if God, not humans, wishes so. And this is contingent upon him persuading God. For instance, Prophet Moses complained his sister Mary, who saved and raised him, to God for that she criticized him. God punished Mary and infected her with plague. Later on, Moses asked God to treat her upon the

cry of his brother Aaron. God accepted the request of Moses and Mary recovered. The concept of tolerance in Judaism has appeared on this occasion in Judaism for the first time, that is the tolerance shown by one to some other from his own family. Another example, again confined to the Jewish tribe, is when Jewish King David (Prophet David) set free his predecessor instead of killing him upon capturing him in a cave. Indulgence and tolerance in Judaism always exist in return for something, as a price for indebtedness. Free expression of ideas within society does not exist as a state of affairs or within the framework of human rights. As a close-knit system, the nature of Judaism is such that it is uncommunicative toward any other cultural, civic and urban formation and concept and toward any other way of behaving or thinking shaped by these. So much so that the word culture only made its way into Hebrew after the 19th century. To the extent that the word eclectic is new to language, the concept of culture is that new to Judaism. It's meaning has been defined in Yiddish which is the lingua franca of European Jews.

Just like in Islam, "portrayal" is prohibited in Judaism as well because the art of painting is a cultural and secular phenomenon. Portraying the creatures of God against his wishes amounts to emulating God. Moreover, all other religions produced paintings (Idols and Effigies) and worshipped them. Yet the number of Jews who can identify the name of the Jewish God does not exceed a few; let alone the ones who can paint his picture. The frustration of Jehovah, who has the status Deus Absconditus (hidden/occult/unseen God) with "painting/portrayal" of idols and effigies, has been expressed numerous times in the Old Testament.

Nevertheless, Jewish communities coexisting with European cultures for centuries have started commissioning self-portraits as of the mid-18th century like wealthy Christian families in Europe practiced in those days. For

the first time, an Ashkenazi family commissioned a portrait of all family members yet this was condemned when the word spread among the Jews. Later on, this family detached itself from Judaism and Christianized through marriages. Sephardics who were offered sanctuary by the Ottomans in the 15th century and Converts who subsequently appeared in the 17th century played an effective role in opening up Judaism to foreign cultures. Zionism, as an eclectic whole of these interactions, is a "Cultural" movement that in essence contradicts with the way of belief in Orthodox Judaism.

To sum up, Judaism and human rights were delimited by boundaries defined by the Absolutist Right of God throughout history. Everything belonged to God, the only thing left to the human was the right to recognize God and show loyalty to his power. In other words, the only right granted to the human by the Jewish community was the right to obey the shari'a of the Jewish God, no other right existed than this. Tolerance belonged to God; the Jew could only have tolerance if God permitted him.

Conclusion: Judaism, with its sui generis and closed setting, does not subscribe to a "Religion" in the Orthodox meaning of the word. Human rights are defined and confined by the constitution (Ten Orders) enacted and drafted by the Jewish God. To exemplify, the Jew has such rights as not to lie and not to have malicious intent on his neighbour's property or spouse. In retrospect, the concept of human rights as we understand today is not a religious concept opposing Jewish shari'a but a civic and cultural one. Tolerance on the other hand is limited in itself. It only exists in relation to the concept of sin. A Jew is someone who has the right to suffer for his sins in an individual capacity; he cannot have joint liability for somebody else's sin. This point is important since the tradition of collective punishment within the Jewish community - with the inclusion of family members- once a

sin or crime is committed has been abolished afterwards, at least within the Jewish community itself.

It can be argued that Judaism is the system that is most alien to the concept of human rights in terms of mantic thought. Because the individual's right to choose was confined by his mother being Jewish or not. Consequently, "the right to freely choose", the core concept in human rights, has been restrained prior to birth and tied to destiny. If the mother of the individual is Jewish, he has no choice to make - unless the community determines excommunication. The intertwined structure of shari'a and the Civil Code in Israel today essentially stems out from the non-endorsement of the concept of human rights which is secular (mundane) fully. Briefly, the Jewish God has sent TEN ORDERS to humans for them to obey. Not TEN RIGHTS. Humans have a right to obey these; desires, which exceed these, can lead to disobedience of these rights.

1.4. Modifications by Jesus

Although Jesus is a human being, he has claimed that he is the only Son of God. Notwithstanding that he is Jewish, Jesus has modified Jewish shari'a, enacted new laws and established new institutions. By saying "God's Due to God: Caesar's Due to Caesar", Jesus has brought about a modification unheard of to that day and equated the rights of God with those of Caesar (human). Even thinking of such equality is considering "assigning a partner to God" in Judaism, let alone implementing it. In the final analysis, acknowledging the rights of the emperor who is considered to be atheist by the Jews for that he is a Pagan, and even proceeding to equate these rights with those of God, is the biggest insult on the Jewish God. In the teachings of Jesus, the Jewish God and his shari'a have gone through a fundamental transformation.

One thing that can be said for sure is that the concept of human rights has made its way into the monolithic and self-centred monotheism of Judaism with Jesus the "Messiah". Yet is also needs to be immediately said that this right granted to the human for him to become an individual was confined to the idea that the individual could only attain God's mercy through faith in Jesus. If faith is lacking and hence the individual cannot identify himself with the life (symbolically bread) and blood (symbolically wine) of Jesus, then he would not be entitled to benefit from the mercifulness of Jesus who sacrificed his own life for all humans before and after himself to absolve all of them from their sins. Therefore, rights granted to the individual in Christianity are not social rights entrusted to the conscience and consciousness of the individual, as we understand today. It was a right completely related to the problem of faith. However, Judaism did not grant even this much of a right to the individual. As one Christian stated, " the Jew in his daily life was like a fly wrapped up by a spider in the face of these prohibitions required by this system".

There were three fundamental attempts by Jesus, which can be considered to the benefit of the individual and as a preparation for human rights.

First: Jesus has unleashed a new type of institutionalization that did not exist in Jewish monotheism: Apostle. This institution was one level up from Sanhedrin and Levi institutions in Judaism. Such that all members of this institution of twelve except for Paul (whose real name is Saul) which was charged -by Jesus- with communicating the teachings of Jesus to the community believers known as New Nasirians initially and as Christians later on, to the Jews and to the Gentile through St. Paul were either poorly educated or illiterate, neither did they have the right to have a say so on religious issues within their own communities. In that sense, they

were recruited from secular circles. One was a fisherman; other was a tax officer and another unskilled. They (except for Paul) were not members of three large and competent Jewish parties (Farisi, Sadiki, Katibi). In Judaism, the administrators appointed to these organizations received their authority from God and his prophets, however, the Apostles were appointed by Jesus who was not made an ipso facto member of community organizations himself. Thus, Jesus had apparently emulated God and in the same way God did - the promise of a Holy Land - promised the Jews life after death. A human being assuming the powers of God and promising humans eternal life was a sin and a crime sufficient enough to shake the foundations of Jewish shari'a. Jesus, without hesitation, had assumed the Sanction Power (authority) which belonged to God and overstepped Sanhedrin's power who exercised that power on behalf of God and used it himself, ultimately disregarding shari'a as well. Despite that he was a human being, Jesus had viewed such an act as a Right and granted the Apostles the right to exercise this power on his behalf which he told belonged to himself. Thus, Jesus had recognized the right to equally participate in the quest to reach God not only to Jews but also to humans.

Second: Jesus put forward the idea of establishing the fresh institution of the Church. In the mind of Jesus, the first church was the "old" Jewish synagogue filled with "new" faith. It had no similarity whatsoever to the church as we know today in terms of structure, rituals and architecture. Perhaps it was the closest design to the concept of mosque in Islam. Jesus had planned to establish his church on Rock-Petrus-Petra, which symbolized faith in himself. Later on this design was registered to St. Peter on the occasion of first Jewish Apostle Simon being nicknamed Petrus (Peter), that is rock, by Jesus for that Peter's loyalty to Jesus was as solid as a rock. The Church which was referred to by Jesus only as

a design and was considered as a place where individuals with strong faith gathered together, was made into a fixed and stable "venue" and a "building" through the separate efforts of St. Peter and St. Paul who were at odds with each other. To Jesus, this Church was the gathering of people who had faith in him and who believed that they would have eternal life - two to three people at most - to remember the name of Jesus. The church was not a state-institution with a regular, despotic, hectic and hierarchical bureaucracy. Moreover, churches were venues for primarily prostitutes and Roman officers - the discussion with Centurion is a good example - and all others from all classes - particularly the poor -, all colours and of all beliefs to freely gather. In the terms proposed by Jesus, the church was not a place where the Jewish God Jehovah would be pleased to attend because the code governing God's Tent and gifted place could only be written and compiled by God according to Jews. Notwithstanding that he is a human being, Jesus perceived it as his natural right to invent a new code?

Third: Jesus without hesitation abrogated almost all prohibitions, which were believed to have been put in place by God. The alteration of all Jewish prohibitions, Sabbath to begin with, in favour of the human by Jesus who was preaching to Jews that he did not arrive to abrogate but to complete prohibitions meant in essence the destruction of Jewish shari'a. Such that Jesus openly preached that humans were not for laws but laws were for humans and at their service. Defiance of Sabbath, the day when God halted creating and took some rest, - working was prohibited to Jews on Saturdays, they would not touch fire or even cook - by Jesus reminded the Jews of Roman abrogation of Sabbath approximately 200 years ago before the advent of Jesus and led them to promulgate Jesus the Sabbath Destroyer.

With this act, Jesus aimed to show that he wished to emb-

race the human first, not Sabbath: According to Jesus, the human was not subject to Sabbath but vice versa. Before the laws of God -Sabbath ranked one of the highest amongst them by the way - such a right granted to the human did not exist even in Pagan and Gentile societies most permeable to tolerance.

To sum up, it can be suggested that Jesus attempted to introduce the human as an individual and permanently applicable new rights for the individual to Jewish monotheism. In order to prevent misunderstanding, it needs to be stressed again that the rights mentioned were offered to the individual considering the ultimate goal of reaching God; they did not involve recognition of the right of atheism for the individual.

Therefore, the concept of human rights is a concept that essentially belongs to Christian's, no similar structural perception of it exists in Jewish or Islamic shari'a. In Islam, believers have no right to deny or reject the existence of God and his definitions. However, in Christianity, who Jesus is or who he isn't, if he is God himself or the Son of God, his miracles and every word or institution connected with him can be criticized, partially accepted or partially rejected by certain circles that are known as strong believers of Christianity. In Islam, the individual cannot doubt the existence or words of God. This is the feature which makes Islam a belief system that fits into a much more developed concept of religion than Judaism and Christianity. In Islam, the fact that the cognition of the human being is confined by nature to the effect that he cannot comprehend or question the power and characteristics of God has its place. Therefore, Judaism is a way of being; Christianity is a dogma, yet Islam is a RELIGION in the proper sense of the word. The idea of religion mentioned here is one that is entertained through sociological concepts and its philosophical and etymological features, not in its

hermeneutic meaning. In other words, it does not correspond to religion derived out of religio in Latin, but to DIN directly spelled as D-I-N in Hebrew and Christianity.

In Judaism, even Jesus himself was not tolerated. Yet the teachings of Jesus recognized tolerance for humans. The message that not only the chosen particularly but all, through faith, could secure a place in the Kingdom of God - the idea that they could attain this place on their own choice and not through the favour of others - is a clear proof of tolerance. However, the Church, which subsequently embarked on directing the lives of Christians, has completely turned this right into a religious bureaucracy. And St. Augustin (after the 5th century) in particular suspended tolerance based on his propositions. St. Augustin who is considered to be one of the most prominent founders of Catholicism opposed tolerance on the grounds that Devil would prevail in a city where tolerance prevailed. Indeed, Christians and the Catholic world especially who have been directed and conditioned by this type of thinking have perpetrated numerous massacres for centuries. A brief illustration: within the 30 years between the years 1918-1948, the number of Christians massacred by fellow Christians is approximately 200 times more than those first Christians massacred within the 300 years following the crucifixion of Jesus by Pagans. These figures do not include millions massacred by Catholics in the name of God in Peru and Mexico.

Emperor Constantine had promulgated his decree on human rights, freedom of thought and conscience in the year 313 before the advent of Christianity. The well-known Milan Decree recognized full freedom for Christianity. It was provided that believers of any religious persuasion could freely worship their God. This decree was a decree of tolerance as it will be seen and it was the first arrangement that led up to the concept of human rights as it appeared today.

Emboldened by this decree, Christians transformed dogma into an official religion and abrogated this decree in practical terms afterwards. Instead, they introduced the single King (Emperor), single Language and single God hallmark. And there was one single punishment to those who disobeyed: to be burned. Through the nominalist- realist debate (12th and 13th centuries) that dominated the Medieval Age, tolerance and secular thought have once again entered the Christian agenda and over time started to determine it. A clause on secularism was for the first time included in the Treaty of Westphalia (1648) that was concluded after the Wars of Religion. National churches were granted the right to separate them selves from the Church of Rome. Individuals were granted the right to freely choose to which Christian denomination they would subscribe. Hence, the requirement for say the subjects of the Catholic prince to be Catholic as a whole as was the case in the past was abrogated. For the first time in Europe, the principle of mutual tolerance was born. It took around 200 years for these developments to stabilize to a certain extent. Still they have not settled totally. For instance in Greece, it is still prohibited to read or preach any other Bible than the one published by the Church of Greece. In Ireland, Catholics have still not endorsed Protestants and in Belgium, disputes over religion continue under those over language.

1.5. Conclusion

For sure the EU that aims at becoming a single state and that goes through a process of globalization is not a theocracy and is not governed by religious principles. Despite this, many concepts whose meanings have been defined directly by the Church and the Pope have been included verbatim in the official documents of the EU without proper citations.

One example is this: In a treatise published in 1931, Pope Pius XI developed a new doctrine called the "Subsidiarity Principle". It is not possible to properly translate this into Turkish, yet it can be said that it means, "Small units should have their own small powers. Important powers should be left to the centre". This doctrine by the Pope has been copied by EU bureaucrats in the sphere of local governance, expressed thousands of times throughout the 1980s by those famous EU leaders such as Jacques Delors (Catholic), Margaret Thatcher and Francis Maude (Anglican) who claimed to be secular and inserted into EU Final Act.

In brief: The type of Christianity that emerged after human-cantered alterations to Jewish shari'a by Jesus the Messiah and St. Paul subsequently is in a way "secularized Judaism". Today's European Union is Christen dome preserving the cultural heritage and mosaic shaped by the Judeo-Christian past of this continent dating back to 2000 years ago and future, and the "New Jerusalem of the New World" (Rev: 21:1-15) mentioned in the Bible.

(Dome/Domus also means Home/Household in Latin). Within this cultural heritage, all institutions, thoughts and conducts of all colours and shades of Christianity and Judaism exist, just like extra-religious and mundane (secular) ideologies, notions and practices have formed open and confidential bodies of information as well as mysterious underground organizations connected to these. While some of this information is "apocryphal" interpretations stemming out from extra-biblical/extra-church interpretations of Christianity, some are "belief" systems directly inherited from pre-Christianity Pagan praxis and religio.

---

1. Micheal J. Buekley, At the Origins of Modem Atheism, Yale, 1987. 2. Adin Stainsaltz, The essential Talmud, Bantam 1977.

3. Rolf Rendtorff, Israel's Glaube in der Geschichte, Die Juden, Münehen, 1990. 4. Ignaz Maybaum (Rabbi), Trialogue Between Jew, Christian and Muslim, London 1973. 5. An Abstract of Muhammedan Law, Vans Kennedy, Journal Royal Asian Survey, 1835. 6. Remarks upcn the Authorities of Musulman Law, by J.H. Harington Esq. Asiatic Researches Vol. X London, 1811. 7. Islamic Surveys, A History of Islamic law, N.J.Coulson, Edinburg University Press, 1964. 8. Islamic Surveys, The Influence of Islam on Medieval Europe, by M.Watt, Edinburg University Press, 1972. 9. An Account on Divers Choice Remarks ete. E. Veryard, Exon, 1701. 10. Ninian Smart, The World Religions, Cambridge, 1989. 11. Uber Pantificalis (The Book of Pontiffs) Uverpool University Press, 1989. r 12. John R. W. Scott, Basic Christianity, Inter-Varsity Press, 1983. 13. David E. Jenkins, Bishop of Durham, God, Politics and Future, SCM Press, London, 1988. 14. Holy Bible, Hodder and Stoughton, London, 1988. 15. Deuterocanonical Books/Apocrypha, Bible Society, Catholic Edition, 1979. 16. Secularism, A. Altındal, PROCESS, 1986.3. New Eurasia,2003. 17. Three Faces of Jesus, A. Altındal, The Book Guild, Sussex, 1992. 18. Christandome, J.Herrin, Fontana, 1986. 19. Peaecek, WIlson Quarterly- 1996.

2. 2 Hilâfet / Diyanet

"Kelamın i'mali ihmalinden evladır"
"Söze bir anlam vermek
Yok saymaktan iyidir."

Mecelle, (99 Hüküm)

Hilâfet ve Diyanet kurumları, Osmanlı İmparatorluk Devleti'nde ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde belirleyici rol oynamış kurumlardır. Osmanlı'da Hilâfet, İmparatorluğun son 50-60 yılı içinde; Cumhuriyet döneminde ise Diyanet son 20-25 yıldır bazen açık bazen gizli tartışmaların odağında olmuştur. Günümüz Türkiye'sinde Hilâfet, özellikle de bu satırların yazarı tarafından son 30 yıldır yazılmış, TV ve Radyo konuşmalarıyla seslendirilmiş bir konudur. Hilâfet olayının benimle olan ve 2004'te başlayan tartışmalara bu yazının sonunda değineneceğim, fakat önce kurumsal olarak bu iki yapının az bilinen bazı özelliklerine değinmem gerekiyor. Ayrıca, Hilâfet ve Saltanat konusunda Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın 31 Teşrinievvel (Ekim) 1338/1922'de ve 1 Teşrinisani (Kasım) 1338/1922'de Müdafaayı Hukuk Grubu toplantısında yaptığı çok önemli konuşmasını da (aynen) bu bölümün sonuna okuma metni olarak ekledim. Bu belge tarafımdan yayınlanmış olan SÜREÇ Dergisi'nde yer almış ve çok tartışılmıştır. (Not: Niçin Gazi Mustafa Kemal Paşa diyorsunuz da Atatürk demiyorsunuz, diye çok sorulmuştur. 1922'de M. Kemal kendisine ilerde Atatürk soyadının verileceğini bilmiyordu. Kendisini M. Kemal Bey ve Paşa olarak nitelendiriyordu. Gazilik İslam dinine özgü bir unvandır ve M. Kemal'e Meclis kararıyla verilmiştir.)

İslam'ın Peygamberi (Diyanet'e göre Gül Kokulu Peygamber) Hz. Muhammed'in bir konuşmasında çevresindekilere şöyle söylediğine inanılır: "Benden sonra otuz yıl Hilâfet olur, ondan sonra Hanedan kurulur." Gerçekten de Peygamber'in dediği gibi olmuştur. Ebubekir, Ömer, Osman ve Ali'den sonra hanedanlaşma başlamış ve Hilâfet Emevi Kabilesi'nin tekeline alınmıştır: Pekiyi de Peygamber bu sözleriyle çevresindekilere "Otuz yıl Hilâfet ile idare edin sonra başınıza Hanedan geçirin mi demek istemişti? Asla! Peygamber İslam dinini bir Hanedan'a değil, tam tersine doğrudan doğruya, aracısız ve tam olarak inançlı Müslümanlara emanet etmişti. Çünkü "Allah'tan başkasına kulluk etmeyin" diyen de oydu. İslam dinini benzersiz yapan ve Hristiyanlık'tan ayıran en aşklı hususlardan biri de budur.

Hilâfet, gerçekte kelimenin tam anlamıyla seküler (dünyevi) bir oluşumdur. Ne Allah'ın Kitabı sayılan Kuran'da vardır ne de Hadislerde Hilâfet'ten söz edilmiştir. Tamamen toplumsal zaruretlerden (zorunlu gereksinimden) doğmuş, ortaya çıkmış bir yapılanmadır. Bu kelime Arapçada ilginçtir ki, "Öncekini İzlemek" anlamında kullanılıyordu. Burada dikkat edilmesi gereken husus "Önceki" ile onu izleyen arasında mutlaka "Zilliyet" (Aile ve Kan bağı hakkı, mülkiyeti) olmasının gerekmediği keyfiyetidir. Bu ne anlama gelir? Hilâfet mutlaka babadan oğla veya amcaya intikal ettirilmek zorunluluğunda değildir, hatta hiç değildir; bu yapılırsa İslam'ın ruhuna uyar, aksi takdirde uymaz. Ama böyle yapılamamış ve güçlü ve Ceberut Emevi Saltanatı, uysa da uymasa da Hilâfet'i biz Hanedanımızın uhdesine aldık deyip onu tekelleştirmişlerdir. Emeviler, kitabın son bölümünde değineceğim Ceberut Devlet temsilciğinin İslam Ümmeti içindeki en eski ve kötü şöhretli (Notority) temsilcisidirler.

Osmanlı Hanedanı, Hilâfet kurumunu ve Halifelik unvanını son Abbasi Hanedanı'nın temsilcisi olduğu varsayılan

Halife III. Mütevekkil'den devralmıştır. İkinci Beyazıt'ın gerçekten de "Yavuz" olan oğlu Selim, Ridaniye'de o dönemde Mısır'ın egemen gücü olan Memlukların Sultanı Tuman Bey'in ordusunu yenerek III. Mütevekkil'i ve ona bağlı 2002 ulemayı İstanbul'a getirmişti. Burada 29 Ağustos 1516'da Ayasofya Camii'nde düzenlenen bir törenle III. Mütevekkil, Yavuz Sultan Selim Han'a Hilâfet'in simgesi olan özel bir kılıcı kuşandırmış ve İslam dini adına kendisine tevdi edilmiş olan tüm haklarından, sorumluluklarından ve görevlerinden onun lehine feragat (bırakma) ettiğini binlerce Müslüman'ın önünde beyan ve ikrar (söylemek, açıklamak) etmiştir. Beraberindeki 2000 ulemayla birlikte Halife olarak Sultan Selim Han'a Biat (Emrine girme, gönüllü olarak kabullenme) ettiğini duyurmuştu. Böylelikle Yavuz Sultan Selim, ilk Padişah-Halife sayılmıştır. İlginçtir ki, Osmanlı Devleti, Kimlik değiştirerek "Hilâfet Devleti" olmamıştır, çünkü Osmanlılar bu unvanı sadece dini bir unvan olarak benimsemişler ve İmparatorluğun son ve çalkantılı dönemlerine gelinceye kadar da kullanmak istememişlerdir.

Osmanlı devraldığı Hilâfet'i Hanefi Fıkıh anlayışına uydurarak uygulamıştır. Padişahlık ve Saltanat nasıl ki babadan oğla intikal ediyorsa Halifelik de, tıpkı Emevi ve Abbasilerde olduğu gibi, Osmanlı'da da babadan oğla geçmiştir. Son Abbasi Halifesi III. Mütevekkil ile biten Mısır'daki Halifeler dizini 17 kişiden oluşmuştu ve bunlardan beşi öncekinin oğlu, altısı da öncekinin erkek kardeşiydi. Diğerleri ise hilâfet iddiasında bulunmuş ama Memluk Sultanları tarafından unvanları onaylanmamıştı. Sözün burasında akla şu soru gelebilir: Acaba Memluklar ve Sultanları niçin Hilâfet kurumun kendi Hanedanlarına geçirmediler de kendi korumaları altında yaşayan Abbasi Hanedanı'nda bıraktılar? Memluk Sultanları ve Hanedanı Kafkas kökenliydi, Halifeliği temsil eden Abbasi Hanedanı ise tam Arap olmadığı halde Kureyş geleneğine bağlı olduğu iddiasındaydı. O dönemin siyase-

ti ve çalkantıları göz önünde tutulursa Kureyş'ten ve Arap soyundan olmayan bir Hanedan'ın Halifeliği temsil etmesi siyaseten doğru olmazdı. Kaldı ki, Memluk Sultanları için de Halife olmak çok önemli bir statü değişikliği getirmiyordu.

Burada izninizle yine bir anımdan söz etmek istiyorum, ne de olsa bu kitap söyleşilerden oluşuyor. Yavuz Sultan Selim, Mısır'ı almışken acaba tüm Afrika'yı niçin Osmanlı topraklarına katmamıştı? Bu soru lise yıllarında aklıma takılmıştı ve Kabataş Erkek Lisesi'nde öğrenciyken (1961) bu soruyu tarih hocamız ünlü Kürt Kamil Bey'e sormuştum. Eski Kabataşlılar bilirler Kürt Kamil Bey yaşarken efsaneleşmiş çok içten çok dürüst ve öğrenciyle arkadaş gibi sohbet eden bir hocaydı. Sorum üzerine Kürt Kamil Bey şöyle yandan yüzüme baktı ve "Ulan, Mısır'dan aşağısı yamyamla, tamtam, Yavuz deli mi ki oralara gidip Osmanlı askerini yedirsin!" dedi. Hocamı rahmetle anmak için bu anımı anlattım. Doğruydu, Yavuz daha aşağıya inmemişti ama oralara tarikat göndermişti. Onu izleyen Padişah-Halifeler de aynı uygulamayı sürdürmüşlerdi. Bu dini elçiler Afrika'da günümüze kadar süren bir etki yapmışlardır. Öyle ki Kadiriliğin bir kolu özellikle Nijerya'da çok taraftar toplamıştı. Tarihin cilvesine bakın ki, Kadiri meşrebi bir tarikatın üyesi ise bugünkü ABD Başkanı Barack Hüsseyin Obama'nın babası olmuştu.

Hilâfet ile birlikte Osmanlılar kendisine "Hadim-i Haremyn-i-Şerifeyn" (Mekke ve Medine'nin Hizmetkârı) dedirten III. Mütevekkil'den Peygamber dönemine ait tüm Kutsal Emanetleri de devralmışlardı. Bu emanetler alınmasaydı Osmanlı'nın Halife olduğu İslam Âlemi'nin indinde kabul göremezdi. Hilâfet'i Yavuz'a devreden Mütevekkil'e ne oldu derseniz, ona da kısaca değineyim. Tüm dini haklarından, görevlerinden ve sorumluluklarından vazgeçince rahatlamış olacak ki, İstanbul'da kendisini işrete (kibarca eğlence hayatına diyeyim) kaptırdı. Sonunda belki de Halifeliği

kaptırmanın efkârındadır Hedonizm'i abartınca soluğu zindanda aldı; daha sonra affedildi ve kendisine 60 para günlük bağlanarak Mısır'a geri gönderildi ve orada öldü. Mezarı bile belli değildir, dense yeridir.

Osmanlı'da Hilâfet 19. yüzyılın ortalarına, Sultan Abdülaziz dönemine kadar çok dikkate alınmadı. Ancak Osmanlı Padişah-Halifeleri, Mekke ve Medine'nin Hizmetkârları olduklarını hiç unutmadılar. Her yıl bu Kutsal Hac mekânlarına ve orada yaşayan halka çok büyük maddi destek sağladılar. Mekke ve Medine günümüze kadar işgale, talana ve yıkıma uğramadan kalıp bugün Suud Hanedan'ına para basıyorsa bunu Osmanlı Padişahlarına borçludurlar. Osmanlı olmasaydı muhtemeldir ki, Mekke ve Medine bugün Hristiyan bir Vali tarafından yönetiliyor olacaktı.

Osmanlı'da Hilâfet, İslam "Fıkıh" anlayışına ve Şeriat yasalarına göre şekillenmişti ama "Yürütme" Padişah'ın tekelindeydi. İlk kez 1868'de Ali Paşa, Yargı ve Yürütme alanlarında reform yapılması gerektiğini Sultan Abdülaziz'e söyledi. Ali Paşa, Fransa'ya gönderilmiş ve ondan bir rapor hazırlayarak gelişmeler hakkında bilgi iletmesi istenmişti. Ali Paşa Paris'te yepyeni bir yaşam tarzıyla karşılaşmış ve çok etkilenmişti. Bu arada Fransa'da edindiği dostları onu Mason Locası'na tekris etmişlerdi. Dönüşünde Sultan'a Osmanlı'da özellikle borçlar hukuku ve ticaret hukuku ile mülkiyet hukuku alanlarında tıpkı Fransa'daki gibi bir "Codex Civil" (Medeni Kanun) hazırlanması gerektiğini söyledi. Padişah olumlu yanıt verince de kafasındaki gerçek görüşü açıkladı: Aslında oturup yeni bir Medeni Kanun hazırlamaya da gerek yoktu. Fransız Medeni Kanunu'nu alıp aynen tercüme etmek ve uygulamak yeterli olacaktı. Bu yeni kanun Osmanlı'ya uymayabilirdi ama Devlet bunu uydurmasını bilirdi. İşte günümüzde de etkisi süren Batı her şeyi bizden iyi bilir onun için onlar ne yaptılarsa yapalım ne derlerse onu uygulayalım kopyacılığının ilk ünlü temsilcisi Ali

Paşa olmuştur. Abdülaziz bu görüşleri öğrenince Medeni Kanun yapma görevini Ali Paşa'ya değil, Ahmet Cevdet Paşa'nın başkanlığındaki bir akıl ve bilgili adamlar heyetine verdi. Bu heyetten Osmanlı'ya uyacak, İslam Fıkıh anlayışına ters düşmeyecek bir Medeni Kanun hazırlamasını istedi. Ahmet Cevdet Paşa ve heyeti daha sonra kısaca "Mecelle" diye tanınan bu ilk Osmanlı Codex Civil'ini tam on yıl çalışarak yazdılar ve "Mecelle-i Ahkâm-i-Adliye" adıyla Padişah'a sundular. Mecelle, hukuk alanında Osmanlı'nın Şeriye Mahkemelerini atlayarak yaptığı ilk Sekülerleşme (Dünyevileştirme) girişimidir. (Seküler ile Laiklik farklıdır, kitabın sonraki bölümü bu konuyu işlemektedir).

Kelime anlamıyla "Büyük ve Hacimli Kitap" anlamına gelen Mecelle 1851 maddeden oluşan gerçekten de dev bir çalışmadır. Mecelle'de yer alan ve ana hatları belirleyen 99 hüküm vardır ve bunlar 1868'den sonra Osmanlı Hukuk anlayışını etkilemiş ve yön vermiştir. Mecelle hükümleri daha önce söz ettiğim Roma Hukuku'nun dört ilkesiyle, 6. yüzyılda İmparator Justinyen'in hazırlattığı ilk Codex ile ve daha sonra da bu Codex'i geliştirmiş olan İmparator Teodius'un Codex'inden de hükümsel izler taşır. Mecelle'deki hükümler hem genel hem de özel niteliklidir ama tüm Osmanlı modus operendi'sini belirlemişlerdir.

1868'den sonra Osmanlı'da Şeyhülislamlık Kurumu da Mecelle'den etkilenmiştir. Zamanla Mecelle'nin İslam Fıkhı'nı ortadan kaldırmakta olduğu ve Şeriat'ı yozlaştırdığı yönünde gizli ve açık yayınlar yapılmış ve kargaşalar çıkartılmıştır. Mecelle ile birlikte Osmanlı kültürüne yeni bir kavram da girmiştir. Bu kavram "Meşihat" tır. Kavramsal ve işlevsel olarak Din İşleri anlamında kullanılmıştır. Şeyhülislamlık 1920'de Ankara'da toplanan Meclis'te -bugünkü TBMM- "Meşihat-i-Seriye ve Evkaf Bakanlığı" adıyla temsil edilmişti. 3 Mart 1924'te ise 429 sayılı yasanın kabulüyle Meşihat kelimesi yerini Diyanet'e bırakmış, Hilâfet ise

bu değişiklikten sonra ilga edilmiştir. Bu nedenle de aynı gün Diyanet İşleri Reisliği'nin kurulmasına karar verilmiştir. İlk Diyanet İşleri Reisi olarak da gerçekte Mason Biraderlerden olan Mehmet Rıfat Börekçi atanmıştır. Diyanet bugünkü statüsüne 14 Haziran 1935'te çıkarılan 2800 sayılı kanunla gelmiştir. Aradaki yıllarda temelde değil, bazı kazai konularda yeni yönetmelikler çıkarılarak işlevselliği güçlendirilmiştir. Günümüzde yaklaşık yüz bin kişilik bir kadrosu vardır ve çok ilginçtir ki, Türkiye'de toplam nüfusun yaklaşık 120 de biri Diyanet'ten doğrudan veya dolaylı olarak nemalanmaktadır. Diğer bir anlatımla, toplam nüfus içinde çalışan ve emekli olarak yaklaşık beş yüz bin vatandaş bu kurumdan doğrudan veya dolaylı olarak nemalanmaktadır. Mecelle günümüzde çok ilginçtir ki, bizde değil ama İsrail'de Müslüman halk için kullanılmakta ve yürürlükte tutulmaktadır. Benzer şekilde Ürdün, Arnavutluk (kısmen) ve Bosna-Hersek'te de işlevselliğini sürdürmektedir. Bosna'da ayrıca Meşihat ve ona bağlı Riyaset anlayışı da yürürlüktedir ve bugün Saraybosna'daki Meşihat, Türkiye'deki Diyanet'ten daha etkili bir kurum statüsündedir.

Osmanlı'da 16. yüzyıldan itibaren Kültürel Kimliğin oluşumunda Hilâfet kurumu çok önemli bir rol oynamıştır. Padişahlar bu unvanı yerli yersiz kullanmamışlardır ama geniş halk kitleleri Padişahlara, Osmanlı Hanedanı'na mensup olmalarından çok İslam'ın Halifesi oldukları için sevgi ve saygı beslemişlerdir. Sünni/Hanefi Islama dayalı Osmanlı toplumunda Yavuz'dan sonra halk arasında Ümmet olma bilinci Hilâfet ile özdeşleştirilmiştir. İran Şiileri ise bu gelişmeler karşısında Hilâfet'e şiddetle karşı çıkmışlar ve kendi "İmamet" anlayışlarını öne çıkarma gayretleri içine girmişlerdir.

19. yüzyıla gelindiğinde dış baskılardan, savaşlardan ve maddi yetersizliklerden bunalan Osmanlı, Hilâfet kavramını daha sık kullanır olmuştur. Böylelikle hem Devlet'in dış

güçler karşısında elinin güçleneceği hem de toprak bütünlüğünün, özellikle de Arap âleminde, korunabileceği hesaplanmıştır, ama Halifelik, İngiliz, Fransız ve Rus diplomasileri karşısında pek işe yaramamıştır, toprak ve mülk bölünme aşamasına gelmiştir.

Bu dönemde çok ilginç bir gelişme yaşanmıştır, ama bildiğim kadarıyla bu konuya Cumhuriyet tarihi içinde ya çok az, ya da hiç değinilmemiştir. Her ne halse benden yazması ve anımsatması... Bu gelişme şöyledir: 1800'lerden itibaren Mecelle'ye karşı olan tarikat, tekke ve zaviyelerde eğitim görmüş olan bazı Kürt asıllı din adamları (Sünni) Osmanlı'daki Arapların aksine Hilâfet'in öne çıkarılmasından çok hoşnut olmuşlar ve bu girişimin tarihsel Ümmet Birliğini yeniden sağlayabileceğini düşünmüşlerdir. Nedir ki İran'da yaşayan ve Kürtçe değil Farsça yazan Kürt asilli Şii inanca bağlı bazı Kürt din adamları da ne Hilâfet ne İmamet diyerek eski bir geleneği canlandırmışlar ve Şiilikten de farklı bir Ruhani (Spiritual) akıma angaje olmaya başlamışlardır. Bu yeniden canlandırılan akım, "Ehl-i Hakk" idi.

Ehl-i Hakk, ona mensup olanların inançlarına göre Hz. Ali döneminden beri vardı ama onu yeniden canlandıran ve Seküler bir boyut ekleyerek yeniden lanse eden Hacı Nimetullah (öl. 1919) adlı bir Kürt Aşiret Reisi oldu. Ondan sonra yakın döneme kadar Ehl-i Hakk, onun oğlu ve "Üstad" diye vasıflandırılmış olan Nur Ali Şah Elahi (1895-1975, Paris) tarafından yönlendirildi. Elahi'nin gerçek adı farklıydı ama o ayrı bir konudur. Bu yenileştirilmiş veya Elahi versiyonu Ehl-i Hakk, Budizm, Taoizim ve Hinduizm dâhil her büyük öğretiden bir takım izler taşıyan ezoterik bir yapılanmadır. Bir boyutuyla Bahailik ile, diğer boyutuyla da Yahudilikten alınma Sünnet ile İslam'dan alınma Namaz da vardır. Kutsal Kitaplarına "Zebul-e Hakikat" derler. İlâhiyat'ta (Divinity) kullanıldığı deyimle "Homodoxy" akımının içinde yer alır. Homodoxy, bir tür Spiritual uzlaşma, anlaşma, kabullenme

ve benimseyiş anlamlarında kullanılan teknik bir terimdir. Örneğin, Plato ile Aristo'nun üzerinde uyuştukları hususlar denildiğinde bu deyim kullanılır. Caferi/Şii geleneğiyle olan bağlantısında Ehl-i Hakk, sadece yedinci İmam'a kadar iner, on ikiye çıkmaz. Bol ritüelli, çok renkli ve çok yönlü ve ilginçtir ki müzik (daha doğrusu dini musiki) ağırlıklı hoş bir düşünce tarzıdır. Tarihte yüzden fazla benzeri olan Orta Doğu çıkışlı Spirituel akımlardan biri olmasına rağmen Kürt/Gorani geleneği içinde yeşertilmiş ilk Homodoxy'dir. Bu bakımdan önemsenmeli ve bu konuda araştırmalar yapılmalıdır. (Bildiğim kadarıyla Türkiye'de bir iki çalışma var ama bunlar yeterli değildir.) Elahi, kadim İran geleneğini (Mecusilik) İslam'ı, Yahudiliği ve Hristiyanlığı, Kürt töresel inançlarıyla bir araya getirerek syncretic bir anlayış geliştirmişti.

Çok dikkat çekicidir ki, Ehl-i Hakk, 1920'lerde Kürtler arasında bugün bile pek rağbet bulmayan bir girişime öncülük etmişti. Bu, Kürt kız çocuklarının da erkek evlatlar gibi okutulması meselesiydi. Ehl-i Hakk bu görüşü Sultan Abdülhamid'in Halife olarak kız çocuklarının eğitilmesi gerektiği yönünde yaptığı tavsiyelerden esinlenerek benimsemişti. Bu girişimi hayata geçirmek için de Elahi Ailesi'nin küçük kızı Melekcan Nemati'yi manevi dünyanın önderlerinden biri olarak atamıştı. Melekcan, 1906'da Ceyhunabad'da dünyaya gelmişti, Humeyni'den sonra İran'dan ayrıldı ve Paris'teki Ehl-i Hakk Dergâhı'na yerleşti ve 1993'te burada öldü. Nur Ali Şah Elahi'nin yazıları 1966'da Fransızcaya çevrilerek yayımlandı. Humeyni rejimi Ehl-i Hakk mensuplarını küstürmemek için bu aileden gelen Muhammed Mokri adlı bir bilim adamını kısa bir süre için de olsa Sovyetler Birliği'ne Büyükelçi olarak atadı. 1920'lerde bu yeni tip Ehl-i Hakk öğretisinden en çok etkilenmiş olan kişi günümüzdeki Kürt liderlerden Mesut Barzani'nin dedesi Ahmet Barzani olmuştu ve bir İngiliz gizli istihbarat raporunun bildirdiğine

göre aşırı heyecanla bağlandığı bu akımın etkisinde kalarak İslam dininden çıkmak istemişti. Ehl-i Hakk günümüzde başta Süleymaniye olmak üzere Kerkük ve çevresi ile İran Kürtleri arasında yaygındır.

Diyanet İşleri 1993 yılına kadar adından çok söz edilmeden ve öne çıkmadan görevlerini yerine getirmiştir. Bu yıl içinde 1. Din Şurası toplanmış (01.05.1993) ve çok önemli bazı kararlar alınmıştır. Bu Şura fikri Meshiyat ve Riyaset anlayışlarına çok yakındır. Bunu beş yıl sonra toplanan II. Din Şurası (23-27 Kasım, 1998), sonra da III. Din Şurası (24 Eylül, 2008) ve IV. Din Şurası (12-16 Ekim, 2009) izlemiştir. Nedir ki henüz tam ve kesinleşmiş bir teşkilat yasası olmayan Diyanet, Cumhuriyet'in yerleşik ve değiştirilmez nitelikte bir kurumu olmak görüntüsünü vermemektedir. Bu Şuralar ve diğer ülkelerin Diyanetleri'nin de katılımıyla yapılan toplantılar T.C. Devleti'nin Diyaneti'nin Türkiye'de ve dünyada gelecekte oynayacağı rolü belirleyecektir. Diyanet aynı zamanda uluslararası çok güçlü bir örgüt olmaya başlayan İKO'nun de (İslam Kalkınma Örgütü) destekçisi ve üyesidir.

Diyanet ile Hilâfet Türkiye'de sanki birbirlerinin karşıtıymış gibi ele alınmaktadırlar. Diyanet gerçekte yargı yetkisi olmaması kaydıyla Şeyhülislamlık kurumunun yerini doldurması amacıyla kurulmuştur. Diyanet mevcut statüsüyle ne tam anlamıyla Şeyhülislamlık yetkileriyle donatılmıştır, ne de Hilâfet'in manevi ağırlığına sahiptir. Ama Hilâfeti ortadan kaldırarak onun yerine kurulmuş bir kurum değildir. Çok ilginçtir ki, Hilâfet, 1924'ten bu yana Cumhuriyet Devleti'nde bir anlamda "Kabul Salonu'nda istirahat" eden değerli bir konuk statüsündedir. Ne tam anlamıyla ortadan kaldırılmıştır ne de tam olarak eski yetki, görev ve sorumluluklarına sahiptir. Buna göre Hilâfet;

a) Evet, ılga edilmiş (yeni hüküm eski hükmü ortadan

kaldırır) gibi durmaktadır ama gerçekte ılga edilmiş olan Mesahit'tir.

b) Hukuken ılga edilmiş olanın bir de Mulga (Terk) edilmesi gerekir ki o kurum tam anlamıyla ortadan kalkmış olsun. Bu yapılmamıştır. Yani ılga edilmiş ve/fakat belirli mülahazalarla mulga işlemi savsaklanmış, sonra da unuttu-rulmuştur.

c) Hilâfet bir Biat olduğu için ılga edilmiş olmasına rağmen Mulga edilmemiş olduğu için hiç bir şekilde "Biat Devri" de yapılamamıştır. Hilâfet rahmetli Menderes döneminde başta Suudiler, Irak ve Mısır olmak üzere Arap ülkeleri tarafından bizden ısrarla geri istenmiş ama Cumhuriyet Devleti ne hikmetse artık işine yaramadığını söylediği Hilâfeti (Laik olduğu için) bir türlü Araplara iade etmek istememiştir.

d) Hilâfet'in olmazsa olmaz önkoşullarından olan "Kutsal Emanetler" de hiç bir ülkeye iade edilmemiştir. Halen belki bazıları esrarengiz bir şekilde buharlaştırılmış olabilir ama esas parçalar şimdilik güvence altındadır. Anımsayanlar olacaktır, Peygamber'e ait Sakalı Şerif bir kaç yıl önce bir Arap ülkesine kaçırılmak istenmiş ancak havaalanında polisler tarafından yakalanmıştı.

e) Türkiye'de Cumhuriyet Devleti Laiktir ancak özellikle AKP Hükümeti döneminde Sekülerleşme hız kazanmıştır. Hilâfet de Seküler bir kurumdur. Nitekim Saltanat lağvedilmiş fakat Hilâfet kısa bir süre için de olsa Cumhuriyet ile birlikte varlığını sürdürmüştür. Önümüzdeki yıllarda ne olur bilinmez ama bir süre sonra Topkapı Sarayı'nın Kabul Salonu'nda (Kutsal Emanetler orada) ve TBMM'nin manevi şahsiyetinde "Mundernic" (içselleştirilmiş denilebilir) sayılarak, gün sayan Hilâfet, Çağdaş ve Seküler bir Kimlikle (Hüviyet) bir gün İslam Âleminde boy gösterirse hiç şaşırtıcı olmayacaktır. Kutsal Emanetler ve Hilâfet Biat devri ile bir Arap ülkesine devredilmedikçe Hilâfet ortadan kaldırılmış

sayılmaz. Unutulmasın ki bu devir işlemine karar verip vermemek de TBMM aracılığıyla Cumhuriyet Devleti'nin yetki alanı içindedir.

Şimdi gelelim tarafımdan başlatılan bir tartışmaya. Kısaca "Atatürk'ün Gizli Vasiyeti" diye kamuoyunda tanınan bu tartışma Hilâfet konusuyla ilgili olarak 10 Kasım 2004 tarihinde benim Akşam gazetesine verdiğim bir demeçle başlamıştı. O günden bu yana bir hayli dallanıp budaklandı. Şu günlerde İnternet'te 5000'den fazla yerde geçiyormuş! TBMM'ye de intikal etmiş olan bu tartışma Devlet Bakanı Cemil Çiçek tarafından yanıtlanmıştır. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin kalbi sayılan ama gerçekte hiç de öyle olmayan son günlerin en "in" mekânı 'Kozmik Oda'da sürdürülen araştırmalarda bu vasiyetin izlerine rastlanır mı, bilinmez. Her neyse, ben bu konuda Kenan Evren ile aramda geçen tartışma da dâhil görüşlerimi 26 Haziran tarihli Ardan Zentürk imzalı yazıda NOKTA Dergisi'nde açıklamıştım. Buyurun okuyun, kararı siz verin (Röportajın tek harfi bile değiştirilmemiştir.)

"Atatürk'ün vasiyetini saklamayın"

Atatürk 50 yıl sonra açıklanmak üzere bir vasiyet bıraktı mı, bırakmadı mı? Bu vasiyette hilâfete dair bir projesi var mıydı yok muydu? Devletin gizli belgelerine vakıf kimi devlet adamları bunu kabul ederken, kimisi reddediyor. İddiayı ortaya atan araştırmacı yazar Aytunç Altındal ise hâlâ kararlı...

Atatürk'ün gizli ve açıklanmayan bir vasiyeti olduğu, geçen hafta Türkiye'nin gündemine geldi. İddiaların sahibi yazar Aytunç Altındal'dı ve bu görüşünü 1981 yılında yazdığı bir kitapla ilk kez ülke gündeme taşımıştı. İddiaya göre Atatürk, ölümünden 50 yıl sonra açıklanmak üzere bir vasiyet bırakmıştı ve 400 sayfadan oluşan bu vasiyet genç Türkiye Cumhuriyeti'ne ilişkin siyasi, toplumsal ve tarihsel görüşleri içeriyordu. Vasiyette bulunduğu iddia edilen en çarpıcı nokta ise Mustafa Kemal Paşa'nın İslam devlet-

lerinin oluşturacağı bir konsey aracılığıyla hilâfet müessesesinin yeniden oluşturulması görüşüydü. Altındal'a göre 1988'de dolan bu süre vasiyeti okuyan Kenan Evren tarafından, toplumun bu görüşlere açık olmadığı gerekçesiyle açıklanmamış ve üzerine bir 25 yıllık daha yasak konmuştu. Kenan Evren bu iddiaları kesin olarak reddetti. İddialar üzerine İstanbul Bağımsız Milletvekili Emin Şirin, TBMM Başkanlığı'na bir soru önergesi verdi ve Adalet Bakanı Cemil Çiçek'in yanıtlamasını istedi. Bakan Çiçek, böyle gizli ve yasaklı vasiyet bulunmadığını, Ziraat Bankası'ndan getirtilen kasalara konulan belge ve eşyaların 1964 yılında Genelkurmay Başkanlığı Harp Dairesi ile Milli Eğitim Bakanlığı'na usulüne uygun şekilde devir ve teslim edildiğini açıkladı. Altındal ise "ben belgelerin usulüne uygun olarak devredilip edilmediğini sormuyorum: bu belgeler niye açıklanmıyor, diye soruyorum." diyor. Atatürk'ün siyasal, toplumsal ve tarihsel tasavvurlarını içeren belgelerin 1988'de Kenan Evren'e geldiğini Hereke Hâkimi Nurullah Aydın tarafından tutulan zapta göre de Evren'in evrakların bazılarını açıkladığını, kalanın üzerine de 25 yıl daha yasak koyduğunu savunan Altındal, 1989-1990 yıllarında Sabah Gazetesi'nde bunların defalarca yazıldığını, Nurullah Aydın'ın yazdığı raporun da yayımlandığını hatırlıyor.

1958'de Menderes'in de bu vasiyeti okuduğunu ve bir konuşmasında halka "İsterseniz siz Hilâfeti de getirirsiniz" dediğini vurgulayan Altındal "neden bunu söylüyor? Söylenmesinden bir süre sonra 27 Mayıs darbesi oldu ve idam edildi. Bunlar durup dururken söylenmiş, yapılmış şeyler değil... Emin Şirin "Aytunç Altındal bunu neden ortaya attı" diyor. Anlatayım..."

İngiliz diplomata dikkat

"6 Kasım 2004'te İngiltere Dışişleri Bakanlığından ve istihbaratından üst düzey bir diplomat Türkiye'ye sürpriz bir ziyaret yaptı, bazı temaslarda bulundu, Abdullah Gül'le de görüştü ve bir açıklama yaptı: "İslam âleminin artık bir halifeye ihtiyacı vardır ve Türkiye'de buna öncelik etmelidir." dedi.

10 Kasım 2004'te, dört gün sonra ben de bunu Akşam Gazetesi'nde "Atatürk'ün vasiyeti içinde bir Hilâfet Projesi var mıydı?" şeklinde anlattım. Mustafa Kemal Paşa'nın genç Türkiye Cumhuriyeti ile ilgili tasavvurları var; bunlar Ziraat Bankası'nda bir kasada saklanıyordu. Kasım 2004'te sorduğum zaman Evren'in cevabı şu oldu: "Öyle bir gizli vasiyet yok; fakat belgeler var, ben bu belgeleri okudum, yayımlanması gerekenler yayımlandı, olmayanlar kaldırıldı. Öyle mühim bir şey yok, Mustafa Kemal Paşa Fransız bir gazeteci ile bir gece geçirmiş, onları yazmış." SKY TV'de kendisine cevaben "Sayın Evren o kadar belge okumuş, aklında kala kala sadece bu kalmış, şaşırmadım, kendisi de çıplak kadın meraklısı bir ressam oldu başımıza" dedim.

Sonra Emin Şirin konuyu Meclis'e getirdi, Adalet Bakın Cemil Çiçek yazılı olarak cevapladı. Bakan "Bu belgeler 1934 yılında askeri arşive ve Milli Eğitim Bakanlığı'na usulüne uygun olarak devredilmiştir" diyor. Ben bu belgelerin usulüne uygun olarak devredilip devredilmediğini sormuyorum; bu belgeler niye açıklanmıyor diye soruyorum. Dolayısıyla soru "O belgelerde ne var?" Diyorlar ki "Belgelerin üzerinde 50 yıllık yasak yok, askere devredilmiş bilgilerin açıklanması gerekir. Bakan bilgilerin usulüne uygun olarak devredildiği konusunda bilgi veriyor, belgelerin ne olduğu konusunda bilgi vermiyor. Muhtemeldir ki, bu bilgiler Ziraat Bankası kasasında saklıdır; bu belgeler açıklansın. Bu çok önemli, neden önemli?

"ABD ve İngiltere'nin hilâfet projesi engellenmeli"

Çünkü ABD'nin ve İngiltere'nin bir hilâfet projesi var ve şu anda da Türkiye'de kendisinin halife olabileceği düşüncesinde insanlar var, bir tanesi de Amerika'da bunların... Mustafa Kemal Paşa'nın Nutuk'ta da yer alan bir tasavvuru var. Diyor ki "Günümüzde (1920'lerden söz ediyor) 3 tane Müslüman ülke var, Türkiye, İran ve Afganistan... İleride bu sayı 45-50'ye çıkar, o zaman Müslüman devletler bir araya gelirler ve 5 devletten olu-

şan bir dış konsey kurarlar ve bu konsey büyük millet meclisleri aracılığıyla, rotasyon usulüyle hilâfeti temsil eder" projesi bu... Bugün ABD'de diyor ki "Hilâfet devletler nezdinde olursa İslam ülkeleri güçlenir, bir şahsı halife etmekle bunu yürütmek lazım." İngiltere'nin de isteği bu...

Adamlarından birini halife diye yutturabilirlerse onunla anlaşarak işleri götürecekler. Hâlbuki İslam ülkeleri birliğinin dış konseyi olursa götüremeyecekler. Melese burada. Ben bir şahsa binaen hilâfet kurulmasına karşıyım; zaten cumhuriyet ilan etmeniz için saltanatı kaldırmanız lazım.

Cumhuriyet saltanatın alternatifidir. Ama hilâfet başka bir olay... Zaten Mustafa Kemal Paşa da 1922 yılının Kasım ayında Meclis'te yaptığı saltanat ve hilâfet konulu konuşmasında saltanatı eleştiriyor, hilâfeti övüyor. Bunun belgelerini 1981'de eski Türkçe yayımladım. ABD'nin büyük Ortadoğu projesinde bir yandan Fener Patriği'nin ekümenik yapılması var; bir yandan da Türkiye'nin hilâfeti ve halife olarak kendi adamlarını getirme konusu var.

"İlerde güçlenirsek neden olmasın"

Bunun önünü kesmek için diyorum ki, Mustafa Kemal Paşa'nın bir tasavvuru vardı; bu maalesef bugüne kadar konuşulup tartışılmadı. Hilâfetin kaldırıldığı günden bu yana söz konusu tartışma var. O günlerdeki kanunlarımızda "Hilâfet büyük millet meclisinin nezdinde temsil ediliyor" deniyor. 1924'te hilâfet kaldırılırken yabancı devletlerle girilen mali ilişkilerde "İslam'ın halifesi bunlara el açtı" dedirtmeme düşüncesi rol oynadı. İleride güçlendiğimizde niçin olmasın diye bir görüş var.

"Ekümenik olursa bileri de halifelik ister"

Avrupa Birliği hayali bitti, o iş yattı. Yıllardır bunun hiç olma-

yacağını hatta imtiyazlı ortaklık bile verilmeyeceğini anlatıyorum. Türkiye'nin yeni birlikteliklere ihtiyacı var. Bu noktada Mustafa Kemal Paşa'nın tezi tartışılır; beğenilir beğenilmez kurulmuş bir G8 var. AB hayali yerine G8 ve İslam Kalkınma Örgütü'nün de başkanlığında yeni arayışlara gidilebilir.

Belgelerin açıklanmasını, hilâfet konusunun da Mustafa Kemal Paşa'nın çizdiği şekilde tartışılmasını ve ABD ve İngiltere'ye de şahıs bazında bir hilâfet kurdurma imkânının ortadan kaldırılmasını istiyorum. Ekümenliğe karşı çıkışımın nedeni bu... Çünkü 'eğer papaz ekümenik oluyorsa, ben de halife olurum' diyecekler bulunur."

Nokta Dergisi / 26 Haziran 2005

BELGE

hilafet ve saltanat meselesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi
Gazi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin Nutukları

Meclisin 1 Teşrinsani 1338 tarihinde mün'akit yüzotuzuncu içtimaının birinci celsesinde irat edilmiştir 1341/1338

☪*

خلافت و سلطنت مسئلہ سی

مقدمہ

تورکیا بیوك ملت مجلسی رئیسی غازی مصطفی کمال پاشا حضرتلرینك نطقلری

مجلسك ۱ تشرین ثانی ۱۳۳۸ تاریخنده منعقد بوزاونجی اجتماعنك بر نجی جلسه سنده ایراد ایدلمشدر

۱۳٤۱
۱۹۲۳

انقره ـ تورکیا بیوك ملت مجلسی مطبعه سی

☪*

تورکیا بیوك ملت مجلسی رئیسی غازی مصطفی کمال پاشا حضرتلرینك خلافت و سلطنت مسئله سی حقنده مجلسك ۱ تشرین ثانی ۱۳۳۸ تاریخنده منعقد بوزاونجی اجتماعنك بر نجی جلسه سنده هیئت عمومیه یه ایراد بیورمش اولدقلری نطقدر

آرقداشلر ! استانبولده غیر مشروع بر صفتی شخصیه عطف ایدن توفیق پاشا اولا خصوصی و محرم اولهرق اردولریکزك باش قوماندانه ، متعاقباً اونی ژورنال ایدن ملرزده آجیق بر تلغرافنامه ایله مجلس عالیه مراجعتده بولندی . دقت بیوریلیرسه کان تلغرافنامه ایله افکار عمومیهٔ اسلامیه تشویش ایدلك ایسته نیور .

بو تلغرافنامه دمکی ذهنیت استقلالزی اعدا یه جالیشان دشمنلریمزه قارشی دعوای مقدسمزی مدافعه ده فعلاً و حقوقاً موفقیتلره مظهر اولان حکومت ملیه مزی دوچار ضعف ایتمکه معطوفدر . مما و منطقدن عاری اولان بو تلغرافنامه نك محتویاتی ، مجلس عالیکزك

A Ç I K L A M A

Milli Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasından sonra, Batılı emperyalist güçler İstanbul ve Ankara hükümetlerini ayrı ayrı çağırarak —sanki iki hükümet varmışcasına— barış konferansı toplamak istediler. İstanbul'da hâlâ Başbakan sayılan Tevfik Paşa, bu fırsattan yararlanarak Ankara'ya iki telgraf çekti. İlkinde kendilerinin «hilâfet hamisi» oldukları, ikincisindeyse, «İslam'ın temsilcisi» oldukları vurgulamıyordu. (1/17.10.1338; 2/20.10.1338) Tevfik Paşa'nın telgrafları TBMM'nde uzun tartışmalara yol açtı. Üç ayrı grup belirginleşti. Birinci grup Lazistan Mebusu Osman; Ziya Hurşit, Bayezit Mebusu Dr. Refik; Ertuğrul Mebusu Necip; Antalya Mebusu Rasih Beylerin önderliğindeydi ve esasta Saltanat'ın kaldırılmasına karşı çıkıyordu. İkinci grup, Saltanat Makamı'nın cezalandırılması gerektiği görüşündeydi. İstanbul Mebusu Neşet ve Adana Mebusu Zekai Beyler, Saltanat'ın «vicdanı millet» tarafından mahkum edildiğini söylerken, Diyarbakır Mebusu Hacı Şükrü, Şeriat açısından bu mahkumiyete taraftardı. Üçüncü grup, Rıza Nur, Abdülkadir Kemali, Şeyh Fikri, Yunus Nadi, Kazım Karabekir, Dr. Adnan Adıvar, Hamdullah Suphi ve Mustafa Kemal ile diğerlerinden oluşuyordu. Bu grup meseleyi esastan çözümlemek istiyordu. Nedir ki, tüm tartışmalar Saltanat ile Hilafet'in ayrılıp ayrılamayacağı hususunda düğümleniyordu.

Bu kritik durumda M. Kemal, ilkin 31 teşrinievvel (ekim) 1338/1922 günü Müdafaayı Hukuk grubu toplantısında, sonra da, 1/teşrinisani (kasım)/1338/1922 tarihli meclis oturumunda «çok önemli» iki konuşma yaptı Tamamını aynen ve dilini hiç değiştirmeden yayınladığımız bu nutuk M. Kemal'in 1/kasım/1922/1338'de Meclis'in 130. toplantısının 1. celsesinde yaptığı konuşmadır. Dilinde hiç bir değişiklik yapmayışımızın nedeni her tür anlam kaymasını önlemek isteğimizdir. Ne yazık ki genç kuşaklar bu konuşmayı tam kavrayamayacaklar. Biraz yardımcı olabileceği inancıyla kısa bir sözlük ekledik. Belki yararı olur.

Bu nutkun bizce önemi şu hususlardır:

a) M. Kemal, İslamiyet'i nasıl değerlendirmektedir?

b) M. Kemal, Türklüğü nasıl değerlendirmektedir? Buna bağlı olarak, M. Kemal «Türklerin Babası» olarak kimi görmektedir?

c) M. Kemal'in «tarih bilinci» ve tarihi yorumlayışı nasıldır?

d) M. Kemal'e göre Saltanat ve Hilafet ayrımının gerekçeleri neierdi?

Özetle bu hususlarda ilk elden bilgi sunan bu önemli belge, umarız, bazı tartışmalara ışık tutar.

SÜREÇ

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisi Gazi Mustafa Kemal Paşa hazretlerinin hilafet ve saltanat meselesi hakkında Meclis'in 1 Teşrinisani 1338 tarihinde mün'akit yüz otuzuncu içtimaının birinci celsesinde hey'eti umumiyede irad buyurdukları nutuk.

Arkadaşlar! İstanbul'da gayri meşru bir sıfatı şahsına atfeden Tevfik Paşa evvelâ hususi ve mahrem olarak ordularınızın Başkumandanına, müteakiben O'nu jurnal eder tarzda açık bir telgrafname ile meclisi âliye müracaatte bulundu. Dikkat buyurulursa gelen telgrafname ile efkârı umumiyei islameye teşviş edilmek isteniyor.

Bu telgrafnamedeki zihniyet istiklalimizi imhaya çalışan düşmanlarımıza karşı davayı mukaddesimizi müdafaada fiilen ve hukuken muvaffakiyetlere mazhar olan hükümeti milliyemizi duçarı zaaf etmiye mâtuftur. Mânâ ve mantıktan âri olan bu telgrafnamenin muhteviyatı, meclisi âlinizin mevcudiyetile tahakkuk eden bir şekli, bir hakikati tekrar mevzuubahis etmemizi istilzam eyledi. Şekli idaremizde mündemiç bulunan hakikat, Türkiye halkının mukadderatına bilfiil ve bizzat vaz'iyet olması, hakimiyyeti milliyesi, saltanatı milliyesini üç seneden beri kendi elinde bulundurarak davayı mukaddesini müdafaa etmekte bulunmasıdır.

Bu hakikatın tecellisi, bir bâtılın zevalini mûcib oldu. Bu batıl, gayrı meşru, gayri makul olan şey, bir milletin hukuku hakimiyet ve saltanatının bir şahıs uhdesinde temsil edilmesine müsaade edilmesi idi. Bu nokta üzerinde bütün milletin ve arzuyu millete teb'an millet vekillerinden terekküp eden hey'eti celilenizin tabii surette vermiş olduğu kararı, bir çok def'alar, bir çok arkadaşlarımızın muhtelif vesilelerle ifade etmiş olmalarına rağmen ben de bir arkadaşınız sıfatile bu kürsüden aynı şeyi tekrar edeceğim. Beni beş, on dakika daha dinlemek lütfunda bulunmanızı rica ediyorum. (Hay hay sesleri).

Arkadaşlar! tavzihi hakikat için hep beraber Türk tarihi ve İslam tarihi üzerinde kısa ve seri bir nazar geçirmeye muvafakat buyurur musunuz?

Efendiler! Bu dünyayı beşeriyette asgari

8

yüz milyonu mütecaviz nüfustan mürekkep bir Türk milleti azimesi vardır, ve bu milletin sahayı arzdaki vüs'atı nisbetinde sahai tarihde de bir derinliği vardır.

Efendiler! Bu umku isterseniz iki mikyasta ölçelim; birinci vahidi kıyasi, edvarı kablettarihiyyeye ait mikyastır. Bu mikyasa göre Türk milletinin ceddi âlâsı olan Türk namındaki insan, ikinci ebbülbeşer Nuh aleyhüsselamın oğlu Yasef'in oğlu olan zattır. Tarih devrinin tedariki vesaikte pek müsamahakâr olan ilk safhalarına biz de müsamaha edelim; fakat en bariz ve en kat'i ve en maddi delâili tarihiyeye istinaden beyan edebiliriz ki: Türkler onbeş asır evvel Asya'nın göbeğinde muazzam devletler teşkil etmiş ve insanlığın her türlü kabiliyetine tecelligâh olmuş bir unsurdur. Sefirlerini Çin'e gönderen ve Bizans'ın sefirlerini kabul eden bu Türk devleti ecdadımız olan Türk milletinin teşkil eylediği bir devlet idi.

Efendiler! Yine mâlûmdur ki: Dünya yüzünde yüz milyonluk bir Arap kitlesi vardır ve bunların Asyai kısmı ceziretül'arap'da mütekâsif olarak arzı mevcudiyet eder. Mazharı nübüvvet ve risalet olan fahri âlem efendimiz bu kitlei arap içinde, Mekke'de dünyaya gelmiş bir vücudu mübarek idi.

Ey arkadaşlar! Tanrı birdir, büyüktür. Adâtı ilâhiyenin tecelliyatına bakarak diyebiliriz ki: insanlar iki sınıfta, iki devirde mütalaa olunabilir. İlk devir, beşeriyyetin sebavet ve şebabet devridir. İkinci devir, beşeriyyetin rüşt ve kemâl devridir. Beşeriyet birinci devrede tıpkı bir çocuk gibi, tıpkı bir genç gibi yakından ve maddi vasıtalarla kendisile iştigal eylemeyi istilzam eder. Allah, kullarının lâzım olan nokta'i tekemmüle vüsulüne kadar içlerinden vasıtalarla dahi kullarile iştigali lâzimei uluhiyetten addeylemiştir. Onlara hazreti Âdem aleyhüsselâmdan itibaren mazbut ve gayrı mazbut ve namütenahi denecek kadar çok nebiler, peygamberler ve resuller göndermiştir. Fakat Peygamberimiz vasıtasile en son hakayıkı diniye ve medenniyei verdikten sonra artık beşeriyyet ile bilvasıta temasta bulunmıya lüzum görmemiştir; beşeriyyetin derecei idrâk, tenevvür ve tekemmülü her kulun doğrudan doğruya ilhamatı ilahiye ile temas kabiliyetine vasıl olduğunu kabul buyurmuştur ve bu sebepledir ki Cenabı peygamber, hâtimül'enbiya olmuştur ve kitabı, kitabül'ekmeldir.

Son peygamber olan Muhammet Mustafa Sallallâhü aleyhi vesselem (1394) senei rûmi Nisan içinde rebiül'evvel ayının 12 nci pazartesi gecesi sabaha doğru tan yeri ağarır iken doğdu, gün doğmadan...

Refik Bey (Konya) — Ne güzel bir tesadüf!

Mustafa Kemal Paşa hazretleri (devamla) — Bugün o gündür. İnşallâh bu hayırlı tesadüftür. (İnşaallah sesleri). Filhakika arabi tarih ile bu akşam yevmi veladetin senei devriyesine tesadüf ediyor.

Hazreti Muhammet eyyamı sebavet ve şebabeti geçirdi. Fakat henüz peygamber olmadı. Yüzü nurani, sözü ruhani, rüştü rüyette bi bedel, sözünde sadık ve halm ve mürvetçe saire faik olan Muhammet Mustafa, evvelâ bu evsafı mahsusa ve mütemayizesile kabilesi içinde (Muhammedül'emin) oldu.

Muhammet Mustafa peygamber olmadan evvel kavminin muhabbetine, hürmetine, itimadına mazhar oldu. Ondan sonra ancak kırk yaşında nübüvvet ve (43) yaşında risalet geldi. Fahri âlem efendimiz nâmütenahi tehlikeler içinde, bi pâyân mihnetler ve meşakkatler kârşısında (20) sene çalıştı ve dini islâmı tesise ait vazifei peygamberisini ifaya muvaffak olduktan sonra vâsılı âlâyı aleyyin oldu. Kendisinin mazharı irşadâtı olan bütün müslimin ve bilhassa eshabı güzin bir çok gözyaşları döktüler. Fakat muktazayı beşeriyyet olan bu hâl teessürün bi faide olduğunu derhal idrak eden erbabı fetanet Peygamberin arkasından ağlamak değil, mesalihi ümmeti bir an evvel hüsnü temşiyete mazhar edecek tedbir almak kanaatile toplandılar. Resulü Ekreme halife olacak bir emîr intihabı mevzuu bahis edildi. Zâti risaletpenâhi yârıgârı olan hazreti Ebubekir'den şahsen çok hoşlanırdı ve enfası veepsinni yaşarken Ebubekir'in kendisine halef olması muvafık olacağını muhtelif tarzlarda işaret dahi buyurmuşlardır. Buna nazaran toplanıp resmen bir intihap yapmaktan başka bir iş kalmamış olduğuna hükmolunabilirdi.

Halbuki bu intihap keyfiyeti o kadar basit olmadı. Bilakis mes'ele çok müzakerelere, çok münakaşalara ve çok esaslı ihtilaflara maruz kaldı. Emri intihapta mühim olarak üç muhtelif noktai nazar tebarüz etti. Bu noktai nazarlardan birisi mâkâmı hilâfete istihkak, mesalihi ümmeti rüyyet edebilmek için lâzım olan kudret ve kifayetin kaide ittihazı idi. Buna nazaran makamı hilafet en kuvvetli ve en nüfuzlu ve en reşit kavmin olacaktı. Bu noktai nazar Cumhuru sehabenin idi.

İkinci noktai nazar, o güne kadar nusreti islama hizmet eden kavmin hilâfete müstehak addedilmesi idi. Bu, ensarın noktai nazarı idi.

Üçüncü fikir ise kuvveti karabeti istilzam

etti. Bu da Haşimilerin noktai nazarı idi.

Bu üç noktai nazardan ittifakı ârâ ile birini tercih etmek ve emri intihabı ittaç eylemek mümkün olamadı. En nihayet teşettüt ve fitretin derhal önüne geçmek lüzumuna kâni olan hazreti Ömer'in tesirile hazreti Ebubekir'e biat olundu. Görülüyor ki ilk halifenin intihabında temayülati umumiyenin tabii temerküzünden ziyade şahsi tesir, tesbiti şekil etmiştir.

Efendiler! Bu muhalefet ve münakaşatın nabimahal olduğunu zannetmiyelim. Hakikaten emrü hilâfet, mileli islamiyece en büyük bir maslahattır. Çünki efendiler! hilafeti nebeviyye, ehli islam arasında rabıta olan bir emarettir. Emaret ise, Cenabı hakkın bir sır ve hikmetidir ki teessüsü, daima satvet ve kuvvet ile meşruttur ve andan maksat aslı da def'i fesad ve hıfzı asayiş bilâdı tanzimi umuru cihad ile mesalihi ammeyi hüsnü tanzim ve tesviyeden ibarettir. Bu dahi ancak satvet ve kuvvete menuttur. Âdetullah bu veçhile cârî olagelmiştir.

Buna nazaran yukarıda izah ettiğim üç muhtelif noktai nazardan birincinin —ki kuvveti ve nüfuzu olan kavmin, milletin varisi hilafet olması noktası idi— diğer noktai nazara müreccah ve galip olması tabiidir ve Hazreti Ebubekir'in bittesir makamı hilâfeti işgal etmesi isabet oldu. İşte bu suretle, zamanı saadetten sonra hilafet unvanı ile bir emareti islamiye teşekkül etti.

Fakat efendiler! Peygamberin vefatı ile derhal her tarafta irtidat başladı, irtica başladı, isyan başladı. Hazreti Ebubekir bunları bertaraf etti. Vaziyete hâkim oldu. Bir taraftan da tevsii hududu emareti islamiyeye tevessül eyledi. Ebubekir'in son demlerine yaklaşınca kendi intihabındaki müşkülatı tahattur etti ve Hazreti Ömer'i vasiyetname ile bizzat intihap ve millete takdim eyledi.

Hazreti Ömer'in zamanı hilafetinde memaliki islâmiye fevkalâde denecek derecede sür'atle tevsi etti. Servet çoğaldı. Halbuki; bir milletin içinde servet ve gına hususlu beynelnas arazi dünyeviyenin hüdusunu ve bu da ihtilal ve fitnenin zuhurunu bais olmak bu alemi gün ve fesadın muktezai ahvalindendir. İşte bu nokta hazreti Ömer'in zihnini tahdiş ediyordu. Bir de hazreti Ömer tahattur ediyor idi ki resulu ekrem, mahremi esrarı olan havassı eshabına şunu demişdi: «ümmeti düşmanlarına galebe edecek Mekke, Yemen, Kudüs ve Şam'ı fethedecek, Kayserin hazinelerini taksim eyleyeceklir. Ve fakat ondan sonra aralarında fitne ve ihtilal ve nefsaniyetler hâdis olarak mülûku salife mesleğine gideceklerdir.»

Hazreti Ömer bir gün Hazife ibni Yeman rızaullah anh hazretlerine deniz gibi temevvüç edecek fitneyi sorduğu zaman aldığı cevapta «senin için andan beis yok. Senin zamanınla anın arasında kapalı bir kapı vardır,» dedi.

Hazreti Ömer sordu:

— Bu kapı kırılacak mı? Yoksa açılacak mı?

Hazife «Kırılacak!» dedi.

Hazreti Ömer «Öyle ise artık kapanmaz» dedi. Ve ezhar teessüf etti. Hakikaten kapı kırılmak mukadderdi. Çünkü memaliki islamiye vus'at bulmuştu, iş çoğalmıştı. Bu şekli emaret ve bu tarz idare ile her yerde adaleti kâmile icrası müşkül olmuştu. Hazreti Ömer bunu idrak ediyor ve sıkılıyor ve Allahına yalvararak diyordu ki:

— Ya Rab! Ruhumu kabzet!

Ömer bir gün ağlarken soruldu. «Nasıl ağlamayayım. Fırat kenarında bir oğlak zayi olsa korkarım ki Ömerden sorulur.» diye cevap verdi.

Evet; Hazreti Ömer (Rızaullahül'anh) artık hilafet ünvanı altındaki tarzı emaretin bir devlet idaresine nâ kâfi olduğunu bir zatın kendi faziletinde, kendi kudretinde ve hatta kendi mehabetinde olsa dahi bir devletin idaresine nâ kâfi olduğunu bütün manayı şamilile idrak eylemişti. Hatta, bu endişe ile idi ki Ömer kendinden sonra artık bir halife düşünemez oldu. Kendisine oğlunu tavsiye ettikleri zaman «bir haneden bir kurban yetişir» dedi. Abdurrahman bin Avf'ı çağırdı: «Ben seni veliaht eylemek istiyorum.» dedi. O da: «Bana kabul et deyu rey ve nasihat eylermisin?» dedikde Ömer: «edemem ya rab!» dedi. Abdurrahman, «vallah ben de ebediyyen bu işe giremem» dedi. En nihayet Ömer, en makul noktaya temas etti. Emaret, devlet ve millet işini meşverete havale etti. Ömer'den sonra eshabı şûrâ ve bütün halk mescidi lebalep doldurdu. Ve orada bazı şayanı dikkat vaziyetlerle yine idarei ümmeti, intihap ettikleri bir halifeye tevdi ettiler.

Hazreti Osman halife oldu. Fakat kırılmaya mahkûm olan kapı artık kırılmıştı. Memaliki islâmiyyenin her tarafında bin türlü kilû kaal ve ademi hoşnidi başladı. Zavallı Osman, âciz ve nâciz bir vaziyete düştü. O kadar ki Şam valisi Muaviye, onun hayatını muhafaza etmek için nezdi himayetkârisine davet etti. Buna muvafakat edemiyen, Hazreti Osman'a tarafı velayetpenahiden muhafazai nefsi için asker göndermeyi teklif etti. Bunların hiç birisine meydan kalmadı. Her tarafta isyan eden muhtelif mıntıkalar halkı Medine'de evinin için-

de Hazreti Osman'ı tahtı muhasaraya aldı. Ve zevcei muhteremesinin yanında şehit etti.

Bir çok gürültülü ve kanlı vekayiden sonra Hazreti Ali (Keremüllahülvecih) makamı hilafete getirildi. Tekrar edelim ki kapı kırılmıştı. Aynı ırktan olmakla beraber Irak başka bir şey, Yemen başka bir şey, Suriye başka bir şey ve hatta Hicaziye de bambaşka bir şeydi. Hicaz'da bir halife, Suriye'de kuvvete istinat eden bir vali ile Safin'de karşı karşıya gelmiye mecbur oldu. Muaviye, Hazreti Ali (Keremüllahülvecih)'nin hilafetini tanımıyor ve bil'akis onu hünu Osman ile itham eyliyordu.

Vazifesi âlemi islâmda ahkâmı Kur'aniyenin temini tatbikatından ibaret olan halife, mızraklarına musahifi şerife geçirilmiş Emevi ordusunun karşısında muharebeyi kat'a mecbur oldu. Bizzarur tarafeyn hakemlerinin vereceği hükme tabiiyyete söz verdi.

Muaviye'nin murahhası Ömer ibnil'âs ile Hazreti Ömer'in murahhası Ebülmusa el şiiri tahkimnameyi tanzim için karşı karşıya geldikleri zaman, hazreti Ali hazır bulunuyordu. (Emirülmüminin Ali ile Muaviye arasında tahkimnamedir) diye yazılan cümleye derhal Muaviye'nin murahhası itiraz etti ve dedi ki:

(O Emirülmüminin kelimesini oradan kaldır. Sen yalnız emrinde bulunanların emiri olabilirsin. Şam ahalisinin emiri değilsin.)

Hazreti Ali, isminin başındaki sıfatının kaldırılmasına muvafakat etti. Bundan sonra iki taraf murahhasının yekdiğerine karşı kullandığı adi hile cümlece malumdur. Bunda muvaffak olan Ömer ibnül'âs Muaviye'ye hilafetini tebşir etti.

Diğer taraftan Hazreti Ali de hükkâmın hükmüne sadık kalacağına söz verdiği halde biraz tereddüdü müteakip icrayı hilafete devam etti. Görülüyor ki: Resulullah'ın vefatından yirmi beş sene kadar kalil bir zaman sonra alemi islâmiyyet içinde, İslam'ın en büyük zevatından ikisi karşı karşıya iddiayı hilafetle arkalarından sürükledikleri aynı din ve aynı ırktaki insanları kan içinde bırakmakta beis görmediler. En nihayet hilesinde muvaffak olanı, saf ve nezih olanını mağlup ve evlad ve ayalini mahvı perişan eyledi. Ve bu suretle hilafet unvanı altındaki emareti islâmiyeyi yine hilafet unvanı altında saltanatı islamiyeye tahvil etti.

Saltanatı Emeviyye, büyük istilalar yapmakla beraber baştan nihayete kadar hunin ve elim vekayi ile ancak doksan seneyi doldurabilmiş ve hicretin 132 nci senesinde Arap milleti selâtini Emeviyeyi başlarından atmış ve yerine başka nâmda bir devlet teessüs eylemiştir. Bu devlete devleti Abbasiye ve devletin re'sikârında bulunan insanlara da Halife derlerdi.

Merkezi faaliyeti Irak'da bulunan hilafeti Abbasiyenin mevcudiyetine rağmen Endülüs'te dahi (Halifetül Resulullâh) ve (Emirül müminin) unvanlarile asırlarca saltanat sürmüş hükümdarlar mevcut idi. Beyanatıma mukaddeme olarak izah etmiştim ki: bundan (1500) sene evvel, yani hicreti nebeviden iki buçuk asır evvel Orta Asya'da muazzam bir Türk devleti mevcut idi. Kabiel islâm mevcut olan bu devletlerin sahibi Türkler bundan (1000) sene evvel İslamı kabul ettiler. Evvela şarka doğru tevsii memalik ederek Çin hududuna kadar icrayı nüfuz eylediler. Hülefayı Abbasiye zamanında da bu civanmert Türkler, asalet ve şecaatle benâm olan Türkler, asker olarak Suriye'ye, Irak'a kadar geldiler. Hulefai Abbasiyenin tahtı idaresinde bulunan bu yerlerde iktisabı nüfuz eylediler. En yüksek idare ve emir ve kumanda makamatına irtika eylediler. Dördüncü asrı hicride idi ki Selçuk hükûmeti namı altında muazzam bir Türk devleti teşekkül etti. Bu devletin namı altında icrayı faaliyet eden Türkler, bir taraftan Kafkasya'ya diğer taraftan cenuba, İran ve Irak'a ve Suriye'ye ve garbe, Anadolu'ya nüfuz eyledi. Bağdad'da oturan hulefayı Abbasiye bu Türk devleti muazzamasının dairei nüfuzuna girmişti. Filhakika bu Türk devleti beşinci asır evasıtında Maveraünnehir, Şam ve Mısır'ı ve Anadolu kıt'asının çoğunu ve bir çok memaliki zaptla hududunu Kaşgar'dan ve Seyhun mecrasından Akdeniz'e ve Bahrıahmer ve Bahrı ummana kadar tevsi etti ve Bağdad'da bulunan hulefayı Abbasiyeyi yeddi ihtiyar ve idaresine aldı.

Bağdad'da, aynı merkezde Melikşah namında Türk hakimiyetini temsil eden bir zat ile halife namını taşıyan Muktedi Billâh yan yana oturdular ve akraba oldular.

Bu vaziyeti ve bu manzarayı biraz tahlil etmek isterim: Türk hakanı ki, muazzam bir Türk devletinin hakimiyet ve saltanatını temsil ediyor, temasında bir hilafet makamının ayrıca mahzuziyyetinde bir beis görmüyor. Eğer böyle bir mahzur görseydi zaten yeddi idaresine aldığı makamı ortadan kaldırmak ve o makama ait sıfat ve selahiyyatı kendi makamında memzuç bulundurmak mümkün idi. Hazreti Selim'in takriben beş asır sonra Mısır'da yaptığını eğer istese idi Melikşah daha o zaman Bağdad'da yapmış olurdu.

Müşrümileyhin belki yalnız düşündüğü bir şey var idiyse o da Türkiye Selçuk devletine

daha sadık ve makamı hilafete daha elyak diğer birinin halife muktediyülbillah'a halef olmasını temin idi.

Filhakika muktediyülbillah'ın veliahdı olan oğlunu azil ve onun yerine kendi torununu ikame için halifeyi tazyik etti. Melikşah ölmeseydi bu, böyle olacaktı.

Şimdi Efendiler! makamı hilâfet mahfuz olarak onun yanında hakimiyyet ve saltanatı milliye makamı ki (Türkiye Büyük Millet Meclisidir) elbette yan yana durur ve elbette Melikşah'ın makamı karşısında âciz ve nâçiz bir makam sahibi olmaktan daha âli bir tarzda bulunur; çünkü bugünkü Türkiye devletini temsil eden Türkiye Büyük Millet Meclisi'dir. Çünkü bütün Türkiye halkı, bütün kuvasile o makamı hilafetin istinatgâhı olmayı doğrudan doğruya yalnız vicdani ve dini bir vazife olarak taahhüt ve tekeffül ediyor.

Mütalaatı tarihiye silsilesi üzerinde bir kaç adım daha beraber atalım:

Bu adımlarımız, bizi bu günkü şekli idaremizin ne kadar tabii, ne kadar zarurî ve Türkiye için ve bütün alemi İslâm için ne kadar nâfi ve musip olduğu neticesine isâl edecektir.

Efendiler! Orta Asya'da devlet üstüne devlet teşkil etmiş olan Türkler, daha garbde İran Selçukileri ve Anadolu'da da Rum Selçukileri namı altında pek muazzam ve pek mütemeddin devletler teşkil etmişlerdir. Konya'da merkezi hükümetlerini tesis etmiş olan Rum Selçukluları, malumu âlileri olduğu üzre (699) senesine kadar muhafazai mevcudiyet eyliyorlar. Maruzu islam Türk devletleri icrayı faaliyet ederken Cengiz Han namındaki cihangir Karakurum'dan çıkarak (559) senesinde hudutlarını Çin denizine, Bahri Baltığa, Bahri siyaha kadar tevsi eyliyor. Cengiz'in torunu Hülâgû idi ki (656) senei hicriyesinde Bağdad'ı zaptederek halifei Abbasi Mu'tasım'ı idam ediyor ve bu suretle dünya yüzünde fiilen hilafete hâtime veriyor.

İrtihali fahrı âlemden sonra birinci halifei resul Ebubekir, ne dünyayı istemiş, ne de dünya ona teveccüh eylemişti. İkinci halife hazreti Ömer, hey'eti içtimaiyedeki temevvücatın gayrı kabili tevkif olduğu kanaatini hayatında yakinen idrak ederek muztaribül ruh olarak vefat etti.

Hazreti Osman'a gelince, mukadder olan tahacümat içinde kanını Kitabı Allah'a akıtarak terki dünya eyledi.

Hazreti Ali, hilafeti uhdesinde tekarrür ettiremekle ve ehli beyti Resulün hukukunu muhafaza edememek bedbahtile giryan oldu.

Emeviler, doksan seneden fazla hilafeti muhafaza edemediler. En nihayet nüfuzu hilafeti Bağdad surlarına kasra mecbur olan Abbasi halifelerinin sonuncusu Mu'tasımı evlâd ve ayalile ve sekiz yüz bin kişi Bağdad ahalisi ile beraber Hülâgû'ya kurban verdiler.

Hülefayı Abbasiyenin zaafını görmekle (Halifetül Resulullah) ve (Emirülmüminin) unvanlarını almış olan ve nüfüz hilafetleri Elhamra sarayının kapısından çıkarmamağa mahkûm kalan Endülüs'deki halifelerin de beşinci asrı hicri iptidaisindeki akibeti feciası malumdur.

Bağdad'da Hülâgû'nun ihdas eylediği vakai mühimme neticesinde Kürrei zemin üzerinde halife ve makamı hilafet mâ'dûm bir hale getiriliyor. Bundan üç sene sonra, yani (659) tarihi hicrisinde idi ki hulefayı Abbasiye neslinden Elmustansırbillah isminde bir zat Hülagû'dan kurtulup Mısır hükümetine iltica etti ve bu zat Mısır meliki tarafından halife tanındı. Bundan sonra on yedi zat halife unvanını haiz olarak ve fakat hiçbir selahiyeti, hiçbir tesir ve nüfuzu olmıyarak doğrudan doğruya Mısır hükümetinin himayesinde yekdiğerini istihlaf ile imrarı hayat eylemiştir.

Selçuki devletinin idaresinde teşettütü umumi hasıl olması üzerine Türkler (699) tarihi hicrisinde Selçuk devleti yerine Osmanlı devletini ihyai tesis eylediler.

Bu devletin ulularından Yavuz hazretlerinin (924) tarihi hicrisinde Mısır'ı zapt eylediği zaman orada idam eylediği Mısır hükümdarından başka, unvanı halife olan bir zat buldu. Halife sıfatının böyle bir şahsı âciz tarafından kullanılması âlemi İslâm için şeyn olduğuna şüphe etmediğinden o sıfatı Türkiye devletinin kuvvasına istinat ettirerek ihya ve alâ eylemek üzere aldı.

Efendiler! Osmanlı devleti ki (699) da teessüs etmişti. Hilafeti aldığı (924) tarihinden ancak elli sene sonrasına kadar tarihi cihanda devri itilâ denilen ve muvaffakiyatı mütemaliyye ve azime ile mâlî olan takriben üç asırlık bir devir yaşadı. Ondan sonra... ondan sonra efendiler; inhitat, inhitat başlıyor.

Efendiler! Devri inhitatın her safhası Türkiye devletinin hudutlarını biraz daha darlaştırıyor, Türk milletinin maddi ve manevî kuvvetlerini biraz daha fazla taksir ediyor, devletin istiklalini darbeliyor, arazi, servet, nüfûz ve haysiyyeti millet azamî bir sür'atle mahvı tebâh oluyor. Nihayet Âli Osman'ın otuz altıncı ve sonuncu padişahı Vahdettin'in devri saltanatında Türk milleti en derin hufrei esaretin

önüne getiriliyor.

Binlerce senelerden beri istiklâl mefhumunun timsali asîli olan Türk Milleti bir tekme ile bu hufrenin içine yuvarlanmak isteniyor... Fakat bu tekmeyi vurdurmak için bir hain, bişuur, bi idrak bir hain lâzımdı. Nasıl ki kanunen idamı lazım gelenlerin bile ipini çekmek için kalp ve vicdan ulviyeti insaniyeden mücerred bir mahluk aranır. İdam hükmünü verenlerin böyle âdi bir vasıtaya ihtiyaçları vardır. O kim olabilirdi?!..

Türkiye devletinin istiklaline hatime veren, Türkiye halkının hayatını, namusunu, şerefini imha eden, Türkiye'nin idam kararını ayağa kalkarak bütün endamile kabul etmek istidadında kim olabilirdi?!.. (Vahdeddin, Vahdeddin sedaları, gürültüler). Paşa hazretleri (devamla) —Maateessüf bu milletin hükümdar diye, sultan diye, padişah diye, halife diye başında bulundurduğu Vahdeddin!.. (Allah kahretsin sedaları). Vahdetin, bu hareketi denaatkâranesi ile yalnız kendinin layık olduğu bir muameleyi kabul etmiş olmakdan başka hiç bir şey yapmış olmadı.

Vahdeddin, bu hareketiyle kendini öldürdü ve temsil eylediği şekli idarenin indirasını zaruri kıldı. Fakat efendiler, millet hiç bir vakit bu hareketi hiyanetkâranenin kurbanı olmıya razı olamazdı. Çünkü millet, icabı teamül olarak başında bulunanın mahiyeti hareketini sühuletle idrak edecek rüşdü kabiliyette idi. Millet, tarihin vüzuhundan, asırlardan beri düçâr olduğu felaketlerin esbabını bir anda hülasa edebilecek hassasiyet ve intibahta idi. Millet, şahısların hırsı saltanat, hırsı tahakküm, hırsı istiladan başlayarak temini menfaat ve rahat ve tevsii sefahat ve rezalet, ibzal ve israfat gibi hasis maksatları için vasıta ve kuvvet olmak yüzünden kendi benliğini unutacak mertebede geçirdiği gafletlerin netayici elimesini derhal hülasa edebilecek rüşdü kemalde idi. Artık milletin en makul ve en meşru ve en insani selahiyyetini istimal etmek zamanı geldiğinde tereddi kalmamıştı.

Tarihi cihanda bir Cengiz, bir Selçuk, bir Osman devleti tesis eden ve bunların hepsini hadisat ile tecrübe eyleyen Türk milleti bu defa doğrudan doğruya kendi bir devlet tesis edecek bütün felaketlerin karşısında meftûr olduğu kabiliyet ve kudretle ahzı mevki etti. (Şiddetli alkışlar). Millet mukadderatını doğrudan doğruya eline aldı ve milli saltanat ve hakimiyetini bir şahısta değil, bütün efradı tarafından müntahap vekillerden terekküp eden bir meclisi âlide temsil etti. İşte o meclis, meclisi âliniz-dir; Türkiye Büyük Millet Meclisi'dir. Milletin saltanat ve hakimiyyet makamı yalnız ve ancak Türkiye Büyük Millet Meclisi'dir ve bu makamı hakimiyyetin hükümetine, Türkiye Büyük Millet Meclisi hükümeti derler. Bundan başka bir makamı saltanat, bundan başka bir hey'eti hükümet yoktur ve olamaz.

Kendine sıfatı hilafeti izafe eden bu mevkii şahıs münhedim olunca makamı hilafet ne olacaktır? suali varidi hatır olur.

Efendiler! Hülefayı Abbasiye devrinde Bağdat'ta ve ondan sonra Mısır'da hilafet makamının, asırlarca müddet saltanat makamile yanyana ve fakat ayrı ayrı bulunduğunu gördük. Bugün dahi saltanat ve hakimiyyet makamile makamı hilafetin yan yana bulunabilmesi en tabii hâlâttandır. Şu farkla ki: Bağdad'da ve Mısır'da saltanat makamında bir şahıs oturuyordu. Türkiye'de o makamda aslolan milletin kendisi oturuyor.

Makamı hilafette dahi Bağdad ve Mısır'da olduğu gibi bi kudret veya mülteci bir şahıs âciz değil, istinatgâhı Türkiye devleti olan bir şahıs âli oturacaktır.

Bu suretle bir taraftan Türkiye halkı asri bir devleti mutemeddine halinde her gün daha rasin olacak, her gün daha mes'ut ve müreffeh olacak, her gün daha çok insanlığını ve benliğini anlıyacak, eşhasın hiyaneti tehlikesine kendisini maruz bulundurmayacak ve diğer taraftan makamı hilafette bütün âlemi islâmın ruh ve vicdanının ve imamının noktai rabıtası, kulübü islamiyenin bâdii inşirahı olabilecek bir izzeti ulviyette tecelli edecektir.

Efendiler! Türkiye devletinin, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve O'nun hükümeti mefhumlarının millet ve memleketimiz için ne kadar kuvvet ve feyz ve halâsı saadet vaat ettiğini izaha lüzum göremem. Üç senelik tecaribi fi'liye ve bunun semeratı mes'udesi kafi fikir verebilir itikadındayım. Bundan sonra makamı hilafetin dahi Türkiye devleti için ve bütün âlemi islâm için ne kadar feyizkâr olacağını da istikbal bütün vüzuhuyla gösterecektir. (İnşallah sesleri).

Türk ve İslâm Türkiye devleti bu iki saadetin tecelli ve tezahürüne menba ve menşe olmakla dünyanın en bahtiyar bir devleti olacaktır. (İnşaallah sedaları).

Bu maruzat ve izahatıma nihayet vermek için hey'eti âliyenize şunu arzedeyim ki bütün rüfekamın mevzuu bahis olan mes'elenin esasında tamamen müttehit ve müttefik olduğunu, büyük bir kanaati vicdaniye ve muhakemei fikriyye ile beraber olduğunu görüyorum.

13

Bu hâl milletimizin cidden teşekkürünü mucip bir haldir. Hey'eti celilenizin nâ mütenahi takdirat ve tebrikatını istilzam eden bir hakkıdır. Deminden mufassal bir takrir okunmuştu, şimdi okunan bir iki takrir daha var. Her üçünün muhteviyatı, arzettiğim gibi nukatı esasiyede birdir. Binaen aleyh; yapılacak şey, bu üçünü daha sarih ve daha güzel bir tarzda tesbit etmek ve hey'eti celilenizin rey'i kat'isine iktiran ettirerek bir an evvel ilân etmek ve bu sayede bütün düşmanlarımızın aleyhimizde aldığı tedbirlere mâni olmaktır. (şiddetli alkışlar).

SÖZLÜK

— B —

Benâm : adlı, ünlü
Bilâd : şehirler
Bipâyân : sınırsız, sonsuz, tükenmez

— E —

Edvarı Kabiettarihiye : tarihten evvelki devirler
Emaret : emirlik
Enfası vecpsinni : ölüm nefesleri, son nefesler
Ezhor : parlak, ak

— F —

Fitret : karışıklık

— G —

Gına : boşluk
Giryân : ağlama, ağlatma

— H —

Hudûs : sonradan olma
Hunin : kanlı

— İ —

İbzal : bol harcama
İmrar : geçirme
İndiras : kökten yıkılma; adı, izi silinme
İrtidat : İslamı terk ile başka bir dine girme
İrtikâ : yukarı çıkma, daha yüksek yerlere erişme
İstilzam : gerekme, gerektirme

— K —

Kalil : az bir zaman
Kasr : zorlama
Kilûkaal : dedikodu

— M —

Mâdûm : yok olan, mevcut olmayan
Meftûr : bıkmış, bezmiş
Menût : aslı olma, bağı bulunma
Mesalih : sınırlar, geçit yerleri
Mûdi : emanet bırakan
Mündemiç : bir şeyin içine sokulmuş

— N —

Nabemahal : yerinde ve uygun olmayan

— R —

Rasin : sağlam, kuvvetli
Risaletpenah : peygamber

— S —

Salife : geçen, geçmiş
Selâtin : sultanlar

— Ş —

Şebabet : gençlik
Şeyn : leke, ayıp

— T —

Tahdiş : kurcalama
Temevvücat : dalgalanmalar
Teşeddüt : daha kuvvetli
Teşviş : karıştırma, karmakarışık etme

GELECEK SAYIDA: Türklerin Kökeni ve İmparatorluk — Belge (1670)

DÜNYEVİLEŞME SORUNSALI

"Ey Fatıma! Bu çocuğu (Hz. Ali) önce ben yıkadım. O da beni vefat edince yıkar. O zaman ben de sağ tarafımdan sol tarafıma kendiliğimden dönerim."

3.1 Sekülarizm / Laisizm

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
ATATÜRK ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ
MÜDÜRLÜĞÜ
SEMPOZYUM, 5-6 MART 2007
ANKARA

T.C. DEVLETİNİN TEMEL DİNAMİKLERİ ACISINDAN 3 MART 1924 YASALARI VE GÜNÜMÜZE YANSIMALARI

TEBLİĞ

"SECULARISM'DEN LAICISM'E BİR TÜRKİYE MODELİ İÇİN ÖNERİ"

SUNAN AYTUNÇ ALTINDAL

EK BELGE: HİLÂFET VE SALTANAT MESELESİ/M. KEMAL (1922) ANKARA 6 MART 2007, II. OTURUM

"SECULARISM'DEN LAICISM'E BİR TÜRKİYE MODELİ İÇİN ÖNERİ„

Latince bir kelime olan **"Secularism"**, on yıl kadar önce Kemalist bir uzman-yazar tarafından[1] **"Çağdaşlaşmacılık"** olarak Türkçeye aktarıldı ve bu anlamıyla yaygınlaştı. Öte yandan Grekçe kökenli bir kelime olan **"Laicisme"** ise aynen benimsendi ve/fakat Türkçe ses uyumuna zorlanarak **"La-y-iklik"** şeklinde söylenegeldi. Nedir ki, söz konusu uzman-yazar **"Secularism ve/ile Laicisme"** arasında bir farklılık bulunduğunu **"sezinlemiş"** olmasına rağmen bu farkı nedense yok sayabilmek başarısını (!) göstermişti. Bu tipik **"İdealizm"** son 10-15 yılda özellikle de **"asker-sivil-aydın"** formülünü benimsemiş olan **"Yeni Kadro"nun** elinde öylesine mutlaklaştırıldı ki, **"Yeni Kadrocular"**, emperyalizm ve anti-emperyalizm'e de olduğu gibi[2], buna da **"subjective/ öznel gerçekçilikle** baktıklarından anakronizmce ve apriorizme saplanmaktan kurtulamadılar. Aristo'dan kalma (A=A)'yı gerçek "Özdeşlik" sandıklarından, **"Secularism ve/ile Laicisme"i** de özdeş kabul ettiler; dolayısıyla her iki kavramı bir başlık **"Çağdaşlaşmacılık"** altında toplayıp, bunları tarihsel-toplumsal bağlarından yalıtlayarak, soyutlayarak sundular ve başarılı oldular.

Gerçekte, **"Secularism ve/ile Laicisme"** yeni kadroların anladıkları formel mantık uyarınca değil, diyalektik ve tarihsel materyalizmin gösterdiği anlamda **"Özdeştiler"**. Şöyle söylersek, bunlar birbirlerine tıpatıp **"Eşitlenebilecek"** ve/veya **"İndirgenebilecek"** kavramlar değillerdir; **"birbirlerinden yalıtlanamayacak, soyutlanamayacak iki ayrı kavramdır."** Dolayısıyladır ki, ortada iki ayrı olgu vardır, ama bunlar tek tek değil ancak birlikte ele alınmak zorundadır.

Bu yazıda: a) **"Secularism ve/ile Laicisme"** arasındaki **"Fark"a,** b) bunların iktisadi, sosyal, toplumsal, tarihsel

özelliklerine ve M. Kemal tarafından gerçekleştirilen eşsiz **"Laikleşme Devrimi"ne** kısaca değinilmektedir. (NOT: **"Eşsiz"** derken kastedilen benzeri olmayandır ki, M. Kemal, bu girişimiyle o güne dek bilinmeyen, denenmemiş bir değişimi gerçekleştirmiştir. Bu bakımdan Türkiye'nin **"Laikleşme Devrimi"** dünyada sui generis/ eşsizdir)

İlkin belirtilmesi gereken birbirine bağlı iki husus vardır. Bunlardan biri, söz konusu iki kavramın da Türkiye'ye Batı'dan getirilmiş ve empoze edilmişliği; diğeri ise, her ikisinin de Batı'ya özgü üretim ilişkileriyle bağlantılı oluşudur. Diğer bir anlatımla, Batı'da 15. yüzyılda başlayan üretim tarzı değişikliği, enkatı ve acımasız katliamlara rağmen bu kavramlara da nesnel gerçeklik kazandırabilmiştir. Secularistler **"Din Devleti Egemenliği"** ile Laikler de **"Dinsel Egemenlik"** ile mücadele ederek kendilerini kabul ettirmeye çalıştılar, hala da çalışıyorlar, Batı'da.[3]

Osmanlı İmparatorluğu'nda böyle olmadı.

"Secularism" bizzat Osmanlı Padişah-Halifesi tarafından devletin gündemine alındı. Özellikle Sultan Abdülaziz[4] **"Dinde zorlama yoktur,"** şeklindeki Kur'an hükmüne[5] dayanarak kendi Saltanat kimliğine uygun ilk **"Secular"** girişimleri resmileştirdi. Bu atılım Batı'daki **"Secularist"** girişimlerden çok önemli bir konuda ayrılmaktadır. Bu ayrılık da **"İslamiyet"** ile **"Hristiyanlık"** arasındaki temel farklılıktan doğmaktadır. Şöyle ki, Batı'da ilk **"Secular"** davranış tarzı, şimdi çok şaşırtıcı gelecek ama Pagan Roma İmparatorluğu'ndaydı. Romalılar Paganizm'e bağlıydılar ve Paganizm de Polyteist/Çoktanrıcı ve Sekülerdi. Paganlar -ki, kelime anlamıyla Şehirli (city dweller) demektir -Secular olmaya zorunluydular, çünkü Çoktanrılı olabilmenin önkoşulu diğer inançlara saygı beslemekten ve **"vicdan** özgürlüğü"nden geçiyordu. O günlerin Roma İmparatorluğu sınırları içinde belki 300 tanrı vardı ve her Pagan dilediği ka-

darına tapıyor ya da adakta bulunabiliyordu. En önemlisi, hiçbir tanrı diğerlerini tam ve mutlak egemenliği altına almış ve kendinden başkasına var olmak izni vermemiş değildi. İlk Hristiyanlar (Katolikler) Roma'da kendi dinlerini yaymaya başladıklarında, diğer tüm Tanrıları yadsıdılar ve kendi Tanrılarından başka hiçbir Tanrı'yı kabullenmediklerini açıkça belirttiler. Buna rağmen Secularim'e sığınmazlık da etmediler. Roma İmparatorları ise bu asi ve Tanrıtanımaz (Ateist) azınlığa, diğer dinlerle eşit konum vermeyi bazı siyasal ve iktisadi nedenlerle kabullendiler ki bunların başında Roma İmparatorluğu'nun **"Bölünmesini"** önlemek ve iktisadi gücünü güçlendirmek fikri yatıyordu. (NOT: Roma'da Katolikler, askerlik yapmayı reddetmişlerdi. Bizim dinimizde adam öldürmek yasaktır diyorlardı. Ayrıca bazı vergileri de vermiyorlar, buna karşılık ölüm cezasına bile katlanıyorlardı. Şu ünlü Hollywood filmlerinde, aslanlara yedirilen ilk Hristiyanların çoğu gerçekte Roma'nın İsa'ya öfkesinden değil, vergi vermemek ve askere gitmemekte direndikleri için ölüyorlardı. İsa ve Hristiyanlık, **"pontifex maximus / başrahip"** durumundaki Roma İmparatorlarının umurunda bile değildi, hatta belki böyle birinin adını bile duymamışlardı.) Bu fikre binaen, **"Secularism"in** ilk yazılı metinleri ve beyannameleri özbeöz Pagan olan Roma İmparatorları tarafından kaleme aldırıldılar. Bunlardan İmparator Galer, Nikomedi'de 311 yılının Nisan ayında yayınladığı bildiride artık Hristiyanlara eziyet edilemeyeceğini, buna karşılık onların da İmparatorluğun içine sürüklendiği mali ve siyasal bunalımlardan kurtarılmasına koşmak zorunda olduklarını ve Devletin selâmeti için kendi tanrılarına yakarmaları gerektiğini bildirdi. 313 yılının Şubatında ise İmparator Konstantin ünlü Milan Fermanı'nı yayınladı. Fermanda Hristiyanların ve Paganların, diledikleri Tanrı'ya müdahalesiz bağlılık duyabileceklerini vurguluyordu. Ayrıca Hristiyanlardan da diğer Tanrı Tara saygı göstermeleri isteniyordu. Bu önlemlere rağ-

men içerde Yahudi ve Hristiyanların çıkardıkları uzlaşmaz tartışmalar ve dışardan gelen Barbar saldırıları sonucunda Büyük Roma İmparatorluğu çöktü. (Bizans ayrıldı) Daha sonra İmparatorluğa sahip olmak için, Pagan "Secularism'ini hiç benimsememiş olan iki din grubu, Katolikler ve Yahudiler -ki, Paganlar, Secularism gereği bunlara yedi yılda bir Sabbath adına vergi muafiyeti uyguluyorlardı - mücadele ettiler. Yahudilik **"ırkçılık"** esasına dayalı **"ilk ve tek din"** olduğu için, Evrensellik iddiasındaki Katoliklik önünde tutunamadı. Roma'da Hristiyan İmparatorlar dönemi açıldı ve çok ilginçtir ki, bugün **"Tolerans'ı/hoşgörüyü İsa başlattı"** [6] diyen Katolikler'in ilk işi, Pagan **"Secularism"**ini ortadan kaldırmak oldu. Daha sonra korkunç Engizisyon mahkemeleri kurdu. Ve daima tarihe, topluma, siyasete ve iktisada egemen oldu ve hâlâ da olmak istemektedir.

Türkiye'deki Batı hayranları nedense, **"Secularism"i** çok kısaca özetlediğimiz şu tarihsel bağlamdan kopartıp, onu Hristiyan kültürünün **"Göz kamaştırıcı"** bir zaferi diye sunmayı adet edinmişlerdir. Oysa **"Secularism"** fikri Hristiyan Uygarlığı'nın babasının malı değildir. Özbeöz Paganizm'in bir ürünüdür.

Uzun bir baskı döneminden sonra **"Secularism"in** yeniden ortaya çıkışı 13.-14. yüzyılda oldu. Daha sonra 15. ve 16. yüzyılda doruk noktasına doğru ilerlemeye başladı. Bu girişimlerde **"Modern/Çağdaş"** Secularism'in ilk biçimlenişi izlenir. İlkin Protestanlar, **"Secularism"i** savunmaya başladılar. Amaçları **"Katolik"** Kilisesi'nden ayrılmaktı -ayrıldılar. Sonra İngiltere -ki Roma Kilisesi İngiltere'yi **"fief** (tımar, zeamet) kabul ederek kendi mülkü sayıyordu- ünlü 8. Henry önderliğinde başkaldırdı.[7] Eşlerini boşamakla ünlendirilen 8. Henry gerçekte İngiltere topraklarını, Roma Kilisesi'nin elinden kurtarıp, Krallığa mal etmek istiyordu; eşlerini boşaması -Katoliklikte boşanma yoktur- Roma'yla arasını açmak için başvurduğu bir bahaneydi. 8. Henry'nin cesur girişimle-

ri sonucunda İngiltere 16. yüzyılda Roma'dan ayrıldı. **"Milli Devletin çıkarlarını"** savunan ilk **"Mili Kilise"** (National Church) ise 15. yy.da İngiltere'de doğdu. İşte **"Secularism"** olayında dikkat edilmesi gereken en önemli özelliklerden biri budur. Ve bu, bizdeki Batıcı tatlısular tarafından hiçbir zaman dile getirilmemiş bir gerçektir. Bugün Batı'da özellikle de İngiltere'de **"Mili Kilisesiz"** (National Church of England) bir **"Secularism"** denildiğinde, **"Roma'daki Papa Devleti'nden bağımsızlaşma"** ve Kral'dan (Devlet) ayrı ve tamamen özerk Kilise sahibi olmak anlaşılıyordu.

Sözün burasında bir saptama yapalım ve İslamiyet'te **"Milli Cami"** ve/veya **"Milli Müslümanlık"** olmadığını ve olmayacağını vurgulayalım. Nedir ki, 19. yüzyılın sonu ile 20. yüzyılın başlarında Batılılarca **"Kızıl Sultan"** denilen Abdülhamid'e karşı mücadele ettiklerini sananlar, konuya bu açıdan bakmıyorlardı: Batılılar, başta Fransa ve İngiltere olmak üzere, onlara Osmanlı'nın geri kalışındaki tek ve ilk etkenin **"İslamiyet"** olduğunu öğretmişlerdi, onlar da bunu tekrarlıyorlardı. Bu Batı hayranlarından hiçbiri modern emperyalizm'in iktisadi sömürüsünü görememişti; tüm suç Abdülhamid'e ve İslamiyet'e yıkılmıştı.

"Secularistler" kendi tezlerini savunurlarken, asla din düşmanlığı yapmadılar.[8] Tüm istedikleri, birbirlerinin faaliyet alanlarına doğrudan müdahale etmeyecek bir Devlet ile bir Din'e sahip olmaktı. Ve kesinlikle **"Din Kaldırılsın"** gibi bir tezleri ve istekleri yoktu. O günlere dek Din'in (Kilise'nin) denetiminde olan evlilik, ölüm, kadastro, vergi ve eğitim gibi kurumsal işlemlerin yürütülmesinde devletin de söz hakkı olmasını istiyorlar ama aynı kayıtları Kilise'nin tutmasına da karşı çıkmıyorlardı. Secularism mücadelesi bir anlamda Devlet'i ele geçirme çabasında yeni bir sınıfın, Burjuvazi'nin, yapması kaçınılmaz olan bir mücadeleydi. Çünkü ancak mali ve siyasi bakımdan güçlü bir Devlet, Burjuvazi'yi rakip Burjuvalarla mücadelesinde destekleyebilirdi. Secularism,

tarihte Burjuva sınıfıyla başlayan **"Uluslaşma"** olgusunun da bir önkoşuluydu, çünkü Din'de özerklik olmadıkça bütünleşme de tam sağlanamayacaktı.

Özetlersek: Secularism, sanıldığı gibi "Çağdaşlaşma" kavramıyla açıklanamaz. "Çağdaşlaşma"nın Batılıca karşılığı "Asrileşme" daha sonra da "Muasırlaşma"dır. Biz bu anlamların ikincil derecede önemli olduklarını, **"Secularism"** denince **"Dünyevi, cismani özerkliği"** anlayıp kast ettiğimiz belirtelim. Şunu da vurgulayalım ki, **"Milli Din / Kilise"** olmadan **"Secularism"** olmaz. **"Secularism"** tarihsel olarak **"Demokratikleşme"** çabalarının bir öğesidir.

Laikliğe gelince; hemen belirtelim ki, bu kavram **"Cumhuriyetçilik"** mücadelesinin bir öğesidir. Öncekinden daha radikal bir girişimi simgeler. Kelime, kökeni itibariyle Grekçe "Laos"dan gelir. Grekçe "Laos" en genel anlamda "Halk" demekse de, sanırız daha çok Osmanlıca "Lalettayin" terimine yakındır. Daha sonra İngilizce ve Almancada "Laie", "Lay" ve "Laity" kavramları bu kelimeden türetilmişlerdir. "Lay" ve "Laity" İngilizcenin en karmaşık terimleri arasındadırlar. Tam çevirileriyle, meslek sahibi olmayan, okumayazma bilmeyen, dinsel öğretim ve pozisyonu olmayan kişi ve kişiler anlamına gelir. (Belki, Avam ve Ahali sözcüklerini karşılarlar) "Laic" (La(y)ik) işte, gerçekte, "Laity"nin isteklerini yansıtan duyuş, düşünüş ve davranışları benimsemiş olan bireyleri tanımlar. Bu kavram Osmanlı'ya Fransa'dan gelmiştir. "Laique" kelimesi de bazen "Dinsiz" bazen de "Din-dışı" anlamlarında kullanılması kaydıyla "La-dini" olarak Osmanlıcalaştırılmıştır.

Din ile Devlet'in ayrı ayrı özerk ve bağımsız kurumlar olmalarını savunan **"Secularism"den** ayrı olarak **"Laicisme"**, Din'in Devlet'in kesin denetimi altında olmasını savunur. Kanımızca bu tür davranışın kaynağı ilk kez Bizans'ta ortaya çıkmıştır. Bizans İmparatorluğu'nda Kilise, Devlet'i de-

netleyebiliyordu. Bizanstaki bu sistemin o günkü -ve şimdiki- adı, **"Caesaropapism"** dir. **"Laity"nin** Batı'daki rakibi ve karşıtı **"Clericus/Ruhbanlar"** dır.

Sözün burasında bir vurgulama daha gerekiyor. Osmanlı'da Clericus/Ruhban yoktur. Ama mademki, **"Laiklik"** gelecekti öyleyse bir rakip gerekiyordu, Genç Osmanlılar bu rakibi bulmakta gecikmediler. Bunlar artık gerçekten de bir hayli sofistike olmuş olan tekke ve zaviyelerdi. Kısacası, softalar, mollalar ve sarıklılar farkında bile olmadan bu rolün figüranları oldular. Bu durum Padişah - Halife için de çok kötü değildi. Çünkü Osmanlı toprakları nerdeyse tümüyle **"Vakıfların"** denetimine girmişti. Birer vergi kaçırma kapısı olan **"Dinsel Vakıflar"** inanılmayacak mali güçleri ellerinde tutuyorlar ve vergi vermiyorlardı. Osmanlı Devleti bunlardan vergi toplayabilseydi, sanırız, Duyun-u Umumiye'ye muhtaç olmazdı. Vakıfların ellerindeki gayrimenkul değerleri Devlet mülkü haline getirebilme ancak T.C. Devleti'nin kuruluşuyla oldu.

Toparlarsak; **a)"Secularism"in "Clericus"** diye bir karşıtı olmamıştır, b) Laikler, özellikle **"Ruhbanlarla"** mücadele ettiler, **c) "Secularism"** Milli Kilise'nin doğmasına ortam hazırladı ve onunla uyuştu, d) Laicisme, **"Din"** i Devlet'in kesin denetimi altına aldı ve **"Milli Din"**i diye bir istekleri olmadı, **e) "Secularism",** Hanedan egemenliğine karşı çıkmamıştı, **f) "Laicisme"** buna son verilmesinde etkin rol aldı, **g) "Secularism"** demokratikleşme eylemleriyle iç içeydi ve Osmanlı Devleti'nde üstyapıda benimsenmişti, **h) "Laicisme"** Cumhuriyetçilikle iç içe radikal bir akım olarak genç Türkiye Devleti'nde üstyapıda benimsendi, **i) "Secularism",** Din düşmanlığı yapmadı, **j) "Laicisme"** de din düşmanı değildi ve dinler arasında ayırım gözetmezdi, k) Batı'da, örneğin İngiltere'de **"Secularism"** sözlü Anayasa'nın bir hükmüdür, 1) Türkiye **"Laicisme"** i Anayasa ve Ceza Kanunu aracılığıyla güvence altında tutan tek ülkedir. Avrupa'da **"Laicisme"i** Ceza Kanunlarıyla koruyan ülke yoktur.

Kanımızca Osmanlı Secularism'inden T.C.Devleti Laicisme'ine geçiş, Hilâfet'in ilgası ve "Dünyevi ve Uhrevi" olanların TBMM'nin temsilciliğinde kesin **"Millet Egemenliği'ne** verilmesiyle oldu. Seriye ve Evkaf Bakanlıkları'nın kaldırılması da bunlara eklenebilir. 19. yüzyılda Osmanlı'da (ve örneğin İngiltere'de) hem Saltanat/Hanedan hem de Secularism vardı; yeni Türk Devleti'nde ise ne Saltanat/Hanedan kaldı ne de Hilâfet - ama Laicisme yerleştirildi. Genç Türk Devleti, ne İngiltere'nin, ne Fransa'nın ne İtalya'nın yapamadığını yaptı. Hem de kan dökmeden. Günümüz Türkiyesi'nde ne Saltanat ne de Hilâfet var. Oysa İngiltere hâlâ bir Monarşi, İtalya'da hâlâ Papalık var, Fransa'da ise ilk kez çok kısa bir süre için 1948'de Anayasa'ya konulan **"Fransa laik bir Cumhuriyettir"** hükmü hâlâ tam olarak uygulanamıyor.

Önemle ve özenle belirtilmesi gereken iki husus daha var. Bunlardan biri, **"Laicisme"in "Hilâfet"**in karşısındaki tutumudur. **"Laicisme"** uhrevi olanın, bir Hanedan mensubunun **"Mutlak"** uhdesinde olmasına kesin karşıdır ama ya bu temsilcilik bir Meclis'te olursa ne olur? **"İslam Ülkeleri Doruk Toplantıları"** na laik T.C. Devletinin katılması onu zedeler mi? Bu soruların yanıtı kanımızca şöyledir. Nutuk'ta şu satırlar yer alıyor:

"Türkiye'ye tebelleş olmamaları koşuluyla halifecilerin ve Müslüman birliği kurmak isteyenlerin gönüllerini hoş etmek için bizde de az çok buna yakın bir kuram ortaya atılmıştı.

Ortaya atılan kuram şu idi: Avrupa'da, Asya'da, Afrika'da ve dünyanın başka yerlerinde yaşayan Müslüman toplulukları, gelecekte herhangi bir gün, kendi başlarına buyruk bir duruma gelebilirlerse ve o zaman gerekli ve yararlı görülürse, çağın koşullarına uygun nitelikte birtakım uzlaşma ve birleşme ilkeleri bulabilirler. Elbette her devletin, her topluluğun birbirinden alacağı ve sağlayacağı şeyler bulunacaktır. Karşılıklı çıkarları olacaktır. Tasarlanan bu

bağımsız Müslüman devletlerarasında şu, ya da bu ilişkiler kurulacaktır. Bu ortak ilişkileri korumak ve bu ilişkilerin gerektirdiği koşullar içinde birlikte iş görmeyi sağlamak için, ilgili Müslüman devletlerin delegelerinden bir meclis kurulacaktır. 'Bu meclisin başkanı, birleşmiş Müslüman devletleri temsil edecektir' diye bir karar alınırsa, işte o zaman istenirse, o Birleşik Müslüman Devletine **"Halifelik"** adı verilir. Yoksa herhangi bir Müslüman devletin bir kişiye bütün Müslümanlık dünyası işlerini yönetip yürütme yetkisini vermesi us ve mantığın hiçbir zaman kabul edemeyeceği bir şeydir.'(9)

Görüldüğü gibi, daha 1920'lerde **"Hilâfet"**in reorganizasyonu ihtimali vardır. Hatta **"Hilâfet"**i bir Meclis Başkanı'nın riyasetinde bir Devletin temsil edebileceğinin vurgulanması ilginçtir. Laik T.C. Devleti'nin kurucusu M. Kemal, bu ihtimali bilenlerdendir. Bugün İslam Ülkeleri'nde olanlar bu tarihsel gelişimin bir uzantısıdır. Çünkü 1900'ün başlarında sadece üç tane olan "Bağımsız" Müslüman Devleti'nin sayısı bugün kırk ikiye yükselmiştir. Ünlü İngiliz siyasetinin gerçekte ne kadar palavra olduğunun en açık örneği bu artıştır. Çünkü Osmanlı'yı yıkmak için ona karşı anti-hilâfet ve anti-saltanat mücadelesi yapan İngilizler, Osmanlı topraklarını bölebilmek için başta Ortadoğu'da sahte **"İslam Krallıkları"** kurdurmak zorunda kaldılar. Ama olaylar tersine gelişti, evet Osmanlı toprakları bölündü ama o topraklar, son tahlilde, İngiltere'ye de kalmadı ve kalmayacaktır. İkincisi ise **"Ateizm"** ile **"Laicisme"** arasındaki uydurma özdeşlikle ilgilidir. Bu bir üretim tarzı sorunudur. Şöyle ki, T.C. Devleti bugün istese de **"Ateist"** olamaz. Çünkü Ateist olabilmenin önkoşulu önce var olan üretim tarzının yeni bir üretim tarzına dönüşmesidir. Üretim tarzı ve üretim ilişkileri uygun değilse **"Ateizm"** de olmaz. Kaldı ki, tam ve kesin bir Ateizm bugün SSCB'de bile yoktur. Dolayısıyla da bugün Türkiye'de bazılarının, **"Laikliği"** Ateizm'miş gibi göstermelerinin hiçbir

kıymet-i harbiyesi yoktur. Üretim ilişkileri Kapitalizm'den Komünizm'e doğru dönüşmedikçe ne Türkiye'de ne de bir başka Batılı ülkede **"Ateizm"** olur. Buna şahıslar değil, nesnel koşullar izin vermez.

Buraya kadar özetleyerek aktardığım bu metin 1981 yılında yazdığım ve yayınladığım bir makaledir (Bkz: SÜREÇ/ Siyasal-Kültür Dergisi, Cilt 2, Sayı 5, Mart 1981). Aradan 26 yıl geçtikten sonra aynı görüşleri ve düşünceleri savunuyorum ve bazı eklemeler yaparak konuya biraz daha açıklık getirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bu makalenin yayınlanmasından sonra Türkiye'nin o günlerdeki Sıkıyönetimli, baskıcı ve diktatoryal atmosferinde kısıtlı olsa da Laisizm/Sekülarizm ayrımı, özellikle de İslamcı diye tanımlanan -bugünse Küreselleşmeci olan- çevrede çok tartışıldı. Daha sonra Prof. Necmettin Erbakan tarafından **"Batı Tipi Laiklik"** adıyla 1996-1997'de 57. Hükümetin programına alman maddelere kaynak oldu. Kimi akademisyenler Laisizm ile Sekülarizm'in **"Bir ve Aynı"** olduklarını, bazıları da yapılan ayrımın tutarlı ve hukuksal planda da geçerli olduğu şeklindeki görüş genel kabul görmüş durumdadır.

Şimdi yıllar sonra duruma bir kez daha bakalım.[10]

1994'de 3. Baskısı yayınlanan Türk Hukuk Lügati'nde Laiklik Maddesi'nin karşısında Almanca, Fransızca ve İngilizce kavramlar yer almıştır, (Başbakanlık Yayını). Bunlar sırasıyla **"Trennung von Kirche und Staat"**; Laicism ve Secularism'dir. Açıkça belli olduğu üzere Almanca karşılık Kilise ile Devlet'in ayrımı şeklindedir. Diğer ikisi ise biliniyor. Gerçekte bu üç tip milli ayrım da birbirleriyle **"Özdeş"** (Identical) değil, birbirinden farklıdır ama ayrıntılara girmeyeceğim.

2000'li yıllarda Türkiye'nin gereksinim duyduğu model, dışardan ithal, hazır getirilecek bir laiklik (Sekülerlik)

standartları ve kuralları toplamı (manzumesi) olamaz. Türkiye kendine özgü bir **"Sekülerleşme Modelini ve Paradigmasını"** şu son 80 yıllık çalkantıları ve gelişmeleri dikkate alarak kendisi oluşturmalıdır. Kopya çekilerek ve Batı'dan, Hristiyanlık'tan **"Ödünç"** alınmış kavram, terim ve tanımlarla bu sorunun çözümlenemeyeceği apaçık ortadadır. Kaldı ki Türkiye'nin tutarlı ve İslam diniyle çatışmaya gerek duymayan bir **"Sekülerleşme Modelini ve Paradigması"** oluşturabilmesi tüm dünya içinde bir ilk olacaktır. Çünkü Türkiye toplumu bunu deneyen ilk Hristiyan-Olmayan ülke konumundadır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde Anayasa bu Devletin **"Seküler/Dünyevi Belgesi"**dir. Ve tamamen Türkiye'ye "Özel"dir. Şeriat ise İslam Dini'nin Yasası'dır ama sadece Türkiye'ye **"Özel"** değil, tüm İslam Âlemi içindir, diğer bir anlatımla "Genel'dir. Bu Seküler Belge, bireye devlet'in **"Yurttaşı"** olmak hakkını vermiştir ve onun haklarını, ödev ve görevlerini tanımlamıştır. Genel nitelikteki **"Şeriat"** hükümlerinde ise "Allah'a Kulluk Etmek" hakkı ve görevi vardır. Devlet'e yurttaşlık hakkıyla bağlı olmakla, bireyin Allah'a kulluk etmek arzusu ve inancı, sanılanın tersine, iki ayrı olaydır ve Cumhuriyet Rejimi'ne aykırı değildir. Çünkü Cumhuriyet, "İbadetin değil, doğrudan doğruya **"Saltanat'ın** zıttıdır, onunla bağdaşmaz çünkü Saltanat rejimlerinde **'Hanedan'a "Kulluk"** etmek görevi vardır.

Dünyevileştirilmiş (Sekülarize) bir Devlet Rejimi'nde aslonan, Türk Hukuk Lügati'nin dibacesinde de belirtildiği gibi, **"Devlet'in idaresinde ilim ve fennin (bilim ve teknolojinin) yönlendirici kabul edilmesi"** keyfiyetidir. Bu tutarlı bir yaklaşımdır çünkü Şeriat'ın yönlendirici olabileceği bir Bilim ve Teknoloji bu güne değin ne İslam'da, ne Yahudilikte ne de Hristiyanlıkta vardır. En keskin geçinen İran'da bile, örneğin Petrol Yasaları ve/veya Nükleer Santral Projeleri, İslami-Şii Şeriatı'na göre değil, tamamen **"Seküler"** olan

ticari, bilimsel ve teknolojik yasalara **"Tabi"** olarak yürürlüktedir. Ancak bunun tersi de doğrudur: Hiçbir "İman"da Bilim ve Teknoloji'nin **"Ürünü"** olamaz. Çünkü Tanrı Bilimselleştirilemez (Felsefileştirilebilir) ve Tekno Tanrı'da olamaz. Olursa bu uyduruk **"Tekno-Tanrı"** Din'in Tanrısı olarak kabul edilemez.

Öyleyse yapılması gereken şudur:

T.C. Devleti'nde uygulanan **"Laiklik"** anlayışı Fransa'nın 3. Cumhuriyet döneminden ve modelinden **"Telif** yoluyla alınarak Türkiye'ye adapte edilmiş olan bir uygulamadır. (Bkz: David Martin, **"A General Theory of Secularization"** Oxford, Interpretative Sociology, p.301,1978). Öncelikle bu uygulamanın artık **"Büyük Devlet"** olmak arzusundaki Türkiye'ye çok dar gelmeye başladığını vurgulamak gerekir. Uygulamada ortaya çıkan bazı **"Ceberut"** davranışlar ise T.C. Devleti'nin Anayasası'nın ruhunu da ihlal eder mahiyettedir. Kaldı ki, bu Fransız Modeli, kıta Avrupasının dar kalıplı Kilise-Devlet ayrımı ilkesine göre ve sadece Katolik ve Protestan Kiliseleri dikkate alınarak hazırlanmıştır. İlginçtir ki günümüzde bu **"Zihniyet"** AB ülkelerinde, özellikle de Fransa'da çok tartışılmaktadır. Fransa'da giderek Anglo-Amerikan **"Sekülarizmine"** yönelmektedir.

Din açısından her insanın Kimliği (Identity) **"Esas İtibariyle"** (Essential) Tanrı'nın "Sureti"nden oluşmuştur. Ama insanoğlunun sadece Kimliği değil, bir de **"Kişiliği"** (Personality) vardır. Bu ise insanoğlu'nun **"Toplumsal - Tarihsel İlişkileri"** içinde oluşur, **"Relational"** niteliktedir.

Kısacası; **"Relational"** olan ile **"Essential"** olan arasındaki "Fark"ın Din, Devlet ve Dünya üçlüsüyle birlikte ele alınarak **"Rasyonalize"** edilmesi gerekmektedir, diyorum. Mevcut Laiklik anlayışında olduğu üzere sadece **"Din ile Devlet"** ayrımını yapmak ve bunda ısrarcı olmak, en belirleyici unsur olan **"Seküler"** öğenin, DÜNYA'nın, denklemin

dışında bırakılması demektir. Oysa eğer Dünya yoksa ne Din, ne de Devlet vardır.

Şunu unutmamak gerekir ki, Cumhuriyet bir rejimin niteliğidir; onun karşıtı **"Saltanat"**tır, Hilâfet değil. Hilâfet ne Kuran'da ne de Hadislerde öngörülmüştür. Gerçekte tam anlamıyla Dünyevi = Seküler ihtiyaçlardan doğmuş bir kurumdur. Bu nedenledir ki kısa bir süre için de olsa, Cumhuriyet rejiminde yer almıştır.

12 Ocak, 2007 Aytunç Altındal

NOTLAR

(1)Prof. Niyazi Berkes/Türkiye'de Çağdaşlaşma. (İlk baskısı İngilizce/Secularism in Turkey.

(2)Bu konudaki yazımız için bkz. SÜREÇ sayı 4, ss. 2-6.

(3)"Din Devleti Egemenliği" ile kastedilen Avrupa'da 754'den 1929'a dek sayıları irili ufaklı yüzü bulan Kilise/Papa Devletleri'dir. "Dinsel Egemenlik" ise belirli bir dinin belirli bir Monarşi'ye rağmen, siyasi yönlendiriciliği denetlemesidir. Özellikle Fransa ve İtalya'da laikleşme mücadelesi hala sürmektedir.

(4)Sultan Abdülaziz 10 Mayıs 1868'de yaptığı bir konuşmada "Secularism"in devlet tarafından benimsenebileceğini açıkladı.

(5)Bakara Suresi, 256. Kuran'da İslamiyet'in zorlayıcı olmadığını somut gösteren başka ifadeler de vardır. Bunlardan biri de Nuh Peygamber'in oğlu Kenan'ı Allah'a inanmaya zorlayamayışıdır. Bu durum Hud Suresi'nde aynen şöyle anlatılır: "41.Allah Tealâ: 'Nuh! Gemiye bininiz, yürümesi, durması Allah adı iledir. 42. Gemi onları dağlar gibi dalgalar arasında götürürken Nuh oğlu (Kenan'a) ki bir köşede bulunuyordu: 'Yavrum bizimle birlikte gemiye bin, o kâfirlere uyma' diye seslendi, 43. Oğlu 'Dağa sığınırım, beni sudan korur' diyordu; Nuh, cevap verdi.'Bu günde Allah'ın gazabından kurtulacak ancak Onun acıdığıdır." dedi. Derken dalga aralarına girerek gark olanlara katıldı..." (Oğlu Kenan, babasına -ikiyüzlü olarak- Müslüman gözüküyordu). Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Meali, Abdullah Atıf Tüzüner s.227.

(6) Başta Katolik Kilisesi olmak üzere dünyaya "şirin" gözükmek isteyen karanlık kafalı papaz takımı son yıllarda böyle bir iddia attı ortaya. Tabii ki aslı yok! Amaçları "Tolerance/Hoşgörü" numarasıyla uyanan emekçi kitleleri-

ni yeniden aldatmak. Aslı yok bu savın, çünkü İsa'nın -eğer böyle biri yaşadıysa- Yahudi olduğu ve bu dili konuştuğu biliniyor. 2000 yıl önce ne bu dinle (Yahudilik) ne de bu dilde (İbranice) "Kendinden olmayanlara Tolerance" anlamına gelen bir kavram yoktu. Olsaydı Roma'daki Pagan Tanrıları'na "zaten" hoşgörü gösterirlerdi -ki göstermediler. Bu durumda İsa denilen şahıs gerçekte "hiç bilmediği ve olmayan bir kavramın mucidi" saydırılıyor. Nedir ki bu şahsı "olmayan bir babadan" doğurtabilen Katolik mantığı bu yakıştırmayı da rahatlıkla yapabiliyor.

(7) Batı Burjuvazisi 8. Henry'yi daima "Karı düşkünü" bir kral olarak tanıtır. Onun Roma'daki "Din Devleti"nin Egemenliği'ne karşı yaptığı mücadeleyi gözlerden uzak tutturulur ya da önemsizmiş gibi gösterir. 8. Henry'nin Roma'ya karşı yaptığı çıkışlar kendi gününe göre radikal niteliktedir. Aynı dönemin ünlülerinden Thomas More, koyu bir Katolik olarak tüm Protestanların yakılmalarını ve Kral'ın da Papa'ya boyun eğmesini istiyordu. Sonunda 8. Henry, daha önce Şansölye yaptığı More'u idam ettirdi.

(8) İncil'den aldıkları ünlü sözlerden (Markus,12:17) "Sezar'a ait olanlar Sezar'ın sizlere ait olanlar da sizlerin olmalıdır"ı, devlete ait olanlar devlete, Kilise'ye ait olanlar Kilise'ye diye yorumluyorlar ve tezlerini güçlendiriyorlardı. (NOT: Bu özdeyiş, "Sezar'ın Hakkı..."diye Türkçeleştirilmiştir ki, gerçekte bu özdeyişte "Hak"tan söz eden olmamıştır. Bu da yerli masonların bir dil cambazlığı herhalde!) Secularistler, Papa'nın mutlak egemenliğine karşı çıktılar ama kendi Kiliselerinin mutlak bağımsızlığını yine de savundular.

(9) Söylev, 1963, Ankara Üniversitesi Basımevi, s. 490.

(10)Ayrıntılar için bkz: **"Laiklik/Enigmaya Dönüşen Paradigma"** Aytunç Altındal, Alfa Yay.6. Baskı, 2007.

OKUMA METNİ

'DANİEL DEFOE BİR OSMANLI CASUSUYDU!

Robinson Crusoe'nun yazarı Daniel Defoe bir Osmanlı casusuydu adı da Kara Selimoğlu Muhammed'di

Antalya'da, yoldayım... Telefon çalıyor, karşımdaki ses; "Robinson Crusoe'nun yazarı Türk casusuymuş" diyor. "Bildiğimiz, Daniel Defoe'dan mı bahsediyoruz" diyorum, "Evet, ta kendisi" diyor. Haydaaa! Tamam, ben bu adamın basit bir ıssız ada ve kazazede hikâyesi yazmadığını, aslında homo economicus eleştirisi yaptığını biliyordum ama Türk casusu olduğunu hiç duymamıştım. Konuşma ilerledikçe anlıyorum ki Aytunç Altındal'ın İngiltere'de yayımlanması için yazdığı yeni kitabından bahsediyoruz. Dört senelik bir araştırmaya dayanarak yazdığı kitabından. Böylece ben de soluğu Altındal'ın karşısında alıyorum ve hemen soruyorum: "Daniel Defoe Türk casusu muymuş?" Ama o anlattıkça anlıyorum ki bu soruya bir çırpıda ne "Evet" denir, ne de "Hayır." Üstelik bu hikâye, sorunun yanıtından çok daha önemli bir tarihi de barındırıyor; Avrupa'nın sekülerleşmesini ve Daniel Defoe'nun bu süreçte "Bir Türk Casusu" imzası ile etkin bir rol oynadığını. Dahası bu mektup ve bildirilerin Avrupa'da Turguiere modasının başlangıcı olduğunu da. Ancak ne kadar ısrar etsem de Aytunç Altındal'a "Bir Türk Casusu" imzası ile Katolik Kilisesi'nin yerden yere vurulduğu, Türlerin övüldüğü bu propaganda da Osmanlı Sarayı'nın rolünü yorumlatamadım ve hep "Bunu da başkası yorumlasın" cevabı ile yetindim!

İngiltere'de yayımlanmak üzere yazdığınız kitap "Avrupa'da Sekülerleşme Çabaları ve Bir Türk Casusunun Mektupları" adını taşıyor ve "Robinson Crusoe"nun yazarı Daniel Defoe'yu da içeriyor... Nedir bu kitabın hikâyesi? Daniel Defoe nasıl oluyor da "Bir Türk casusu" olarak karşımıza çıkıyor?

Avrupa'da laikleşme, sekülerleşme çabaları çok büyük kıyımlarla gerçekleşti, bu süreçte milyonlarca insan öldü. 1618-1648 yılları arasında 30 yıl süren din savaşları yaşandı. Bu din savaşlarından sonra Protestan Almanlar, Avrupa'nın Katolikleri tarafından öldürüldü. 1648'de 20 milyon Alman öldürüldü. Öyle ki Almanya'nın Heidelberg şehrinde ölmüş insan eti satıldı, bu olayları takip eden açlık ve sefalet yüzünden. 1648'de Vestfalya Anlaşması imzalanınca, ilk kez uluslararası bir anlaşmaya "seküler olunabilir" diye bir kayıt kondu. Bu olaydan hemen sonra ise el altından dağıtılan gizli bildiriler dolaşmaya başladı. Önce İtalya'da dağıtılmaya başlanan bu bildirilerde, Katolik Kilisesi çok ağır bir şekilde eleştiriliyordu. Ama bir o kadar da bilgili... Bu yüzden herkes "Kim bu" demeye başlıyor. Çünkü altında imza olarak "Bir Türk casusu" yazıyor. Ancak parlamentoda yaşananlardan tutun da birçok olaya kadar o kadar çok detaylı bilgi içeriyor ki herkes "Kim bu" diye soruyor.

"Bir Türk casusu" imzasından dolayı Peder Molinas suçlanıyor

Bu gerçekten bir Türk casusun işi mi yoksa birileri yakalanmamak için mahlas mı kullanıyor?

Evet, bir çeşit mahlas. Çünkü bunu yazanlar Engizisyonda kelleyi kaybetmek, işkence görmek istemiyor ve imza bölümüne "Bir Türk casusu" yazıyor. Fakat buna rağmen Peder Molinas isimli, çok sevilen bir din adamı suçlanıyor.

Peder Molinas'ın günah keçisi seçilmesinin bir nedeni var mı?

Çünkü o da benzer eleştirilere sahip. Bir de soyadı Molinas, yani "Yahudi dönmesi." Ailesi İspanyol Yahudi'si ve iki nesil önce Hıristiyan olmuş. (Şu anda bile İstanbul'da Molinas ailesi vardır.) Diyorlar ki; "Sen zaten Yahudi'sin,

Müslümanlarla ilişkin var, bunları sen yazdın." Onu zindana atıyorlar ve sonra da öldürüyorlar.

Peder'in ölümünün ardından bildiriler Fransa'da ortaya çıkıyor

Onun ölümüne rağmen bildiler ortada dolaşmaya devam ediyor...

Evet. Öldürülmesinden sonra, 1700'lü yıllarda bildiriler, bu kez Fransa'da ortaya çıkmaya başlıyor. Yine Hıristiyanlığa dair ağır eleştiriler içeriyor. Jean-Jacques Rousseau, Voltaire gibi filozoflar bile bunlardan etkilenmeye başlıyor.

İmza yine aynı mı?

Evet, ama biraz daha farklı. Mesela Fransa'da çıkan mektuplarda şöyle deniyor: "Kırk beş yıl Paris'te gizli yaşayan Türk casusunun mektupları."

Gerçeklik hissi yaratmak için bir roman kahramanı gibi bir casus mu yaratılmaya çalışılmış?

Aynen öyle... Çünkü işin sonunda kelle var! Derken 1718'de bu defa İngiltere'de "Bir Türk Casusunun Mektuplarının Devamı" diye yeni mektuplar yayımlanmaya başlanıyor.

Mektuplarda ülkeler ve onların siyaseti hakkında ince detaylar var

Bunu yapan Hıristiyanlığa ya da dindar yönetime ilişkin sert eleştiriler getirirken aynı zamanda çok da eğlenmiş...

Tabii. Ama hepsinin ortak teması Katoliklik. Ama bunun yanı sıra "Bu hafta İngiltere parlamentosunda ne konuşul-

du" diye bölümler de var. Üstelik bunlar çok detaylı. Mesela bir mektup yazdığımı ve bu mektupta "Buket sarı tarak kullanırdı" gibi bir bilgi verdiğimi düşün, işte bu bildiriler, mektuplar ülkeler ve onların siyasetleri hakkında bu derece detaylar içeriyor.

Tüm bu detaylar da "Bu kim" sorusunu daha da önemli kılıyor...

Aynen öyle. Bunları yazansa "Robinson Crusoe"nun yazarından başkası değil. Bunu İngiltere hükümeti de kabul etti. 2007'de İngiltere'de Daniel Defeo'nun "Tüm eserleri" toplu olarak basıldı. D. Bewett editörlüğünde basılan bu kitaplar satış amaçlı değil de yazarın toplu eserlerini bir arada bulundurmak için yapıldı. Bu toplu eserlerin 6'ncı cildini bu mektuplar oluşturur.

18 senedir bu mektupların peşindeyim bu amaçla üç yıldır İngiltere'de yaşıyorum

"Bir Türk Casusunun mektupları" ve Daniel Defoe'nun hikâyesini nasıl keşfettiniz?

"Bir Türk Casusunun Mektupları" hakkında ilk kez 18 sene önce bir gazetede bir yazı yazmıştım, o kadar. O zamandan beri bunun peşindeyim. Bu amaçla dört senedir çalışıyorum. Üç yıldır İngiltere'de yaşıyorum. İngiltere, Fransa arşivlerinde çalıştım. Zaten konuyla ilgili tüm bilgiler İngilizce. Arşivlerde belki yüz saat kaldım. Ama asıl mesele bunların daha sonra evde okunma safhası. Kolay yazılmıyor yani...

Kadıya, şeyhülislama hatta defterdara da mektup yazıyor

Bu nasıl anlaşılıyor?

Defoe'nun ailesi Romanya, Osmanlı Dönemi'nde iken bu

topraklarda yaşamış. Sonra İngiltere'ye göç etmiş, Defoe da İngiltere'de doğmuş. 1969-70 yıllarında Komünist Romanya, eski bir vatandaşı olduğu için Daniel Defoe için hatıra pulları çıkarmıştı. Yani onun Osmanlı döneminde bu topraklarda yaşadığını söylediler. Soyadı ise aslında "Def-i Husumet"ten gelir. Yani o zamanki "bir düşmanı uzaklaştırmak" denen kavramdan. Osmanlı'nın "Bunlar adam olmaz" diyerek uzaklaştırdığı ailelere böyle denirdi. Defoe'nun ailesi de bu nedenle İngiltere'ye göç etmiş. Ama Defoe dördüncü kuşaktan olsa da çok iyi Osmanlı Türkçesi biliyor, İslam dinini de... Sonra birçok şâhısı da tanıyor. Mesela kadıya, şeyhülislama, kazaskere ve defterdara da mektuplar yazıyor. İmza "Bir Türk casusu." Adı da Kara Selimoğlu Muhammed (Mehmet). Kendine bazen Mahmut da diyebiliyor. Yine bir Türk casusu, bazen de "Bir Türk tüccarı..." Bu şekilde Defoe her yere mektuplar, bildiriler yazıyor.

Neler yazıyor peki bu belgelerde?

Mesela İngilizlerin ne kadar küfürbaz, dinlerine karşı saygısız, vahşi olduklarını, hatta birbirlerinin eşlerine bile göz diktiklerini anlatıyor. Mesela padişahın baş veziri Musa Emo Şaban Reis Efendi'ye de böyle mektuplar yazıyor. Ama hep Katolikliği çok sert eleştiriliyor. Bu şekilde 47 tane mektup var. Bu mektuplarda hem tüm Avrupa'yı anlatıyor, hem de dininin çökmekte olduğunu... Bu yüzden Türklere "Şöyle yaparsanız şöyle olur, böyle yaparsanız böyle olur" diye strateji de geliştiriyor.

Türk casusluğu yaygınlaşıyor Avrupa'da bir moda ortaya çıkıyor

Bu mektupların bir işlevi oluyor mu?

Oluyor. Mesela İngiltere ile ilişkilerinde Osmanlı "Sizde

şu tür kavgalar oluyormuş, daha iki gün önce parlamentonuzda şöyle olmuş" diyebiliyor.

Daniel Defoe "Bir Türk Casus"u diye imza atsa da Osmanlı için çalışan bir Batılı casus mu oluyor?

Aynen öyle. Türk casus diye biri yok, bu bir çeşit mahlas, yaratılan bir karakter. Benim bu noktada merak ettiğim ise şu: Bunların Osmanlı'da bir karşılığı var mı? Yani adam orada Türk casusu diye bildiriler yazıp duruyor, bunlar bir sonuç doğuruyor mu?

Doğurmuş mu?

Hem de nasıl. Bu Türk casusluğu öyle bir yaygınlaşıyor ki Avrupa'da bir moda ortaya çıkıyor. Bu modaya Fransızlar "Turquiere" diyor. Bu "Türkler gibi" anlamına gelir. Böylece bir sürü kişi "Ben Türküm" diye ortada dolaşmaya başlıyor. Mesela Cenevreli Etieen Loitard isimli ünlü ressam "Ben Türk ressamıyım" diyor. Adam İtalyanca, Almanca, Fransızca konuşuyor ama "Ben Türk ressamım" diyor. Mesela bir resminde üzerinde Osmanlı kaftanı vardır. Ama en önemlisi burada elini tutuş şekli. Çünkü bu hareket Avrupa'da "öğrenin" demek. Sonra Avusturya Macaristan İmparatoriçesi Marie-Therese da bu modaya uyuyor ve Osmanlı sultan kıyafetleri giyip, bir elinde hançerle pozlar veriyor.

Bu bildiriler Avrupa'nın sekülerleşmesine yardımcı oldu

Peki, tüm bunlar olurken Osmanlı ne yapıyor?

Ben de ona baktım. Osmanlı'nın istihbarat arşivi vardır, gizli. O arşivde çok enteresan bir şey var. Tüm bu bildiriler çıktıkları gün arşivde yer almış. İşin bu kısmı da bir sır! Yani

1718 tarihli mektup Osmanlı'nın arşivinde var. Bu belgeler Osmanlı'nın İstihbarat Dairesi Arşivi'nde demirbaş kaydıyla saklanıyor. Bir tanesinin demirbaş kayıt/ belge numarasını vereyim: BEL (YD) K 3581/1. Bu belgelerin diğer demirbaş kayıt numaralarını kasten söylemiyorum çünkü Unakıtan duyarsa satar.

Bunu yazayım mı?

Aynen yaz... Ama diğerlerinin numaralarını vermem.

Peki, konuya dönelim, bu birbiriyle bağlantılı olaylar zincirini nasıl yorumlamak gerek? Osmanlı bunu bir kültür politikası, manipülasyon olarak mı kullanmış?

Bence "Osmanlı'ya duyulan hayranlık ve Türk casusu imzası ile yayımlanan mektup ve gizli bildirilerin Avrupa'nın sekülerleşmesine yol açması" olarak yorumlamalı. Çünkü bu bildiriler Avrupa'nın sekülerleşmesine yardımcı oldu.

Peki ya, bu belgelerin, bildirilerin Osmanlı İstihbarat Arşivi'nde yer almasını nasıl yorumlamalı?

Hayret verici bir iş olarak!

Bu, Avrupa'nın sekülerleşmesinde Osmanlı'nın parmağı olduğuna dair bir işaret doğurur mu?

Doğurur, ama benden bu kadar. Buradan sonrasını başkası yorumlasın.

Mektuplara baktığımızda Türkleri ve İslam'ı çok övdüğünü görüyoruz

Casuslar, gizli örgütler hakkında pek çok kitap yazmış birisiniz. Bu durumda Daniel Defoe'nun durumunu nasıl yorumlamalı. Bir nevi gönüllü casus mu?

İlginç değil mi? Mektuplarına baktığımızda sadece Hıristiyanlığı eleştirdiğini değil aynı zamanda Türkleri ve İslam'ı çok övdüğünü görüyoruz. Mesela siz Türkleri beğenmezsiniz ama Türkler şöyle aslan, kaplandır diyor. Dinlerine sahip çıkarlar gibi...

Bu eğilimi onun kitaplarında görmek mümkün mü? Mesela "Robinson Crusio" da onun bu eğilimine ilişkin izler var mıdır?

Onun tüm kitaplarında Doğu mistisizmi vardır. En basitinden Robinson'un yanındaki adamın adı nedir? Cuma. Niye Cuma? Müslümanların kutsal günü hangisi? Sonra Cuma, romanda Robinson'a hep neyi anlatır? Senin bilmediğin, tanımadığın başka bir dünya var, der. Daniel Defoe çok enteresan biridir yani!

3.2 Devlet / Terör

Inquisotor: Who moves the chaos?

Menocchio: It moves by it self.

Engizisyon sorgucusu: Kaos'u kim hareket ettiriyor?

Mennichio: Kendi kendine hareket ettirir.

Carlo Ginzburg, The Cheese and the Worms, 1976, p.56.

AKP Hükümeti'nin işbaşına geldiğinde (2002) bu yana Türkiye çok ilginç bir tartışma dönemini yaşamaya başladı. Türkiye'yi "var" eden tüm kişi, kurum ve değerler, AKP'nin deyimiyle, hazmettirile hazmettirile tartışmaya açıldı. Bilen bilmeyen kendini ortaya atıp her konuda aklına geleni yazmaya, söylemeye, çizmeye başladı. Bu çok iyi oldu ya da kötü oldu diye ahlaki bir değerlendirme yapmak niyetinde değilim, sadece bir fotoğraf çekiyorum, o kadar. Böylece bu kaotik tartışma sürecinde en çok küfür edilen kurum da Devlet oldu. Canı sıkılan, tuttuğu futbol takımı yenilen, karısına bozulan, kocasını pısırık bulan, yolda tüküren, ağaca sarılan, taş atan... kısacası kendisinden ve çevresinden hoşnut olmayan kim varsa doğrudan Devlet'e küfür ederek rahatlama havasına girdi. Kimi İstanbul'un deresinin içine kaçak ev yaptı, sel vurdu gecekondu yıkıldı: "Nerede bu dinsiz, imansız, Allahsız Devlet?" diye açtı ağzını yumdu gözünü; on kadın itiş kakış iki kişilik bir engelli asansörüne tıkıldılar, asansör bozuldu kadın bir yerlerini yırtarak bağırmaya başladı: "Kahrolsun bu Türk Devleti! Bütün zulmün bize, değil mi?"

Ey garibim Türkiye Cumhuriyeti Devleti duydun değil mi bu hakaretleri! Hak ettiğini düşünüyor musun?

Türkiye'de kullanıldığı şekliyle Devlet kelimesi Arapça "Dawla"dan, o da yine Arapça "Dala"dan türetilmiştir. Konunun hemen başında belirtilmesinde yarar vardır ki, Türkiye'de kullanılan Devlet kavramı ile Hristiyan Batı dünyasında kullanılan "Devlet=State" kavramı arasında akla kara kadar fark vardır. Gerçi resmi ve özel çevirilerde Devlet ve/veya State olarak geçer ama algılanış ve anlamsallığı itibariyle neredeyse birbirlerine taban tabana karşıttırlar. Arapça "Dawia" kelimesi sadece İslami bağlamda kullanılır ve kolektif siyasal kimliği değil, daha önce değindiğim Umma'yı (Ümmet) işaretler. Yine hemen belirtmekte yarar vardır ki, İslam'ın kendi için ve/veya dünyaya sunduğu evrensel nitelikte bir Devlet Modeli hiçbir zaman olmamıştır. Bu nedenle İslam'da önceki bölümde değindiğim "Policy" kavramının başka bir boyutu olan "Polity" yoktur. Bu deyim doğrudan doğruya Batı tipi Devlet anlayışını, yani "Kolektif Siyasal Kimliği" (Devlet yapılanmasını) işaretleyen ve Latinceye "Civitas" olarak çevrilmiş olan anlayışın adıdır. İslam Ümmeti'nde "Akaid" (Credo) vardır, "Cult" yoktur. Diğer bir deyişle "Creed" (Birlik: Tevhid anlayışına inanç) vardır, Cult'e yer yoktur. Türkiye'de ne yazık ki, bu ayırım yapılmamış olduğu için Polity kavramı da o bildik Siyaset kavramıyla karşılanmıştır.

Öte yandan, "Dawia"nın Arapça kökü olan "Dala" ise, çok ilginçtir ki, "Dönüştürücü=Transformer" anlamındadır. Müslüman Arapça sistematiğinde bizim Devlet dediğimiz kurum Ümmet'in hayrına olacak şekilde, Allah'ın izniyle Dönüştürmekle Yükümlü olan Güç/İrade anlamındadır.

Müslüman Arap âleminde bu anlamla donatılmış olan "Dawia", Türkiye'de de gerçekte "Dönüştürücü Kuvvet/İrade" olarak algılanır. Cumhuriyet dönemin-

de tüm Dönüştürücü radikal ve reformist girişimlerin bizzat Devlet'ten gelmesinin nedeni budur. Bu anlamda Cumhuriyet Devleti, İslami bağlamda anlam kazanmış olan "Dawia"yı bir boyutuyla karşılar. Öbür boyutuyla ise ortada bir Ümmet olmadığı için, "Kolektif Vatandaşlık Kimliğini" yansıtır, Kulluk statüsünü değil. Türkiye'de devlet ne kafasına gecekondusu yıkılan kişinin bağırdığı gibi "Dinli, İmanlı ve Allahlı" olabilir ne de asansöre tıkışıp onu bozan kadının lanetlediği gibi "Kahrolası Türk Devleti" olabilir. Bu devlet, adı üstünde tüm T.C. Devleti vatandaşlarının devletidir, buna kendini başka bir yerlere ait sanıp ona küfür eden ağzı bozuk kadın da dahildir. Çünkü bu Devlet kurulurken böyle olması öngörülmüş ve öyle kurgulanmıştır.

Türkçede kullanılan Devlet kavramı ile Batı tipi Devlet (State) arasında usulde değil, esasta farklılıklar bulunduğunu söyledim, bunu açmam gerekiyor.

Batı'da kullanıldığı şekliyle Devlet=State, öncelikle bir "İstikrarlılık" (Stability) ifade eder. Buna göre State, kendi içinde ve dışında tüm ilişkilerde istikrarlılık sağlayan iradedir. Örneğin, taraflar arasında yapılan anlaşma ve sözleşmelerin yürürlükte tutulmasını, Devlet'in Sürekliliği anlamında temin eden irade ve teminattır.

İkincisi, Batı tipi State "Status" anlamındadır. Bu, eski deyimiyle bir "Sabite" yani "Yeri Belirlenmiş Duruş" anlamındadır; İslam'daki Dawla gibi Değiştiricilik ve Dönüştürücülük görevi ve misyonu yoktur. Bu nedenle Batı'da State'in ilk görevi vatandaşlarını ve onların arasındaki ilişkileri dönüştürmek değil, Sabit statü'de tutmak ve değişim, dönüşüm isteklerinin bizzat vatandaşlarından (Parlamento aracılığıyla) gelebilmesini sağlamaktır. Bu nedenle örneğin, grev ve toplu sözleşme vb. hakları hep örgütlendirilmiş halk kesimleri değişim ve dönüşüm istekleri olarak Devlet/State'e getirmişlerdir. Bu bir daha önce değindiğim Focias ut facias

uygulamasıdır. Türkiye'de ise Devlet mademki Batı'da var öyleyse bizde de olsun diye bazı hakları -örneğin Kadın Hakları- Tepeden vermiştir, örneğin Türkiye'de 1935'te kadınlar örgütlenerek seçme ve seçilme hakkını elde edebilmek için toplumsal bir mücadele vermiş değillerdir. Batı'da State, bu nedenle İslami Ümmet'teki gibi Dawla anlayışında olduğu gibi "Dala=Dönüştürücü" değil "Statik" olmayı öngörür, kaldı ki İslam dininde ne böyle bir Farz ne de böyle bir Sünnet vardı.

Türkiye'deki Devlet günümüzde Orta ve Uzak Doğu'ya özgü "Ceberut Devlet=Despotik Devlet" (Marx'ın tahlili) devlet tipi değildir. Sözün burasında işte ünlü Uniter-Devlet kavramına geçmek gerekiyor. Geçen yıl (Mayıs, Eylül ve Kasım, 2009) katıldığım TV konuşmalarımda "Unitarian" sözcüğünün İslami Tevhit anlayışını yansıtan bir deyim olduğunu ve teknik anlatım düzeyinde bu sözcüğün Hristiyan Teslis (Baba, Oğul ve Kutsal Ruh Üçlüsü) anlayışını reddeden, kabul etmeyen kişi ve kurumlar için kullanıldığını ve özellikle de Müslümanlığı işaretlediğini açıklamıştım. Bu açıklamam çok ilgi çekmiş olmalı ki her düzeyde tartışıldı. Gerçekten de, "Unitarian" sözcüğü Hristiyan Batı'nın dinsel ve Devletsel geleneğinde ve literatüründe tastamam bu anlamda kullanılır. Batı'da Devlet'in üç temel dayanağı vardır. Bunlar "Yasama, Yargı ve Yürütme"dir. Gerçi bu üç kurum Türkiye'de de vardır ama işlevsellikleri ve anlamsallıkları itibariyle çok farklıdırlar. Batı Devlet modelinde bu üç kurum Hristiyanlık geleneğindeki Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'tan oluşan Teslis'e dayandırılarak oluşturulmuştur. Dinsel olarak da Baba Tanrı Yasa yapıcıdır, her Hristiyan onun Oğlu İsa Mesih adına yargılanır ve Yürütme (İcra) da Kutsal Ruh tarafından gerçekleştirilir, Diğer bir anlatımla Batılı Hristiyan kendi Devleti'nin hem Seküler olan Yasama, Yargı ve Yürütmeyi hem de Dinsel olan Teslis'in yansıtıcısı olduğunu Teslis'in koruyucusu ve "Sabitesi" olduğunu sezinler ve algılar.

Türkiye'de böyle bir algılama yoktur, çünkü halkın arasında Hristiyanlığın Teslis inancı değil, İslami Tevhid=Birlik anlayışı yürürlüktedir. Teslis uçlu bir yapıdır, Tevhid ise monolitik ve yekpare bir yapıdır, parça-bütün ilişkisi içinde ve/veya eklemli değildir. Bu nedenle Batı'da Demokrasi denildiğinde Batılı Hristiyan kendi devletini Hristiyanlığı koruyan, onun toplumda istikrarlı ilişkilerin sürdürülmesini sağlayan bir yapılanmadır.

Türkiye'de Batı tipi devlet' geçiş hazırlıkları Sultan Abdülaziz döneminde (hatta Mahmut da denilebilir) başlamıştır ama Ümmet anlayışından Cumhuriyet'e geçiş, yeni Devlet'in kurulmasıyla gerçekleşmiştir. Arap âleminde bu gelişme günümüzde bile çok yavaş ilerlemektedir. Bunun nedeni de Arapların Batı tipi Devlet anlayışının (Demokrasi demiyorum, dikkat) ne olup olmadığını Osmanlı döneminde yazılan kitaplardan ve Osmanlı ulemasının yaptığı tercüme yayınlardan öğrenmiş olmalarıdır. Bu da tarihsel olarak 19. yüzyılın sonlarına tekabül etmekte, denk gelmektedir.

Öte yandan Batı ile özellikle de Fatih ve Yavuz'dan sonra hep Osmanlı ve İslam kastedilerek Türk denilmiş olan Osmanlı muhatap olmuştur. Batı'nın tüm kültürel ve toplumsal yapısını Osmanlı analiz (tahlil) etmiştir; o dönemde Müslüman Araplar bu gibi "Gâvur" icatlarıyla(!) hiç ilgilenmemişler ve ıvır, zıvır tartışmaları çok derin dini tartışmalarmış gibi cahil halka sunarak onları diledikleri gibi uyutabilmişlerdir. Tıpkı Fatih Bizans'ın kapılarına dayandığı sırada papazların meleklerin cinsiyetini ve bir iğne deliğinden kaç meleğin geçebileceğini tartışmaları gibi Araplar da o sıralarda, "Ekmek bıçakla kesilir mi, kesilmez mi, Şeriat ne diyor?" diye tartışıyorlardı. Bu tartışma 1950'lerin Türkiye'sinde hâlâ Ümmet kavramına bağlılık duyan ve bugünkü AKP'nin itici güçlerinden biri olan bir kesim Doğulu Şık ve kerameti kendinden menkul Hoca Efendilerin bu konudaki sözde Fetvaları'na uymayan herkes zındık, Kur'an düşmanı ve

Kâfir ilan ediliyorlardı ki, bazen rakip bir Şıh ya da Hoca Efendi bile zındıklıkla suçlanabiliyordu. Oysa ekmek bıçakla kesilir mi kesilmez mi tartışması ilkin Yahudiler tarafından İsa Mesih doğmadan yüzyıl önce tartışılmış ve karara bağlanmıştı. Dönüştürülmesini engelleyen Sabit Güç/İrade (Polity) olarak kabullenir ve görür, Türkiye'nin Ümmet'ten gelme Unitarian -Teslis'i reddeden- bir Devlet (Dawla/Dala) olarak Avrupa Birliği'ne katılabilmesi bu nedenle de mümkün değildir. İki yapı arasında uzlaşmaz bir çelişki adeta kan ve doku uyuşmazlığı oluşturan genetik bir farklılık vardır. Türkiye üniter yapısından ve Ümmet çağrışımları yaptıran tüm inanç ve gelenekten kendini tam olarak arındırmadıkça AB'ye giremez. Bunun önkoşulu da Türkiye'de nüfusun en azından Devlet'i yönetecek kadar çok olması gereken bölümünün Hristiyanlaştırılmış olması gerekir ki bu da daha uzun yıllar alacak bir süreçtir, bugünkü koşullarda henüz böyle bir aşamanın başına bile gelinebilmiş değildir.

Kısaca ATÜT (Asya Tipi Üretim Tarzı) veya Doğu Despotizm'i denilen "Ceberut Devlet" modelinin mucidi Çin'dir. Daha sonra Moğollar ve 19.yüzyılın ortalarından itibaren de Japonlar bu modeli benimsemişlerdir. Ceberut Devlet Modeli'nde Devlet Tanrı Baba'nın yerini tutar. O her şeyi bilir, o yapar, o emreder, o uygulatır vb. Freud'dan sonra yetişmiş en ünlü Psikanalist ve Kimlik Araştırmacısı Kabul edilen Eric Ericson bu her şeyi bilme keyfiyetini "Sapletizm" diye tanımlamıştır. Dolayısıyla Cebberrut Devlet mutlak buyurucudur (Arapça Sulta) Mutlak Egemen'dir ve Mutlak Bilicidir. Herkesin gözü kulağı onda olmak zorundadır; onun dediği mutlaktır ve onun "Olsun" dediği olmak ve oldurulmak zorundadır. Bu model tüm Asya'da Orta Doğu'da ve kısmen de Akdeniz kesiminde yoğun şekilde yaşanmıştır. Ceberut Devlet'in diğer formları ise başka adlar altında başka ülkelerde de var olmuş ve olmaktadır.

Türkiye, Ceberut Devlet modelini Osmanlılarda ve daha

değişik şekliyle de Cumhuriyet döneminde yaşamıştır. Bu kaçınılmazdı. Neden derseniz Osmanlı bizatihi Ceberut olan Bizans'ın varisi olmuş onun yerine geçmişti ve gerçek adı Doğu Roma İmparatorluğu olan bu Devlet'in tüm kurumlarını, Hristiyanlığı doğrudan ilgilendirenler (Eklesia gibi) hariç, olduğu gibi benimsemişti. Özellikle vakıf sistemi, tımar ve zeamet sistemleri İslami Fıkıh'a göre "Emri bil maruf..." çerçevesinde başta ulema olmak üzere Devlet'in tepesinde benimsenmiş ve "Böyle Biline..." denilerek halka dayatılmıştır. Cumhuriyet döneminde ise Ceberut Devlet, kendisini darbeler, müdahaleler ve siyasal idamlar, işkenceler ve zoralımlarla anımsatmıştır. Ceberut Devlet şimdi İran, Afganistan, Suudi Arabistan ve Irak'ta saltanattadır. Ve Ceberut Devlet'in kendine özgü "Teorimi" de halen yürürlüktedir, hem Ortadoğu'da (örneğin İsrail Filistinlilere bu tip bir terörizm uygulamaktadır) hem de dünyanın başka yerlerinde ne hazindir ki, işletilmektedir.

Osmanlı'nın gerekli gördüğü zamanlarda ve mekânlarda hiç tereddüt etmeden taktığı "Ceberut Devlet" maskesini tamamen atıp Üniter Devlet (Polity/Political Unity) olabilmek de, Ümmet ve onun şekillendirdiği Ümmetçi görüşlerden tamamen sıyrılıp Cumhuriyetçi olabilmek çok kolay ve sıradan bir uğraş değildir. Bu nedenle çok acılar, çok sancılar çekilmiştir. Ceberut Devleti'nin uyguladığı Terör sadece Türkiye'de değil dünyanın hemen her yerinde yaşanmıştır. Mao Ze Tung döneminde Çin'de, Stalin döneminde İngiltere'de ve kolonilerde, Fahd döneminde Suudi Arabistan'da, Saddam döneminde Irak'ça (Halepçe unutulabilir mi hiç) say say bitmeyecek kadar çok ülkede Devlet tarafından uygulanmış Terör yaşanmıştır, bir de "Örtülü Devlet Terörü" tipi vardır ki, bunun en başarılı örneği Fransa'dır ama uyanık Fransızlar bunu dünyayı kurtarmak için yapılmış ve mazur görülmesi gereken bir olaymış gibi paketleyip pazarlamayı başarmışlardır. Fransa'daki Giyotin Terörü

gerçekte Ceberut Devlet anlayışının en kanlı örneğidir ama Masonlar tarafından dünyaya sanki Kutsal bir olaymış gibi imrenilecek bir başarı olarak yutturulmuştur. Benzer şekilde Amerikan Bağımsızlık Savaşı sonrasında İngiltere Kralı'na göstermiş olan yaklaşık 20.000 Amerikalıya açık ve örtülü Devlet Terörü uygulanmıştı. Erkeklerin kellesi kesilmiş, kadın ve çocukları diğer beyaz Hristiyanlar tarafından köle edinmişlerdi. Ayrıca tüm malları da bunların katillerine geçmiş ve o katiller, çok ilginçtir ki, bugünkü Amerikan zenginliğinin ilk sahipleri olmuşlardı.

Pekiyi de, örneğin her Devlet dilediği gibi kendi vatandaşlarını ezebilir, horlayabilir ya da dilediği ekonomik ilişkiyi dilediği tarz ve siyaset ile yönetebilir mi? elbette hayır. Son yüzyılın dünyasında köprülerin altından çok sular aktı ve bazı uluslararası değil uluslar üstü yasalar düzenlenmeye başladı, örneğin İnsan Hakları Yasası ve Soykırım Yasası gibi. Artık hangi tip Devlet olursa olsun onu da kısıtlayan, ona yaptırımlar uygulatan uluslar üstü kurumlar vardır. Birleşmiş Milletler bunlardan biridir. BM'nin aldığı kararlar, örneğin uluslararası "Ekonomik Haklar ve Görevler Bildirgeleri" sırasıyla 45 (III), 18 Mayıs 1972; 3037 (XXVII) 19 Aralık 1972; 3082 (XXVIII) 6 Aralık 1973, 3201 (s-VI) ve 3202 1 Mayıs 1974 Türkiye'yi de bağlar mahiyettedir. Bu kararlar aracılığıyla uluslararası ekonomik ilişkilerde BM standartları, ulusal standartların üstüne çıkartılmış ve 1973 yılından itibaren dünyada "Yeni Ekonomik Düzene" geçilmiştir.

Terör olgusu çoğunlukla Anarşizm ile karıştırılır. Terör ve Terörizm kavramlarının, ilginçtir ki, Birleşmiş Milletlerde yapılmış ve tüm üye ülkelerin temsilcileri ve meclisleri tarafından onaylanmış hukuki bir tanımı yoktur. Bu durum bir boşluk, daha doğrusu birbirleriyle hasım veya rakip düşman Devletler için yeraltından ve üstünden söz konusu rekabeti veya düşmanlığı "Gizli Eller" aracılığıyla yönlendirme olanağını sağlamaktadır. Ülkeler ve onların gizli istihbarat

örgütleri rakip ülkede oluşturdukları kargaşa ve kültürel karamsarlık ortamlarını manipüle ederek rakiplerini saf dışı etmeyi veya yorgun ve zayıf düşürmeyi çok iyi bilirler. Bu nedenle bir ülkenin Terörist dediği kişi veya örgütlere, o ülkenin rakibi ülke veya ülkeler Gerilla/Özgürlük Savaşçısı vs. gibi adlar takarlar. Böylelikle Terör aracılığıyla zayıflattığı rakibinden ekonomik ve siyasal çıkarlar elde ederler. Bu çıkarlar elde edilince o ülkeye Terörü bitirmesi için lojistik ve stratejik destek sağlarlar. Olan, kendince belirli bir ideal için canını vermekten kaçınmamış olan genç insanlara olur, onlar öldükleriyle kalırlar örgütlerin liderleri ise yerleştirildikleri başka ülkelerde olup gitmiş ve adları bilinmeyen gençlerin kanlarından elde edilmiş paralarla keyifli bir hayat sürerler.

Terör Anarşizm değildi ama 1970'lerde Türkiye'de Sosyalizm uğruna mücadele ettiklerini düşünen genç/yaşlı insanlar o dönemin basın yayın kuruluşlarında Anarşist nitelemesiyle tanınıyorlardı. Buna karşılık bazı sol görünümlü Teorisyen takımı da Proletarya Diktatörlüğünü kurabilmek için mutlaka Sınıf Terörü uygulanmalıdır şeklinde propaganda yapıyorlardı. Sonuçta Devlet Terörü her zaman olduğu gibi kendi dışındaki terörü kanla, acıyla işkenceyle sonlandırdı.

Terör ile Anarşizm arasındaki en temel farklılık "Bireyselleşme" alanında ortaya çıkar. Terörist, bağlı olduğu örgütte Birey değildir, sadece bir Eleman'dır. Anarşist ise bireysel özgürlüklerin başta Tanrı ve Devlet tarafından zor kullanılarak elinden alındığını ve birtakım kişi, kuruluş, inanç ve/veya Dogmalar kullanılarak doğal haklarının gasp edilmiş olduğuna inanmıştır. Anarşist'e göre onu tekrar Özgürleştireceğine inandığı bu gasp edilmiş hakların gerekirse zor kullanılarak geri alınabilmesi esastır. Tüm Devlet işleri ve sınırları, tüm toplumsal değerler, tüm cinsel tabular, tüm dinler ve benzeri uyuşturucu öğretiler, tüm ekonomik

ilişkiler, üretim tarzları teker veya topluca "O"na düşmandırlar ve "O" Anarşist olarak bunları yenebilirse tam ve mutlak bir özgürlüğe kavuşacaktır! Anarşist için bazen her türlü örgütlenme modeli bile onun Özgürlüğünü kısıtlar, bu nedenle O'nun için en iyi örgütlenme modeli "Kendini Örgütlemektir". Bunlara rağmen Anarşizm'in felsefi bir doktrin olarak kendine özgü bir öğretisi, ahlak anlayışı ve dünyaya bakışı ve duruşu vardır. Ona göre Bireyselleşmeyi engelleyen esas unsur "Özel Mülkiyet"tir. Bu nedenle de suçlanması ve ortadan kaldırılması gereken ilk kötülük budur, sınıfsal egemenlik değildir. Anarşizmin sınıflar arası mücadele gibi bir kaygısı ve hedefi yoktur, gerçi emekten yanadır ama ona göre insanları esas bunaltan üç unsur Tanrı, Devlet ve Özel Mülkiyettir.

Terörist için, bir Anarşist'e yön veren ve çok kısaca özetlediğim bu unsurlardan hiç biri esas itibariyle önemli değildir. Örneğin bağlı olduğu örgüt PKK uyuşturucu madde kaçakçılığı ve satıcılığı yaparak binlerce genci ölüme göndermektedir ama Terörist için bu bir ahlak ve insanlık sorunu değildir; kaçakçılığın yürümesi için silahlı mücadeleye girmekten utanmaz veya insanlığa karşı suç işlediğini düşünmez. Teröristin gerçekte kendine ait bir fikri ve dünyaya bakışı ve yorumlayış tarzı yoktur, kendisine verilmiş ve emir kipi kullanılarak anlatılmış Fikirleri ve görüşleri papağan gibi tekrarlar durur. Bunlar ise genellikle binlerce yıldır bilinen laf salatalarıdır ama o genç Terörist için hiç duyulmadık neredeyse Yüce Lider tarafından söylenmiş Kutsal Kelamlardır.

Bunlara rağmen Terörist bir paralı asker (Lejyoner) de değildir. Lejyoner nerede niçin ve kimin hesabına silah kullanacağına pek aldırmaz öncelikle "Serüvenci"dir. Serüven ve heyecan varsa üstelik bir de bu iş için birileri para ödüyorlarsa gerisi onu hiç ilgilendirmez, siyasi amaçlar ve hedefler uğruna, örneğin Bağımsızlık uğruna savaşa gitmez. Anarşist ile Lejyoner'i Terörist'ten ayıran bir farklılık da bu-

radadır. Anarşist de Lejyoner de Devlet kurucusu veya yeni bir "Yurt" yeni bir Devlet kurmak için canlarını ortaya atmazlar. Anarşist Devlet'ten Tanrı'dan ve Özel Mülkiyet'ten kurtulmak için silaha bombaya sarılır, Lejyoner ise Serüven, Heyecan belki de Aşk (çoğunlukla ütopik sevgili bir kadın) uğruna dövüşebilir ama Devlet kurmak, Bağımsız Millet olmak vs. gibi bazıları için Kutsal sayılan değerleri hiç umursamaz.

Anarşizmin Terörizm'den bir farkı daha vardır. Anarşizm'in ekonomik, toplumsal ve tarihsel bir analizi vardır. Ünlü düşünürleri, örneğin Bakunin, Prens Kropotkin, Max Stiner (üstelik İsviçreli bir Anarşist, düşünebiliyor musunuz!) gibi teorisyenleri vardır ama bugüne değin Teröristin Felsefesini yapabilmiş bir tek yazar veya akademisyen çıkmamıştır. Bundan sonra belki Apo, bir zamanlar kol kola dolaştığı CIA İstasyon Şefi Graham Fuller ile birlikte bir kitap yazarak Terörizmin gerçekte olmayan Felsefesi'ni "Kitap" haline getirmeye kalkışır.

Türkiye'de Terör denildiğinde akla ilk gelen elbette ki PKK adlı örgüt olmaktadır. Oysa Türkiye'de ekonomik terör de vardır, toplumsal terör de vardır ama ne yazık bunların hiçbiri dikkate alınmamaktadır. Bu nedenle zorunlu olarak ve kısaca PKK Terörü olgusuna değinmek gerekiyor.

Terör adından da belli olduğu üzere "Şiddet" demektir. Terörün çıkış noktası, Sosyalizm'de olduğu gibi; Emek, Anarşizm'de olduğu gibi; Tanrı-Devlet veya Kapitalizm'de olduğu gibi; Sermaye-Kâr değildir. Doğası gereği Terör, Asimetrik ve Düzensiz (Irregular Warfare) Savaş tarzıdır. Ne kendi içinde ne de dışında Demokrasi arar. Tam bir Makyavelizm anlayışıyla, amaca ulaşmak için her yolu mubah (olabilir) görür. Hiçbir toplumsal, ailevi ve bireysel değeri tanımaz, masum, sivil, kadın, çocuk, yaşlı ayrımı yapmaz, gerektiğinde hepsini kullanır ve gerektiği zaman da

hepsini öldürebilir. Bu nedenle en kısa ve gündelik dilde yapabilecek olan tanımıyla Terörizm, bir tür "Kişi"ye (Yüce Lider, örneğin Apo veya Pol Pot) ve "Şiddete Tapıcılık"tır. Şiddet daima kendini çoğaltan bir unsurdur. Bu nedenle Terör, "Proliferate=Çoğalarak Yayılan" bir mücadele tarzıdır. İlginçtir ki, Şiddet aynı zamanda kendisine Bağımlılık yaratan bir olgudur. Terörist tıpkı bir Uyuşturucu Madde Bağımlısı gibi şiddete bağımlı hale gelir. Terörist için Şiddet bir tür ruhsal, bedensel (cinsel) rahatlama ve tatmin aracıdır. Terörist'i Şiddet'ten arındırdığınız takdirde karşınıza ya zavallı ve aldatılmış bir genç ya da cahil ama kendi korkularını ve üzüntülerini bastırmak ve içine sürüklediği aşağılık duygusundan kurtulabilmek amacıyla başkalarına şiddet uygulayan biri çıkar. Bu başkaları genellikle ona karşı duramayacak kadın, sivil veya çocuklardır. Terörist onları sindirerek kendini yüceltmeye çalışır, eline tutuşturulmuş olan silah ona bu olanağı sağlar. Silahı elinden alındığı zaman kendi korkuları ve kendine güvensizliğiyle baş başa kalır. Terörist bir anlamda yaşamla mücadele etmekten korktuğu için hayata kendisini silahıyla ispat edebilmek çabası içinde olan kişidir. Yakalanan PKK'lı Teröristlerin sorgularında şu yukarıda saydığım tüm hususlar ortaya çıkmıştır. Bunlara en somut örnek, yakalanır yakalanmaz "Ben Türk Devleti'nin Emrindeyim, Benden ne İsterseniz Yaparım." diye yalvaran Apo olmuştur.

PKK 1983'de Türkiye'ye yönelik Ermeni Terörü'nün (ASALA) Diaspora Ermenileri tarafından bitirilme kararının alınmasından sonra onun yerine ikame edilmek üzere dış güçler tarafından kurduruldu. Bu nedenle PKK Türkiye'nin iç meselesidir demek yanlıştır: PKK'nın kuruluşundan itibaren başta CIA ve MOSSAD olmak üzere gizli istihbarat örgütleri ve Avrupa Birliği vardır. Bu sonuncusu himaye, strateji, lojistik ve her türlü baskı ile maddi, siyasi destek sağlamıştır.

Pekiyi, Ermeni Terörü niçin sonlandırıldı?

Bu soru doğru algılanırsa bugün Türkiye'nin karşılaştığı en can alıcı sorunlardan biri olan "Soykırım" palavrası da açıklığa kavuşur. Şu ünlü Soykırım=Genocide kavramı BM'de 1948'de kabul edildi. Nedir ki, ABD yönetimi bu Soykırım yasasını, birçok nedenle onaylamadı ve dış politikasında buna yer vermedi. Soykırım olgusunun ABD Senatosu tarafından kabul edilmemesi başta İsrail olmak üzere Türkiye'yi suçlamak ve önce tazminat sonra da toprak taleplerinde bulunmak isteyen Yunan (Pontus Tazminatı) ve Ermeni (Tehcir) Lobilerine en büyük engeldi. ABD Senatosu Soykırım Yasası'nı onaylamayı 1983 yılına kadar salladı. Bu yıl içinde yasa onaylandı. Bu yasanın onayını hızlandırabilmek ve ABD Senatosunu harekete geçirmek konusunda ABD'li Teröristler bütün dünyaya zavallı Hıristiyan Ermenilerin barbar ve Müslüman Türkler tarafından vahşice Soykırıma uğratıldıkları yalanını yaydılar. ABD Senatosu'nun Soykırım Yasası'nı onaylamasıyla artık Terör eylemlerinin durdurulması gerekiyordu. Bu yasa kullanılarak Türkiye uluslararası mahkemelerde mahkûm ettirilebilir tazminat ve toprak alınabilirdi. Bu yasanın ABD tarafından kabulünden sonra İsrail, Filistinlilere defalarca katliam yaptı ama BM Güvenlik Konseyi'nde ABD bunları veto etti. Yunanistan, Kıbrıs'ta Türkiye'nin elini zayıflattı. Diaspora ise tarihinde hiç olmadığı kadar güçlendi ve ABD'deki ve Fransa'daki Ermenileri kendisine bağladı.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Araştırma Planlama Dairesinin 2005 yılında yayınladığı Terör ve Terörizm Bibliyografyası tam 542 sayfadır. Bu tip resmi raporlara bakıldığında PKK'nın tetikçi olarak kullandığı elemanlarının %99'unun 18-23 yaşlar arasındaki gençler oldukları anlaşılmaktadır. Tamamı yoksul ve cahil aileler tarafından yetiştirilmiş gençlerdir bunlar. Eğitim düzeyleri çok düşüktür. Çoğu 8-10 çocuklu üç veya daha fazla eşli babaların, adla-

rı bile zor anımsanan çocuklarıdırlar. Yapılan sorgularında bunların hemen hiç biri devlet nedir, cumhuriyet nedir, gibi sorulara bazı şablon sözlerin dışında kendi görüşlerine göre bir yanıt verememişlerdir. Toplumla ilgili algı ve kavrama eksiklikleri ve bozukluklarını sergilemişler ve "Silah ve Şiddet"in kendilerine yeni bir Aidiyet (Özdeşlik) ve Kimlik getireceğine inandırılmışlardır. PKK'ya eleman yapılmış bu zavallı gençlerin tamamına yakının koyu bir "Kültürel Karamsarlık" atmosferinde kendilerine bir umut olarak sunulan PKK oltasına takılmaması olası değildir.

Ortadoğu'da en az 2000 yıldır; herhangi bir suç işleyince veya bir intikam alma uğruna "dağa çıkmak" geleneği vardır. Bu olguya Gılgamış Destanı'ndan başlayın, Davut Peygamber'den geçin, Manikizm'de soluklanın, Ortadoğu'nun her karış toprağında ve döneminde rastlarsınız. Türkiye dâhil, İran, Afganistan, Irak, Suriye, Lübnan ve Filistin ile İsrail'de (Masada Dağı Efsanesi) ve yukarda Karadeniz havzasında, Kafkasya'da ve Rusya'da belirli bir nedenle Dağa Çıkma geleneği vardır. Dikkat edilirse bu jeopolitik aynı zamanda Ceberut Devlet'in de egemenlik alanıdır. Türkiye de dâhil bu alanda yaşayan yoksul halklar şu ya da bu nedenle dağa çıkan kişilerle kendilerini özdeşleştirirler, bu da genel bir eğilimdir. (Not: Kimlik araştırmacısı Klaus Dodds, Geopolitik Kimlik/Identity diye bir kavram geliştirmiştir ama burada sözünü ettiğim hususla bağlantılı bir kimlik sorunsalından söz etmez.) Onlara bir tür kahraman muamelesi yaparlar, onları kendilerinin cesaret edip yapamadığı zor işi yapmış kişiler gibi algılarlar. En önemlisi "Dağa Çıkan" kişi veya kişiler bu yoksul insanların gözünde Ceberut Devlet'e meydan okuyan, ona ASLA boyun eğmeyen kahramanlardır, dolayısıyla da onlara bilerek isteyerek ve severek yardım ve yataklık ederler. Teröristleri yönlendiren ajanlar halkın bu davranış biçimini iyi tahlil etmişlerdir ve bundan yararlanmasını da çok iyi bilirler.

Halk diye tanımlanan kesimler, dünyanın neresinde olursa olsun genel bir kural olarak kendilerinin daima haksızlığa uğratılmış kişiler olduklarına inanırlar. Gerçekte kendi kişisel yeteneksizlerinden veya beceriksizliklerinden kaynaklanan başarısızlıklarını birilerinin sırtına yükleyip kendilerini yüceltmeyi arzularlar. Bu bir senaryo değil bilimsel araştırmalarla ortaya çıkmış bir veridir. Ortadoğu'da dağa çıkmak olarak tezahür eden geleneği başka ülkelerde başka şekillerde izleyebilmek mümkündür. Örneğin Avrupa'da Dağ yoktur. Kuzey Kutbu'ndan aşağıya doğru bir taş atsanız İsviçre Alpleri'ne çarpıncaya kadar hiç bir engelle karşılaşmadan iner. Avrupa geleneğinde ve kültüründe Dağa Çıkmak bu nedenle yoktur ama deyim yerindeyse "Ormana Çıkma" geleneği vardır. Avrupa'da başta da Almanya, Avusturya ve Fransa'da Orman Kültürü, Ortadoğu'da ise Dağ ve Çöl kültürü ve folkloru egemen yaşam tarzıdır. Ortadoğu'da tarihsel olarak genel kültür ve folklor Dağ ve Çöl eksenli iken, Orta ve Batı Avrupa'da orman eksenlidir. Nedir ki, bugünkü Avrupa Uygarlığını yapan üç temel kavramın çıkış yeri de Ortadoğu ile Çöl ve Dağ folklorudur. Bunlar Tanrı, Devlet ve Özel Mülkiyet/Para'dır. Hatta Hristiyanların Tanrısı İsa Mesih bile çöl ikliminde ve ortamında yetişmiş sarışın mavi gözlü bir Viking değil, eğer böyle birisi gerçekten de yaşamışsa, kara, kuru, sarımtırak benizli, orta boylu bir Yahudi'ydi.

Batı'da, örneğin Robin Hood olup küçük bir ormanda egemenlik kurmak ve Ceberut Devlet'in hain ve gaddar saldırılarına ve zavallı halkı ezmesine karşı koymak geleneği vardır. Ortadoğu'da ise Aziz Anthony veya Vaftizci Yahya gibi çöle kaçıp sığınarak Devlet'ten (Kral) ve onun zulmünden uzaklaşmak geleneği vardır.

PKK, Türkiye'de Dağa Çıkma geleneğinin en örgütlü ve son şeklidir. Bu anlamda yazılı belge ve bilgilere göre yeni bir buluşu hayata geçirmiş değildir; en az iki bin yıldır bilinen bir oyunu tekrarlamaktan öteye geçmemiştir. Bu ne-

denle PKK dağa çıkmış veya dağdan inmiş hiç önemli değildir. PKK yarın dağdan iner, bazı Gizli Eller onun yerine MPPK'yı kurdurup o gençleri dağa sürer, çıkartır. Bu gelenek Ortadoğu'da Varolcukça birileri daima 'Dağ'a çıkacaktır. Dünün Türkiye'sinde dağa çıkan Koçer idi bugün PKK'dır. Yarın da başka biri veya birileri olacaktır. Hiç şaşırtıcı değildir. Kaldı ki son on yıl içinde Türkiye'den 2500-3000 kişi dağa çıkartılmıştır ama bir o kadar kişi de El Kaide çatısı altındaki örgütlere örneğin Hizbullah'a vs. katılmıştır.

Avrupa tarihinde Haçlı Seferleri ve Engizisyon tipik Devlet terörü uygulamalarıdır. Çünkü terör denilebilmesi için kitlesel öldürme yapılması gerekir. Bugün Avrupa denilen kıtanın 2000 yıllık geçmişinde Devlet Terörü uygulanarak kıtal yapılmış bilinen 134 büyük olay vardır. Bu Terör eylemleri sırasında kadın, çocuk, masum, sivil, yaşlı ayrımı olmaksızın belirli gerekçelerle toplu kıyımlar yapılmıştır. Bu kıyımlarda en az 3.500.000 insan öldürülmüştür. Bu kıyımlara I. ve II. Dünya Savaşları sırasında öldürülen, özellikle Yahudi nüfus dâhil değildir. Bunları da eklerseniz Avrupa'da en az 10-11 milyon kişinin Terör kurbanı olduğu anlaşılır. Ayrıca, İspanyol ve Portekizlilerin Latin Amerika'da yaptıkları da Ceberut Devlet Terörüydü. Bu ülkelerde birkaç milyon insan katledilmişti. Günümüzde İsrail'in Filistinlilere uyguladığı da Devlet Terörüdür. ABD'nin Vietnam ve Irak'ta yaptıkları ile Fransa'nın Cezayir'de yaptıkları da Devlet Terörüdür. ABD'de sadece Kızılderililere değil özbeöz Beyaz ve Hristiyan olan ama Bağımsızlık Savaşı sırasında İngilizlerin yanında yer alan Kralcılardan 20.000 kişi de savaştan sonra Devlet Terörünün kurbanları arasına katılmışlardır. Bunların servetlerine başka Beyaz ve Hristiyan olan kişiler el koymuşlar ve bugünkü ABD zenginliğini başlatan sermayedarlar arasında anılmışlardır.

Cumhuriyet dönemi Türkiye'sinde Ceberut Devlet'in Terörü de yaşanmıştır. Eldeki somut bilgilere göre en az

160.000 kişi işkenceden geçirilmiş, yüzden fazla insan siyasi nedenlerle Devlet eliyle idam edilmiş, yüzlerce faili meçhul cinayet işlemiştir. Bu tablodan çıkan sonuç şudur: Devlet de, çatışmaya girenler de Terör uygulamaktadırlar. Şiddet şiddeti doğurmakta ve bir Phoenix gibi kendi kuyruğunu yemektedir. Bunun adı, Terör Sorunu'dur. PKK'nın genç beyinleri zehirlemek için kullandığı "Kürt Sorunu" değildir. Türkiye'de işkenceden, baskıdan şiddetten geçmiş olan insanların tamamı Kürt değildir. Bu satırların yazarı aslen Çerkez'dir ve Kürt olmayan diğer on binlerce kişi gibi o da fikirleri uğruna ve tamamen siyasal nedenlerle çok ağır bir işkenceden geçmiş ve tüm servetini kaybetmiştir. Ama bu bir Çerkez Sorunu değildir. Kaldı ki, işkence görenlerin arasında Kürt kökenliler vardı da işkencecilerin arasında Kürt kökenliler yok muydu acaba? Türkiye'de Devlet (Dağla/Dala) milleti değiştirmiş ve dönüştürmüştür ama bir türlü kendisini değiştirip, dönüştürememiştir. Sorun buradadır. Bu Değiştirilemeyen Dağla, kendi işlevselliği ile çelişkiye düşmek pahasına, Terör uygulamıştır ama bunu yaparken ne ırksal özelliklere, ne renge, ne cinsiyete ne soya sopa bakmıştır: Kimi düşman bellemişse onu işkenceye almıştır. Bu nedenledir ki Türkiye'de Kürt, Çerkez, Laz vs. sorunu yoktur, hem Devlet hem de yabancı istihbaratçılar tarafından yönlendirilen örgütlerin uyguladıkları Terör Sorunu vardır. Bir ülkede Şiddet ve Baskı uygulanıyorsa bir gün mutlaka buna karşı Şiddet ve Baskı da uygulanır. Bu genel bir kuraldır.

Terör'ün terminolojisine İslami Terör diye bir kavramın konulması ABD-İsrail kökenli bir girişimdir. İslam bir Din olarak Terörü vaaz etmez. İslam Dini adına hareket ettiklerini öne süren birileri vardır. Bunlara bakarak İslam Dini'nin Terör dini olduğunu söylemek kasıtlı değilse cahilce bir tavırdır. Günümüzde Terör sadece yıkıcı, bölücü ve ayrılıkçı örgütlerin kullandıkları bir silah değildir. Kitle

İmha silahları olarak bilinen ve "Proliferation=Yayılma" kuramını yansıtan nükleer, kimyasal, biyolojik ve biyokimyasal silahlar aracılığıyla oluşturulmuş bir de Devletler Üstü (Supra National) Terör Tehdidi vardır. Bu tehdit diğer Terör tiplerinden çok daha tehlikeli ve ölümcüldür ama ne yazık ki gündemi bu tehdit algılamaları değil, Mankenler ve soyunup açılıp saçılıp gazetelerin manşetlerine oturan güzeller belirlemektedir. Oysa Nükleer Silahlara sahip olan ülkelerin uyguladıkları Örtülü Devlet Terörü günümüz dünyasında en temel belirleyicidir. Silah üreticileri, satıcıları ve onlarla işbirliği halinde olan Uyuşturucu Baronları ve silah başta olmak üzere, ilaç ve gıda sanayilerinin büyük baş patronları Terörün her şeklinden çok ama çok büyük paylar edinmekteler. Terör aracılığıyla kendine koyduğu hedefe ulaşabilmiş bir tek örgüt yoktur ama terör aracılığıyla inanılmaz servetler edinmiş birçok Saygın (!) işadamı, politikacı, diplomat ve General vardır.

Terör, teorik olarak bir Kimlik değil bir Kişilik sorunudur. Teröre bulaşan kişi Kimlik değişikliğine değil, birinci bölümde anlattığım, Kişilik değişimine uğrar. Şiddet=Terör esas alınarak Kimlik oluşturulamaz. Çünkü hiçbir insanoğlu anasından Terörist olarak doğmaz. Diğer bir deyişle Terörist doğulmaz, Terörist olunur. Bunun önlenebilmesi öncelikle toplumlarda Kişilik bozukluklarına son verecek eğitim ve öğretimin geliştirilmesinden ve yoğunlaştırılmasından geçer. Yoksa palyatif önlemler alarak veya sahte Genel Aflar çıkartarak Terör önlenemez, tam tersine körüklenmiş olur.

Türkiye'de Devlet, Arap-İslam geleneğine göre "Tepeden İnmeci"dir ve zor kullanarak Dönüştürücülük rolünü oynamaktadır. Cumhuriyet ise Batı/Hristiyan kültüründen ve yaşam tarzından alınmış bir modeldir. Bunların arasında teknik deyimiyle "İçerik-Biçim" ilişkisi vardır. Türkiye'de Devlet er geç Cumhuriyetleşecek, Cumhuriyet de Demokratikleşecektir. Bu kaçınılmazdır. Ama aflar çözüm

değildir. Bu konuda 25 yıl önce yazdığım ve yabancı bir dergide yayınlanmış olan bir yazımın Türkçesini ve Proliferation konusunda Uluslararası bir Güvenlik Paneli'nde sunduğum bir tebliği de bu bölümün okuma parçaları olarak koydum, dileyenler yararlanabilirler.

Bu kitabı yaşanmış bir olayı sizlerle paylaşmak bitirmek istiyorum. Ben uzun yıllar yurt dışında yaşadım. Yıllar önce Said Bey adında Suriyeli bir komşum vardı. Onun da Suudi asıllı bir Prens arkadaşı vardı. Bir gün Nükleer Fizik konusunda çalışan bir Türk dostumla sohbet ederken çıkageldiler. Hoşbeşten sonra Suudi Prens arkadaşıma ne iş yaptığını sordu o da bilim adamı olduğunu ve Astrofizik alanında çalıştığını söyledi. Suudi Prens, şöyle bir durdu ve "Kaç para kazanıyorsunuz?" diye sordu. Arkadaşım da çok mütevazı olan maaşını söyledi. Bunun üzerine Suudi, "Yazık size gece gündüz çalışıyorsunuz ama para kazanamıyorsunuz," dedi. "Olsun birçok buluş yapıyoruz" diye yanıtladı arkadaşım. Suudi güldü. "İşte mesele burada dedi. Biz Zürich'te hem eğleniyoruz hem de petrolden tonla para kazanıyoruz. Siz buluşlar yapmaya devam edin. Gerekli olursa biz parasını verip o buluşlarınızı satın alırız, olur biter." İşte İslam bu kafasızlıktan battı.

(Not: Bu kitabı bitirmiştim ki, AIHM kararı çıktı. Buna göre Türkiye'de vatandaşlık "Hüviyeti/Kimliği" olarak verilen belgede yer alan "Dini" başlıklı bölümün kaldırılması istendi (2 Şubat 2010). Bu doğru bir karardır. Bu öneriyi 1984'de "Laiklik" adıyla yayınlanan yazılarımda ve daha sonra kitaplarımda işlemiştim. Aynı AIHM kararında, Türkçe dilinde ve yazısında Q, W, X gibi harfler bulunmadığı için bunları kullanarak Kürtçe adların yazılamayacağı da açıklandı. Dil ve yazıda "Ulusal Alfabe"nin esas olduğu bu kitapta işlendi. Etnik ayrımcılık yaparak "Ulusal Dil"in reddedilebilmesi Uluslararası ve Devletler Hukuku açısından kabul göremez. Bu konuda ısrar etmek hatadır.)

International Conference
Security
And
Cooperation
In the
Eastern Mediterranean
The Marmara Hotel – Istanbul
June 9-10, 1999

The Proliferants and the Terrorists

Paper presented by

Aytunç Altındal

Thursday June 10, 1999

Panel-1 : Spectre of Weapons of Mass Destruction

1999
Istanbul

The Proliferants and the Terrorists

by Aytunç Altındal

Almost three years ago, John F. Sopko, deputy chief counsel to Senator Sam Nunn (D-Georgia) on the PSI (Permanent Subcommittee on Investigations) wrote an illuminating article in which he observed the following indifference:

"Many in the U.S. government either do not believe that there is a new proliferation threat or consider it a low priority." (1)

Is Proliferation truely a global threat?

The answer is yes it is. If so, then the question is:

Why do we have such an immanent or potential threat?

The purpose of this paper is to describe and explain the missing dimension of the violence practised by the terrorist-trends and other groups in the Eastern Mediterranean. I am less interested in the magnitude of religious violence but more concerned about the unwittingly excluded component of the Proliferation, namely, the PROLIFERANTS.

Therefore my point of departure is not the theories related to terrorism itself as done by several authors. My point of departure is simply the "Rise of Cultural Pessimism" in the global context.

I will present my views in four points yet I will take your time as briefly as possible with the first three and I will kindly ask you to focus your attention on the fourth which deals with the missing dimension, the Proliferants.

Point One: The Rise of Cultural Pessimism

History reveals that as a rule that repeats itself, the rise of cultural pessimism precedes every major social and economical catastrophe. It happened before the 30 Years' War (1618-1648) in Europe. Again it erupted during the humiliating defeat of Germany in 1918. Cultural pessimism, somehow, invites the incubus behind the scenes of every major disaster, such as Holacaust.

NOTES

1. The Changing Proliferation Threat by John F. Sopko, Foreign Policy,105, Winter 1996-97, pp 3-20. These remarks are based, in part, upon a series of investigations and hearings the author directed for Senator Nunn. An earlier version of this article was presented before the Aspen Strategy Group Workshop in August 1996.

2. See Fundamentalisms and the State, Remaking Polities, Economies, and Militance. Ed. By Martin E. Marty and R. Scott Appleby, The University of Chicago Press, 1993. The concept of "Westoxification" is Gharbzadigi in Persian and it is coined by Jalal Ali Ahmad. See Nikki R. Keddie and Farah Monian's study in the above mentioned volume, pp. 511-538.

3. The impacts of Globalization, Secularism, Westernization etc. are studied by many. Specially see " Paths in the Global Village/Alternative Visions by Fred Dallmayr, Rowman and Little field Pub. Philosophy in the Global Context, 1998. See also, Die Religiöse Dimension der Gesellschaft herausgegeben von Peter Kosłowski, J.C.B.Mohr/Tübingen 1985. See also, Religion,The Missing Dimension of Statecraft Ed. Douglas Johnston and Cynthia Sampson, Oxford Uni. Press, 1994.

4. See The Beast Reawakens by Martin Lee, Warner books, 1997.

5. See Sopko's article, pp. 16-17.

6. The United States in World Affairs 1934-5, CFR, Harper Brothers, 1935.

7. The Rise of World Weapons by Ann Markusen, Foreign Policy, Spring 1999 pp. 40-51.

Today we are witnessing the rise of cultural pessimism in the Middle East, Balkans, Russia, India, Pakistan and U.S.A, etc., almost every corner of the world. Impending rules of the Globalization, the so-called optimistic invitations of the New World Order, Westernization and the State-sponsored humanistic, and/or atheistic if not Deistic secularism (2) – which is considered as "Westoxification" and biased by the Iranian mollas(3), helped accelerating the process of this rise. And I think as a rule "Pessimism proliferates where Tolerance fails." And Tolerance in all its forms indeed failed if we hastily note the Bosnians and Kosovar sufferings conducted under the pretext of "National Identity" preached by enigmatic leaders and/or messianic bigots.

Point Two: The Myth of the Wellfare-State

Actually very few fared well with the Wellfare-State. Somehow injustice became the standard of life. Shady business transactions, official corruption, bribery and nepotism captured the attentions of many. If we quickly look at Russia of 1990's what we see is a home-made Time-bomb patiently tickling five to Midnight! If I quote a statistics from the year 1995, in Russia that year there were more than 2500 private banks and only 7 of them were accredited!

With the collapse of the Myth of the Wellfare-State in U.S.A parallel to this collapse we witnessed the rise of cultural pessimism in the personification of the Aryan Nations and the sudden abundance of the Hate-literature feeding the bellies of the conspiracy-mongers.(4) Take a look at the Internet Web sites. There had never been that many anti-semitic, white supramacist literature in the history of mankind.

Point Three: The Proliferation Supermarket

Within the last ten years a Proliferation supermarket came into being where any individual or hate-group can easily buy or sell very dangerous pathogens such as antrax, ricin and deadly toxins. Also available at this mall are the know-hows of weaponized versions of chemical, biological and radiological technics. In addition, nuclear devices are on SALE. And the meagerly pensioned Russian scientists are offered salaries they would never imagine even in their dreams. Political, religious, nationalist, criminal or ethnic aggressiveness is rising with the collapse of the Myths and shored up by the cultural pessimists. Besides, there are several state-sponsored terrorist activities and proliferation strategies. To name few I will mention solely Libya and Iran.

A proliferant sometimes disguises himself as a respectable business-man, diplomat, a cabinet minister or as an academic or scientist. He knows how to read the lines between the decrees or legislation. Sometimes he becomes a religious zealot, leftist or right-wing radical or simply a terrorist. Under this or that hat he, like the drug pusher saws the seeds of evil. In short without the proliferant there is no "Neo-Terrorism," that which deals with MDW (Mass Destruction Weapons).

The proliferant, in cognito, proliferates the official corruption, deepens the bribery. In fact, THE PROLIFERANT MORE THAN THE TERRORIST, İS THE REAL DANGER. He/she should occupy the top of the priority list, not the zealot or the terrorist.

Conclusion

If we really mean to avoid this truely global threat we must start with the multifaceted problem of the cultural pessimism. We must analysis the bizarre nature of this poisoning social pyschosis. Let's note that Adolf Hitler, too, was a cultural pessimist and we know where he took the whole world with him.

The PROLIFERANT is a new type of criminal. He is educated, he is poignant, he is cunning. There is absolutely no definition, be it legal or social, that would handcuff his hands and keep them out of this dirty and deadly business.

United Nations should act. A well prepared resolution can help a lot. How to stop the Profilerants and the Proliferation threat should be on the agenda of the United Nations.

As observed by Ann Markusen, a senior fellow for industrial policy at the Council on Foreign Relations, "the post-Cold War world needs a transnational defense industry base policy- -an internationally coordinated strategy to assess the defense needs of partner countries, chart an economically efficient course for meeting those needs, and restrain arms proliferation."(7)

We better hurry, before we choke to death!

There is bureaucratic indifference. John Sopko's words are worth to be mentioned again:

"In the initial stages of the Aum investigation, for example, agencies appeared to be reluctant to work with each other even to determine responsibility for the investigation. The FBI viewed the Aum as a CIA problem; the CIA viewed it as a domestic police problem for the Japanese; and, within the CIA, bureaucratic divisions slowed progress. ...the CIA's Counter Proliferation Center viewed the Aum as terrorist problem to be handled by the CIA Counter Terrorism Center. The CTR, however, classified it as a proliferation or regional problem falling under the purview of the agency's regional desks. The regional desks, in turn, shifted the responsibility to others."(5)

Briefly, there are no sanctions, no treaties, no deterrence efforts to check the dimensions of the dangerous proliferation strategies conducted and manipulated by the Rouge states, international terrorism, organized crime centers such as Russian Mafia and the disaffected groups. In U.S.A there is but one amendment to the 1997 Defense Authorization Act known as Nunn-Lugar Domenici legislation passed at the end of the 104th Congress, that partly covers certain proliferation crimes.

Part Four: cui bono

An office that would control the traffic of Arms and Munitions was set up in the Department of State on September 24, 1934. The newly created Munitions Control Board held its first meeting and laid plans for the registration of manufacturers, exporters and importers and for the licensing their operations. Same year July 2, a special subcommittee on the control of arms traffic was appointed. On September 4, first hearings in Washington had begun.

In United Kingdom a Royal Commission of Inquiry on the traffic in arms to investigate the munitions industry was announced on February 18, 1935. And on June 6, 1935 after delay United States Senate ratified the 1925 convention for the supervision of international trade in arms.(6)

But nothing stopped Hitler and his Nazis. Illegal traffic of arms and munitions continued. Today the magical mirrors are reflecting the same illicit conducts. Proliferation industry makes people rich. And the dirty profits are souring. With the rise of the transnational proliferation activities came out a new source of wealth and crime- - proliferants being the new power-brokers.

A proliferant can be a person, or a device or a dangerous material. As a person he/she is the pale silueth behind the terrorist. He feeds the terrorist, spurs the cultural pessimism and awakens the perils of the collapse of the Myth.

Son söz

"Our aim must be to make
Whole people think imperially."
"Hedefimiz tüm halkın Emperyalce düşünmesini sağlamaktır."

Halford Mackinder (COVIC, 1907)

2005 yılında Avrupa Birliği Bilim Vakfı çok masraflı, geniş kapsamlı ve katılımlı bir projeyi hayata geçirdi. Bu projenin adı, "Writing the Nation" (Ulusu Yazmak) olarak belirlenmişti. Projeyi Manchester Üniversitesi'nden Tarihçi Prof. Stefan Berger ile Cenevre Üniversitesi Tarih Fakültesi'nden Prof. Christophe Conrad birlikte yönettiler ve yirmi üç Avrupa ülkesinden seçilmiş 200 araştırmacı bu dev projenin mimarları oldular. Beş yıl süren araştırma ve belge tasnifi sonucunda altı cilt tutan araştırma sonuçları, bundan sonraki alan çalışmalarına kaynak olması ve yöntem sağlaması kaydıyla, "The Constested Nation" (Tartışılan Ulus) adıyla 2010 yılının başında yayınlandı. Yirmi üç ülkeden seçilmiş 200 tarihçinin katılımıyla gerçekleştirilen bu yeni tarih-okuma yönteminde bugüne kadar yapılan tarih araştırmaları bilinçli ve kasıtlı olarak ele alınmamış veya siyaseten doğru olmadıkları gerekçesiyle değerlendirmelerde bunlara yer verilmemiş "Din-Ulus" ve "Toplumsal Sınıflar/Ulus" ilişkilerinin tam olarak ortaya konulması ve Avrupa'yı bugünkü Avrupa yapan tarihin, geçmişte yapıldığı üzere "İmal" edilmiş olaylara ve sonuçlara bakılarak değil, gerçekçi ve somut, ancak alternatif sonuçlar çıkaran çözümlemelerle anlaşılabi-

leceği vurgulanmıştır. Bu dev araştırmanın yankıları şimdi tüm üye ülkelerin akademik ortamlarında tartışılıyor ve ilgi çekiyor. Bu çalışma ile Avrupa kendisini ve Ulus-Devlet olgusunu yeniden tanımlamaya ve çok ilginçtir ki, bu yapılanmayı yeniden gündemine alıp yüceltmeye başladı.

Pekiyi de son beş yıl içinde bu konuda acaba Türkiye'de neler oldu?

Hemen söyleyeyim: Son beş yıl içinde Türkiye'de "Ulus-Devlet"e sadece küfür edildi. Ulus'un da onun Devleti'nin de canı cehenneme denildi. Bu değerleri savunanlara ise inanılmaz hakaretler yöneltildi ve aralarında bu satırların yazarının da olduğu bir grup basın yoluyla az kalsın linç edilecekti. Ulus-Devlet sözünü duyunca veya Ulusalcılar denildiğinde nedense sinirlerine hâkim olamayan bu Anti-Ulusalcı cephenin hükümet yalakası bir üyesi ise eleştiri hakkını değil terbiyesizleşme hakkını kullanmak istemiş olmalı ki, tüm Ulusalcılar bir "güruh"tur diye yazmaktan kendini alamadı. Bu terbiyesiz kişinin dümen suyundan giden bir kaç yeni yetme de Anayasa'dan Türk kelimesi çıkartılsın, Türkiye bölünsün vs. gibi zırvaları yazıp çizmeye başladılar. Onlara göre Türkiye'deki tüm kötülüklerin başı Ulus-Devlet ve onu savunan güçlerdi.

Türkiye'de Ulus bitti, Ulusalcılık çağdışıdır ve gericiliktir, Faşizmdir diye yazıları yayınlanıp küfürler edilirken Fransa'da Devlet uzun zamandır hazırlıklarını yaptığı bir projeyi hayata geçirdi. Sarkozy hükümeti bugüne değin Fransa'da görülmemiş bir girişimde bulundu ve bir "Fransız Kimliği ve Göçmenlik" Bakanlığını kurdu. Buna göre yeni bir Ulusal anlayış getirilmeli ve "Fransız Olmak" ne imiş yeniden dünyaya gösterilmeliydi. Sarkozy Hükümeti daha önce de bir "Fransız Dili" müsteşarlığını kurmuş ve Fransızcayı dünyada yine en çok rağbet edilen dil haline getirmeye çalışmıştı. Daha önceleri Çağdaşlığın, Laikliğin ve Özgürlüklerin

şampiyonu olarak geçinen Fransa, şimdi de Ulus-Devlet'in ve onun Devletler Hukuku çerçevesinde tanımlanarak yasalara ve anayasalara geçirilmiş olan DİL'ini koruma ve kollama görevini yerine getirmeye başladı. Fransa'nın bu girişimlerinden sonra beklenebileceği üzere Avrupa'da Belçika, Hollanda, Danimarka, Almanya ve hatta Bulgaristan ve Yunanistan'da da benzer uygulamalara geçildi. Oldu, bitti denilen Ulus Olmak bilinci ve o ulusun dili birdenbire canlandırıldı ve başka dillerin üstünde onların amiri pozunda okul önlerinde ve sokaklarda elinde matraklarla dolaşmaya ve Fransızca konuşmayanları sınır dışı etmeye başladı. Bunların hepsi Demokrasi ve İnsan Hakları'nı sadece biz biliriz diyen Avrupa'nın göbeğinde yaşanıyor şu günlerde. Ulusal Fransız Kimlik standartlarına uymadıkları düşünülen çoğunluğu Müslüman on binlerce göçmen şimdi ne zaman sınır dışı edileceğiz diye tedirgin bir yaşam sürüyor ve eminim ki, eşsiz ve mükemmel(!) Fransız Demokrasisi'ne yatıp kalkıp şükranlarını iletiyorlardır.

İşte Türkiye'de Ulus Devlet'e küfür edilirken o çok özenli Avrupa Birliği'nde bu gelişmeler yaşanıyordu. Hiç kuşkusuz Ulus'a ve Ulus Devlet'e bir takım cahil ve hain kişiler küfür ediyorlar diye Ulus da onun Devleti de ortadan kalkmaz. Hatta şunu da ekleyeyim bu küfürler derin uykuya yatırılmış olan Ulus Olma Bilincini de uykusundan uyandırır. Gün gelir devran ve hükümet değişir ama o çarıklı erkân-ı harp değişmez: Ulus Devlet'e etmedik küfür bırakmayan o rezil tipler kendileri besleyen iktidar devrilince hemen ertesi gün Ulus-Devleti esas ben savunmuştum diyerek keskin bir "U" Dönüşü yaparlar ve bu kez de başlarlar Ulusalcılık taşlamaya. Onlarda bu kıvrak bel ve beden oldukça her kalıba dökülürler. O kadar da değil demeyin, burası Türkiye. Baksanıza bir zamanlar Moskova'da Gizli Türkiye Komünist Partisi'nin eski Sekreteri olan kişi şimdi, bir zamanlar Dinci, yobaz, gerici diye saldırdığı İslamcı Parti'ni en has çömezi

oldu. Aynı kişilerin bir zamanlar (1970'lerde) radyolarında ve yayınlarında bu satırların yazarına "Dine saygılı olmayı öğrenin," dedi diye atmadıkları iftira, savurmadıkları küfür kalmamıştı.

Bir Ulus'un devletleşebilmesi, gerçekte çok ama çok zorlu bir süreçtir. Bir Ulus Devleti'ni mevcut ve kabul edilmiş Devletler Hukuku'na uygun koşulları sağlayarak kurabilmek ve bunu kalıcı kılabilmek, deyim yerindeyse deveye hendek atlatmaktan daha meşaketli bir uğraş gerektirir. Tarih boyunca Çin Seddi'nden Cebelitarık Boğazı'na kadar uzanan Güney yarım kürede en az 500 devlet kurulmuş ve bunların çoğu adı sanı bile anımsamadan buharlaşıp gitmiştir. Bugün ünlü tarihçiler bile bunların tam listesini çıkartamayacak durumdadır. Kırk, elli ya da yüzyıl yaşayıp yok olmuş ve izleri bile kalmamış olan bu devletlerin bugün ne adları biliniyor ne de varlıkları! Başka devletlerin belgelerinde adları geçmese kimse bunların bir zamanlar devlet olduklarını bilemez.

Devletler Hukuku açısından günümüzde Devlet olabilmenin dört önkoşulu vardır. Bunlardan ilk üçünü George Jellinek (1851-1911) adlı Avusturyalı bir Yahudi tarihçi formüle etmiştir. Onun yaptığı bu tasnif (Dikkat: Tarif/Tanım değil) Devletler Hukuku müktesebatına aynen kabul ederek alınmış ve belirleyici olmuş ve olmaktadır. Bu tasnife göre Devlet olabilmenin ilk üç koşulu Almanca "Dreielementen Lehre" (Üç temel Öğreti) diye bilinenlerdir. Bunlar da sırasıyla, a) kalıcılığı tarih itibariyle belirlenmiş ve sürekliliği kanıtlanmış yerleşik bir nüfus (Dikkat: Halk, Millet, Cemaat vs. değil), b) sınırları belirlenmiş ve uluslar arası hukuka uygun olarak diğer uluslarca açıkça ve kesin anlaşmalarla saptanmış bir yerleşim alanı, c) bu alanda tam ve müstakil (vesayet altında olmadan) hareket edebilecek yetkilere ve kadrolara sahip, başka devlet veya ulusların yönlendiriciliğinde veya örtülü egemenliği altında olmayan bir hükümettir. Bunlara ek olarak oluşturulan ve Devletler Hukuku'na alınmış olan

dördüncü koşul ise, "Diğer Devletler ile Devletlerarası tüm ilişkilere girebilme kapasitesine sahip olmak"tır (Ek Peter Malanczuk.)

İlk bakışta çok kolaymış gibi görülen ve ilkin 1933'te Montevideo Konvansiyonu'nda kabul edilip, 1948'de BM'de kesin hükümlerine kavuşturulan bu "Devlet Olma" meselesi gerçekte hiç de kolay değildir. Bu dört ana başlık kendi içinde yaklaşık üç düzine başka ve bağlayıcı unsur içerir. Bunlardan birinin olmaması halinde o Devlet kurulamaz ve kabul göremez. Bu kadar da değildir. Örneğin, başka Devletler ile Devletlerarası ilişki kurabilme kapasitesine sahip olmak keyfiyeti de kendi içinde ayrıca 16 ayrı tasarrufa ayrılmıştır ve her biri müteselsilin diğerinin varlığını öngörmektedir. Birinci koşulda yer alan "Nüfus" meselesi ise kimlere vatandaş denilebileceğini ve bu hakkın uluslararası hukuka göre tanınacağını (Nationality) belirler. Bu önkoşulda yer alan buyurucu kabullere uymayan hiçbir topluluk Uluslar ve Devletler Hukuku kurallarının dışına çıkarak birilerine vatandaşlık statüsü veremez. Aynı koşul içinde yer alan başka bir bağlayıcı hüküm de vatandaşlık statüsü verilecek olan kişilerin hiç bir şekilde etnik, dilsel, tarihsel, kültürel veya dinsel bir "Homogenity" yi öne süreememeleri ve ayrımcılık yapamamaları keyfiyetidir. Diğer bir deyişle, Devletleşmek isteyen ve kendisini ulus olarak tanımlayan bir topluluk, benim etnik farklılığım şudur, benim dilim şöyledir, benim dinim böyledir ve benim kültürüm şudur vs. diyerek Devlet olma ve vatandaşlık verebilme hakkına kavuşamaz. Neye göre? Uluslararası Vatandaşlık ve Devletler Hukuku Yasası'na ve ilgili birçok anlaşmaya göre. Yaklaşık yüzyıl önce bu hususları öne sürerek Bağımsız Devlet olabilme ve Vatandaşlık verme hakkı olabiliyordu ancak günümüzde bu kesinlikle mümkün değildir. Devlet statüsüne geçebilmek için en azından beş yüz ayrı işlemin tamamlanması ve bunların diğer uluslar tarafından onaylanması gerekmek-

tedir. Bu nedenle günümüzde Devlet kurabilmek için dil, etnisite, din, kültür farklılıklarını gerekçe gösterebilmek BM kararları da dâhil yürürlükten kaldırılmıştır.

Peki, PKK ne yapıyor? Buna bakalım:

a) PKK, terörü kullanıyor ve terör aracılığıyla Türkiye'yi bölmek ve kendisine toprak edinmek istiyor.

b) PKK, Kürt Milliyetçiliği yapıyor ve Biz Kürt'üz onlar Türk ayrımcılığı tezini işliyor.

c) PKK, biz etnik bir grubuz, bizim Kürt dilimiz var, müziğimiz sanatımız vs. var, diyor.

d) Kurtuluş safhasında Marksist-Leninist olduğunu ilan etmişti şimdi biz Müslüman Kürtlerin savunucusuyuz diyor, bu kez de İslamiyet'i kullanıyor

Çok kısa özetlediğim bu talepler ve tezler tam yüzyıl geride kalmıştır. Artık böylesi taleplerle ortaya çıkıp toprak edinebilmek ve bu topraklarda bir Devlet kurabilmek olası değildir. Bunu CIA'da, MOSSAD'da, MI6'da yapamaz. Zaten bunu gerçekleştirmeye kalkışmazlar bile. Bu talepleri, cahil PKK'lı sözde liderlerin ağızlarına koymalarının nedeni Ortadoğu'da "İstikrarsızlığı" sürdürebilmek içindir yoksa Türkiye'de bir Devlet kurdurulamayacağını onlar da gayet iyi bilirler. Amaç başkadır. PKK onların kendi istikrarsızlaştırma operasyonlarında sadece bir elemandır, o kadar. O yok olsa MKKP'yi kurar çıkartırlar. Bunlar boş değil bomboş vaatlerdir ama ne yazık ki, sözde liderlerinden daha cahil fakat saf olan Kürt gençleri bu yalanları gerçek sanarak elde tüfek, nefes nefese o dağ senin bu dağ benim koşturup durmakta bu arada da ölüp gitmektedirler.

Bu boş vaatler konusunu bir örnekle açayım. Bakın Türkiye Avrupa Birliği'nin ilk on iki kurucu üyesinden biridir ama tam 60 yıldır birliğin tam üyelik statüsüne geçememiştir. Bunca yıldır, bunca yazılı anlaşmaya ve sözleşmeye

rağmen Türkiye AB'ye alınmamıştır ve alınmayacaktır. Bu bir oyalama ve aldatma taktiğiydi. Alman Şansölyesi Angela Merkel ve Sarkozy, açıkça biz Türklere yalan söyledik, onları Birliğe ZATEN hiçbir zaman almayacaktık, dediler. Ne oldu? Türkiye bu hayalle kapısını bacasını Avrupalıyım diyen birtakım zevata açtı. Avrupa'da esamesi okunmayan tipler Türkiye'de başbakanlara, bakanlara üst düzey bürokratlara fırça çeker hale geldiler. İşte PKK'nın önüne konulmuş olan, "Biz size Devlet kurduracağız, ama siz terörü sürdürün" palavrası da böyle bir kullanım taktiği ve havucudur. Türkiye, nasıl ki, "AB'ye gireceksiniz, biraz daha dediklerimizi yapın" diye uyutulup sömürüldüyse, PKK'da bu dış güçler ve 'Gizli İstihbarat Servisleri'nin deneyimli elemanlarınca aldatılmakta, uyutulmaktadır. Ve bir gün gelir bugün PKK'ya aslansın, kaplansın Türk askerini öldürmeye devam et diyen ve sırt sıvazlayıp eroin kaçakçılığı yaptırarak Ankara'da kumarhane, Amsterdam'da gece kulübü kapattıran sözde liderler birileriyle gizlice anlaşırlar ve en yakın PKK kadrosunu darağacına göndermekten kaçınmazlar. Tarih bu ihanetlerle doludur ama bir ideal uğruna savaştığını sanan Kürt genci bunları bilemez. Batı'nın ve Emperyalizm'in iki-yüzlü (Hipokrasi) sözlerine kanarak gencecik yaşta ölüp gitmek kader olmamalıdır.

Bakın 1918'de Finlandiya'da İç Savaş sona erdirildi. Komünist ve Milliyetçiler arasında barış sağlandı. İki taraf da birlikte bir Bağımsız Finlandiya Devleti kurmak için anlaştılar ve bunu ilan ettiler. Şölenler kutlamalar yapıldı. Sonra ne oldu? Uluslararası Yargıçlar ve Hukukçular Komitesi Finlandiya'nın bağımsız Devlet olabilmek için Devletler Hukuku'nun öngördüğü koşulları karşılamamış olduğuna karar verdi ve dünya devletleri Finlandiya'yı tanımadıklarını ilan ettiler. 1938'de hâlâ tanınmayı bekleyen Finlandiya bir gece Sovyetler tarafından işgal ediliverdi. Neden? Stalin, Finlandiya'nın Devlet olmadığını öne sürdü

ve işgali başlattı. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Finlandiya BM kararıyla "Dependent State" (Bağımlı Devlet) olabildi. Bugünkü statüsüne ise İsveç izin verdiği halde çok zorlu diplomatik bir mücadele ile yıllar sonra "Bir İstisna" olması kaydıyla ulaşabildi. Benzer şekilde, 1988'de Filistin Kurtuluş Örgütü Bağımsız Filistin Devleti'ni ilan etti. Yıl 2010 oldu hâlâ kendisini tanıyan ülke yok. Henüz Bağımlı Devlet statüsünü bile alamadı.

Sözün özü: Terör aracılığıyla ne Devlet kurabilir ne de hükümet olunur. Ama bu hayalleri ve düşleri paraya tahvil etmesini bilen birileri, binlerce gencin kanıyla yıkanmış elleri ve vicdansızlıklarıyla Avrupa başkentlerinin gece kulüplerinde "Dolce Vita" hayatı yaşarlar. Ölüme gönderdikleri gençlerden bir tekinin bile adını anımsamadan...

Türkiye'de PKK'nın Teröre son vermesinin bir genel af ile sağlanacağını öne sürenler vardır. Bunlara göre -ki aralarında üstüne hiç vazife olmadığı halde Barzani de bulunmaktadır- Türkiye'de sadece PKK ve bazı liderler için çıkartılacak olan bir AF bu sorunu kökünden çözecektir. Genel veya Özel aflar, bugüne değin, asimetrik bir savaş şekli olan Terörizm'i kökünden çözmemiştir, çözemez. Bu nedenle günümüzden 25 yıl önce yazdığım ve yabancı bir dergide yayınlanmış olan bir yazımı Okuma Metni olarak ekledim. Umarım konuyu kavramakta yardımcı olur. Yazımın tek kelimesi bile değiştirilmemiştir.

OKUMA METNİ

TÜRKİYE'DE SAHTE "GENEL AF"A HAYIR...

29 Ekim 1985'te Türkiye 624 yıllık Osmanlı Devleti'nin hukuki varlığının kaldırılarak Cumhuriyet rejiminin kuruluşunun 62. yıldönümü kutlanacaktır. Bu 62 yıllık Cumhuriyet döneminde, çeşitli iktidarlar 29 kez "Af" ilan etmişlerdir. Türkiye'den gelen haberlere göre bu yıl 29 Ekim'de 30. kez "Genel Af" ilan edilecektir. Halen Türkiye'de sivil cezaevlerinde çeşitli suçlardan dolayı tutuklu ve hükümlü olarak 74.206 kişi bulunmaktadır. Askeri cezaevlerinde ise 10.484 kişi bulunmaktadır. Toplam 84.690 hükümlü ve tutuklunun 1996'sı kadın, 2711'i çocuktur. Ayrıca yabancı uyruklu 319 kişi de halen Türk ceza ve tutukevlerinde bulunmaktadırlar.

Nedir ki, anlaşıldığı kadarıyla, Başbakanlık ve İçişleri Bakanlığı'nca hazırlanmakta olan af tasarısında sadece sivil cezaevlerindeki adi suçlular "Genel Af"ın kapsamına alınmışlar diğerleri -askeri cezaevlerindekiler ve sivil cezaevlerindeki siyasi suçlular- "Genel Af"ın dışında bırakılmış durumdadırlar. Gerçi tasarı henüz son şeklini almış değildir. Ama Özal Hükümeti'nin şimdiye kadar ortaya koyduğu genel eğilim bu yönde sinyaller vermektedir. Hükümet, T.C. Anayasası'nın 14. Maddesi kapsamına giren suçları "Siyasi Suç" kabul ederek "Genel Af"ın dışında tutmak istemektedir. Bu durumda "Genel Af"dan söz konusu 84.690 kişinin yaklaşık 50.000'i bulan adi suçlu kesimi yararlanabilecektir. Ki, bunların 29.092'si adam öldürmekten, 12.798'i hırsızlıktan, 5.105'i yağmacılıktan, 4.204'ü saldırı suçundan ve 6103'ü de silah taşımaktan hükümlü ve tutukludurlar. Hükümetin hazırlattığı "Genel Af" tasarısı son şeklini aldıktan sonra TBMM'ye sunulacak ve büyük bir ihtimalle Meclis'e sunulduğu şekliyle kabul edilecektir. Çünkü bu tasarıyı Meclis'te

değişikliğe uğratabilecek bir muhalefet yoktur. Kaldı ki, sadece hükümet ve başbakan değil, devlet başkanı emekli General Kenan Evren'de "Genel Af"ın siyasi suçluları dışlayarak çıkartılmasını istemektedir. Bu nedenledir ki, tasarının şimdiki hazırlık safhasında bir değişiklik yapılmadığı takdirde daha sonra hiç yapılamayacağı bellidir.

Şimdi kısaca Türkiye'de "Siyasi Suç Nedir ve Kimlere Siyasi Suçlu Denilmektedir?" sorularının üzerinde duralım.

Gerçekte, Türkiye'de siyasi suçlu olmak öylesine görece-li bir olgudur ki, özellikle Sıkıyönetim dönemlerinde, iktidarda olanlar diledikleri her yurttaşı "İdeolojik" nedenlerle "Siyasi Suç" işlemiş olmakla suçlayabilmektedirler. Şaşırtıcı gelecek ama şu ilginç örneği vermeden geçemeyeceğim. 12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra Türkiye'de Futbol Federasyonu'nun başına -her yerde olduğu gibi- bir yüksek rütbeli subay atanmıştı. Türkiye bu yüksek rütbeli subayın başkanlığında oynadığı ilk milli futbol maçında bol gollü ağır bir yenilgiye uğradı. Bu ağır yenilgi üzerine Futbol Federasyonu ve üyeleri Türk Milli takım kalecisini suçladılar ve bu sporcunun "İdeolojik/Siyasi" inançları -yani sol eğilimli görüşleri benimsemiş kişi- nedeniyle kasten çok gol yiyerek Türkiye'nin itibarını düşürmek istediğini, dolayısıyla "Siyasi Suç" işlediğini hakkında soruşturma açtıracaklarını söylediler. Talihsiz kaleci, tutuklanarak cezaevine düşmekten son anda kurtulabildi.

Öte yandan, Türk Ceza Yasası'nda siyasi suçlar "Devletin şahsına karşı işlenmiş suçlar" olarak kabul edilmiştir. T.C. Anayasa'sının 125-173. Maddeleri bu tip cürümler için düzenlenmişlerdir. Bunların arasında özellikle 125. 141. 142. 146. 159. 163. 168. Ve 171. Maddelerde gösterilen suçlar, ağır siyasi suçlar olarak kabul edilmişlerdir. Nedir ki, yukarıdaki ilginç örnekte de gösterdiğimiz üzere, Sıkıyönetim dönemlerinde Türkiye'de siyasi suçların kapsamı inanılmaz boyut-

larda genişletilebilmiştir. Şöyle ki, duvarlar birkaç slogan yazmış bir genç de, silahlı eylemlere katılarak adam öldürmüş bir genç de "Siyasi Suç" kapsamına girerek maddelerle yargılanmış ve mahkûm olmuşlardı.

Oysa "Devletin şahsına karşı şuç işleyebilmek" gerçekte hukuken mümkün değildir. Bu, Türkiye'de egemen sınıfın iktidarını sürgit koruyabilmek için ortaya attığı bir gerekçe, bir manipulation'dır. Çünkü Türkiye'de özellikle de 141. ve 142. maddelerde gösterilen suçlar gerçekte, Devlet'e karşı değil, "Egemen sınıfa ve onun iktidarına karşı işlenmiş cürümlerdir". T.C. yasasındaki bu maddeler de "bir sosyal sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakküm kurması yönündeki faaliyetler" suç kabul edilmişler ve yasaklanmışlardır. Söz konusu maddelerde, burası çok önemlidir ki, "Devletin şahsiyetine karşı suç" deyimiyle tanımlanmış bir ifade yoktur. Buna karşılık "müesses nizamı yıkmaya matuf" faaliyetlerden söz edilmektedir. Bu nedenledir ki, 141. ve 142. maddelerden yargılananlar -ki tamamı sol eğilimli kişilerdir- gerçekte T.C. Devletinin şahsına karşı suç işlemiş değil, Türkiye'de "İktidar" değişikliği istemiş ve iktidarı elinde tutan bir sosyal sınıfı, yani egemen sınıfa karşı iktidar mücadelesi yapmış kişilerdir. Bugün için "Siyasi Suç" sayılan örneğin 141 ve 142. Maddelerin kapsamına giren ve ağır cezalar -7,5 yıl ağır hapis- verilen bu girişimler, gerçekte, esas itibariyle, "Sabit" değil, "Göreceli" suçlar kapsamındadırlar. Çünkü bir iktidar değişikliğinde, aynı maddelerle, bu kez tüm egemen sınıfı yargılamak mümkün olacaktır. Dolayısıyladır ki, Türkiye'de, sadece iktidar süresiyle sınırlı bir suç tipi yaratılmış durumdadır. Bu ise hiç kuşkusuz hem Uluslararası Hukuk'a hem de Hukuk Bilimi'nin özüne aykırı bir oluşumdur. Böyle bir suç tipi Dünya Hukuku'nda yoktur ama ne acıdır ki, 1985 Türk iyesi'nde vardır.

Öte yandan Evren-Özal ekibini bu sahte "Genel Af" oyunundan geri adımlar atmaya ve affın kapsamını genişletme-

ye zorlayabilmek mümkündür. Özellikle Evren'in 12 Eylül 1980'den sonraki prestiji çok düşmüştür. Şöyle ki, seçimlere girmelerine izin verdiği ve yöneticilerini kendi seçtiği iki siyasi parti MDF (Milliyetçi Demokrasi Partisi) ve HP (Halkçı Parti) erime noktasına gelmişlerdir. İlk kongrelerini yapan bu partilerde "Evren"in adamları olarak tanınan genel başkanlar ve yardakçıları ilk serbest oylamalarda rakipleri karşısında hezimete uğrayarak yerlerini terk etmek zorunda kalmışlardır.

Meclis dışındaki partilerde ise durum daha da ilgi çekicidir. Eski Başbakan Süleyman Demirel'in perde arkasından yönettiği DYP (Doğru Yol Partisi) kongresini yapmış ve "Evren"in adamı olarak tanınan Mehmet Yazar bu partide genel başkanlığa adaylığını koymasına rağmen Demirel'in adayı karşısında çok ağır bir yenilgi almıştır. Fakat Türkiye'de en ilginç gelişme, hiç kuşkusuz, İslamcı çevrede olmaktadır. Kapatılan MSP (Milli Selamet Partisi) yerine kurulan Refah Partisi, şu anda hem Özal Hükümeti içinde hem de parlamento dışında en örgütlü ve dinamik muhalif topluluk olarak dikkatleri üzerinde toplamaktadır. Geçtiğimiz Haziran ayının sonunda ilk genel kongresini yapan bu parti, Laik-Liberal Cumhuriyet gazetesinin başyazarı Uğur Mumcu'nun belirttiğine göre, son yirmi yıl içinde Türkiye'de hiçbir partinin örgütleyemediği kadar kalabalık ve disiplinli bir kitleyle siyasi arenaya çıkmıştır. (Cumhuriyet, 1 Temmuz 1985, s.I) Daha da önemlisi partinin genel başkanı -ki eski genel başkanı N. Erbakan'ın en yakınıdır- Ahmet Tekdal, bu ilk kongrede partisinin özellikle solcuları mahkûm eden 141. ve 142. Maddelere ve Emperyalizme karşı olduğunu ve bunlara karşı mücadele etmekte kararlı olduklarını vurgulamıştır. Refah Partisi bu hususlarda Anayasa değişikliği isteyeceğini açıkça ortaya koymuştur. Daha birkaç ay öncesine kadar "Bu anayasa benimdir, bunu hiç kimseye değiştirtmem" diyen Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e karşı İslamcı Refah

Partisi'nin açıkça -üstelik Evren'in en karşı olduğu hususlarda- Anayasa değişikliği istemesi bir meydan okuma olarak kabul edilmiştir. (Not: RP'nin Humeyni çizgisiyle esasta bağlantısı yoktur.)

Görüldüğü gibi, Türkiye'de çeşitli inanç ve ideolojilere sahip kitleler arasında özellikle askeri rejime karşı bir hoşnutsuzluk kendi iç dinamikleriyle oluşmaktadır. Evren-Özal ekibini sahte "Genel Af"çıkarmaktan alıkoyabilecek olan güç Meclis'in içinde değil, dışındaki muhalefettedir. Önümüzdeki aylarda Parlamento dışı muhalefetin bu konuda ortaya koyacağı başarı, Türkiye'de sivil rejime geçişi bir adım daha yakınlaştıracaktır.

30 Temmuz 1985

A. ALTINDAL

Doğulu Devlet modelini, Batılı Cumhuriyet modeli ile deyim yerindeyse "Evlendirip" mutlu bir yuva (vatan) kurabilmek çok ama çok zor bir deneydir. Günümüz Türkiye'si işte bu zor evliliği yaklaşık doksan yıldır sürdürmüş ve sürdürmektedir. Kendi alanında ilk ve tek örnek evlilik olan bu oluşum, her yönüyle incelenmesi gereken bir fenomendir.

Türkiye'de yaşayan bizler ise, Kürt'üyle, Laz'ıyla, Çerkez'iyle vb. işte bu zor evliliği sürdürmeye gayret etmiş olan Doğulu Baba Devlet ile Batılı Anne Cumhuriyet'in çocuklarıyız. Onların arasında yaşanan gerilimlerden etkilenip, aralarındaki uyumdan da hoşnut olmuşuzdur. Her türlü engele ve aksiliğe rağmen onlar bu evliliği sürdürebilmeyi bugüne kadar başardılar, şimdi sıra bizlerde.

Doğulu Baba ile Batılı Anne'nin çocuğu olmak bizlerde bir *"Kimlik"* bunalımı yaratmıştı, ama artık ergînleşmeye başladık. Bu çapraz evlilik bizler için artık *"Bunalım"* ve *"Kültürel Karamsarlık"* olarak bir engel değil, tam tersine bize dinamizm ve yaratıcılık verecek bir güç. Hiçbir Avrupa Devleti, böylesi bir şansı yakalayamamıştır. Bunun değerini bilelim. Aramızdaki kavgaların, çatışmaların kökeninde bu garip ama gerçek evliliğin bulunduğunu hiç unutmayalım. Durumun bizlere ne değerler kattığının farkına varalım ve dünya sahnesine işte bu "Farklı Kimliğimizle" çıkalım.

₺12.00
www.destekyayinlari.com
facebook.com/DestekYayinevi
twitter.com/destekyayinlari